

IV

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

OBAVIJEST KOMISIJE SMJERNICE O UPOTREBI POJEDNOSTAVNJENIH MOGUĆNOSTI OBRAČUNA
TROŠKOVA U OKVIRU EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA (ESI) — REVIDIRANA
VERZIJA

(2021/C 200/01)

**Smjernice o pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova: financiranje uz primjenu
paušalne stope, standardne ljestvice jediničnih troškova, jednokratni iznosi**

(u skladu s člancima 67., 68., 68.a i 68.b Uredbe (EU) br. 1303/2013, člankom 14. Uredbe (EU) br. 1304/2013
i člankom 19. Uredbe (EU) br. 1299/2013)

Revidirano izdanje nakon stupanja na snagu Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046

IZJAVA O ODRICANJU OD ODGOVORNOSTI:

„Ovo je radni dokument koji su pripremile službe Komisije. U njemu se na temelju primjenjivog prava EU-a suradnicima i tijelima uključenima u praćenje, kontrolu ili provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova daju tehničke smjernice. Ovim se smjernicama ne dovode u pitanje tumačenja Suda Europske unije ni Općeg suda.”

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
Poglavlje 1. – Uvod	6
1.1. Svrha	6
1.2. Zašto upotrebljavati pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova?	6
Poglavlje 2. – Horizontalna načela i područje primjene	7
2.1. Kada upotrebljavati pojednostavnjene troškove?	7
2.2. Upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	7
2.2.1. Načelo	7
2.2.2. Iznimka: slučajevi u kojima je upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova obvezna [odjeljak revidiran u skladu sa Skupnom uredbom]	7
2.2.3. Početak primjene i prijelazne odredbe	10
2.3. Kombinacija mogućnosti	11
2.3.1. Opća načela	11
2.3.2. Primjeri kombinacija	11
2.4. Javna nabava i upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	12
2.4.1. Upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova u slučaju javne nabave	12
2.4.2. Upotreba paušalne stope za izračun izravnih troškova osoblja u operacijama provedenima javnom nabavom	14
2.5. Usklađenost pojednostavnjenih mogućnosti financiranja s pravilima o državnim potporama	15
2.5.1. Usklađenost pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova s Uredbom o općem skupnom izuzeću i Uredbom o skupnom izuzeću u sektoru poljoprivrede	15
2.6. Upotreba pojednostavnjenih troškova u operacijama kojima se ostvaruju neto prihodi	16
2.6.1. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi nakon dovršetka (članak 61. UZO-a)	16
2.6.2. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi tijekom provedbe i na koje se ne primjenjuje članak 61. stavci od 1. do 6. UZO-a	17

	<i>Stranica</i>
2.7.	Pravila koja se primjenjuju na EFRR i ESF: unakrsno financiranje 18
2.7.1.	Prijavljivanje aktivnosti obuhvaćenih člankom 98. stavkom 2. UZO-a s obzirom na pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova 18
2.7.2.	Primjeri 18
2.8.	Posebna pravila koja se primjenjuju na EPFRR i ETS 19
Poglavlje 3. – Vrste pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova 19	
3.1.	Financiranje uz primjenu paušalne stope 19
3.1.1.	Utvrđivanje kategorija troškova 19
3.1.2.	Posebni sustavi financiranja uz primjenu paušalne stope za izračun kategorija troškova detaljno opisanih u UZO-u i uredbama za pojedine fondove 20
3.1.2.1.	Metode izračuna neizravnih troškova 21
3.1.2.2.	Paušalna stopa za utvrđivanje izravnih troškova osoblja 21
3.1.2.3.	Paušalna stopa za utvrđivanje svih drugih troškova operacije koji nisu izravni troškovi osoblja 22
3.1.2.4.	Opravdanje za paušalne stope utvrđene u UZO-u 23
3.1.2.5.	Početak primjene 23
3.2.	Standardne ljestvice jediničnih troškova 25
3.2.1.	Opća načela 25
3.2.2.	Troškovi osoblja izračunani po satnici (članak 68.a stavci od 2. do 4. UZO-a) 26
3.2.3.	Utvrđivanje prihvatljivih troškova osoblja primjenom izračunane satnice 27
3.2.4.	Osoblje koje fiksno vrijeme mjesečno radi na operaciji u nepunom radnom vremenu 28
3.2.5.	Početak primjene 28
3.3.	Jednokratni iznosi 29
3.3.1.	Opća načela 29
3.3.2.	Promjene uvedene Skupnom uredbom i početak primjene 29
3.3.3.	Primjeri jednokratnih iznosa 29

	<i>Stranica</i>
3.4. Posebni slučaj paušalnih stopa za tehničku pomoć	30
3.4.1. Područje primjene	30
3.4.2. Zahtjevi za plaćanje i nadoknade	31
3.4.3. Učinak paušalne stope na dodjelu tehničke pomoći u okviru operativnog programa/programa ruralnog razvoja	32
3.4.4. Revizijski trag i učinak ispravaka	32
Poglavlje 4. – Uspostavljanje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	32
4.1. Obvezno prethodno uspostavljanje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	33
4.2. Pravedna, nepristrana i provjerljiva metoda izračuna	33
4.2.1. Opća načela	33
4.2.1.1. Metoda mora biti pravedna	33
4.2.1.2. Metoda mora biti nepristrana	33
4.2.1.3. Metoda mora biti provjerljiva	33
4.2.2. Metodologije u praksi	34
4.2.2.1. Upotreba „statističkih” podataka, stručne prosudbe ili drugih objektivnih informacija (članak 67. stavak 5. točka (a) podtočka i).	34
4.2.2.2. Primjena podataka specifičnih za pojedinačnog korisnika (članak 67. stavak 5. točka (a) podtočke ii. i iii. UZO-a)	34
4.3. Nacrt proračuna	35
4.3.1. Upotreba nacrta proračuna u okviru drugih fondova kao metode za utvrđivanje jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa prije stupanja na snagu Skupne uredbe	37
4.4. Upotreba standardnih ljestvica jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa iz drugih područja	37
Iz drugih politika Unije	37
Članak 67. stavak 5. točka (b) UZO-a	37
Članak 68. prvi podstavak točka (c) UZO-a	38

	<i>Stranica</i>
Iz shema za bespovratna sredstva koja u cijelosti financiraju države članice	38
Paušalne stope iz razdoblja 2007.–2013.	39
Kako ocijeniti jesu li vrste operacija i korisnika slične?	39
4.5. Upotreba stopa koje su utvrđene u UZO-u ili pravilima za pojedine fondove	39
4.6. Vrijeme prilagodbe paušalnih stopa, jednokratnih iznosa i standardnih ljestvica jediničnih troškova	39
4.7. Posebne metode za utvrđivanje iznosa utvrđene u skladu s pravilima za pojedini fond	39
Poglavlje 5. – Posljedice za reviziju i kontrolu	40
5.1. Potreba za zajedničkim pristupom reviziji i kontroli 51	40
5.2. Uloga revizijskog tijela u oblikovanju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	40
5.3. Opće provjere upravljanja i revizijski pristup	40
5.3.1. Provjera ispravnosti uspostave metode izračuna za pojednostavnjenu mogućnost obračuna troškova	41
5.3.2. Provjera ispravnosti primjene metode	41
5.3.2.1. Provjera ispravnosti primjene paušalnih stopa	42
5.3.2.2. Provjera ispravnosti primjene standardnih ljestvica jediničnih troškova	42
5.3.2.3. Provjera ispravnosti primjene jednokratnih iznosa	43
5.3.2.4. Provjera u slučaju kombinacije mogućnosti unutar iste operacije	43
5.3.3. Moguće pogreške ili nepravilnosti povezane s upotrebom pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	43
Prilog I. – Primjeri pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova	45
Prilog II. – Primjer usklađenosti pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova s pravilima o državnim potporama	51
Prilog III. – Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova i posebne mjere u okviru EPFRR-a	54
Prilog IV. – Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova i posebne mjere u okviru EFPR-a	60

POGLAVLJE 1.

Uvod

1.1. Svrha

U ovom se dokumentu navode tehničke smjernice o troškovima prijavljenima na temelju paušalne stope, jednokratnih iznosa i standardnih ljestvica jediničnih troškova (u daljnjem tekstu „pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova“) primjenjivima na europske strukturne i investicijske fondove (ESI fondovi) u cilju razmjene dobre prakse kako bi se države članice potaknulo na njezinu primjenu. Obuhvaća mogućnosti koje proizlaze iz pravnog okvira ESI fondova za programsko razdoblje 2014.–2020.

S obzirom na to da su Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁾ („Skupna uredba“), koja je stupila na snagu 2. kolovoza 2018., izmijenjene Uredbe (EU) br. 1303/2013 ⁽²⁾ (Uredba o zajedničkim odredbama – „UZO“) i Uredbe (EU) br. 1304/2013 ⁽³⁾ (Uredba o Europskom socijalnom fondu – „Uredba o ESF-u“), te se izmjene uzimaju u obzir u ovom revidiranom izdanju smjernica. Tim su izmjenama razrađene i proširene mogućnosti uvedene 2014., pri čemu su u obzir uzete preporuke skupine na visokoj razini za pojednostavnjenje ⁽⁴⁾. Njima su ujedno brojne mogućnosti koje su prethodno bile predviđene samo uredbama za pojedine fondove proširene na sve ESI fondove.

Ova revizija smjernica uključuje i daljnja pojašnjenja na temelju pitanja koja su postavili države članice i dionici tijekom tekućeg programskog razdoblja.

Ove smjernice ne obuhvaćaju zajedničke akcijske planove, pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova iz članka 14. stavka 1. Uredbe o ESF-u ⁽⁵⁾ ili financiranje koje nije povezano s troškovima iz članka 67. stavka 1. točke (e) UZO-a.

1.2. Zašto upotrebljavati pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova?

Kada se upotrebljavaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova, prihvatljivi troškovi operacije **izračunavaju** se prema unaprijed utvrđenoj metodi koja se temelji na ostvarenjima, rezultatima ili nekim drugim troškovima koji su unaprijed jasno utvrđeni upućivanjem na iznos po jedinici ili primjenom postotka. Stoga su pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova alternativa tradicionalnoj metodi za izračun prihvatljivih troškova operacije: izračun na temelju stvarno nastalih i plaćenih troškova (članak 67. stavak 1. točka (a) UZO-a, u daljnjem tekstu „stvarni troškovi“). Uz pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova **više se ne zahtijeva pronalaženje traga svakog eura sufinanciranih rashoda u popratnoj dokumentaciji**: to je ključna točka pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova jer se njome znatno smanjuje administrativno opterećenje.

Upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova znači i da se ljudski resursi i administrativni naponi uključeni u upravljanje ESI fondovima mogu **usmjeriti na postizanje ciljeva politike** jer je potrebno manje resursa za prikupljanje i provjeru (financijskih) dokumenata.

Osim toga, i **malim korisnicima olakšava se pristup ESI fondovima** ⁽⁶⁾ (ESF, EFRR, EPFRR, EFPR, KF) jer je pojednostavnjen proces upravljanja.

Konačno, upotrebom pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova pridonosi se učinkovitijoj i pravilnijoj upotrebi ESI fondova (**niža stopa pogreške**). Europski revizorski sud više je godina Komisiji opetovano davao preporuke da potiče i proširuje upotrebu pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova, osobito jer su one manje podložne pogreškama. Sud je u godišnjem izvješću za 2017. ⁽⁷⁾ napomenuo da su u proteklih pet godina pojednostavnjene mogućnosti

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006.

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006.

⁽⁴⁾ Drugi sastanak stručne skupine na visokoj razini za praćenje pojednostavnjivanja ESI fondova za korisnike.

⁽⁵⁾ Za ta dva instrumenta postoje posebne smjernice.

⁽⁶⁾ Europski socijalni fond (ESF), Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR), Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), Kohezijski fond (KF).

⁽⁷⁾ Dostupno ovdje: <https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=46515>.

obračuna troškova upotrijebljene u 135 od 1 437 revidiranih transakcija. Budući da u njima nisu pronađene mjerljive pogreške, Sud je zaključio da su projekti u kojima se upotrebljavaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova manje podložni pogreškama od projekata u kojima se upotrebljavaju stvarni troškovi⁽⁸⁾. Osim toga, nakon tematskog izvješća iz 2018. „Nove mogućnosti financiranja projekata ruralnog razvoja” Sud je zaključio da se pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova ostvaruje znatno pojednostavnjenje i smanjuje administrativno opterećenje za korisnike i tijela država članica⁽⁹⁾.

POGLAVLJE 2.

Horizontalna načela i područje primjene

2.1. Kada upotrebljavati pojednostavnjene troškove?

Pojednostavnjeni troškovi mogu se upotrebljavati samo kada je riječ o operacijama koje su financirane bespovratnim sredstvima i povratnom pomoći (članak 67. stavak 1. UZO-a).

Ako nije obvezna, upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova preporučuje se kada postoji jedna ili više sljedećih okolnosti:

- ako države članice žele da se upravljanje ESI fondovima više usmjeri na ostvarenja i postizanje rezultata nego na uložena sredstva,
- teško je provjeriti stvarne troškove (mnogo popratnih dokumenata za male iznose koji utječu malo ili uopće ne utječu na očekivana ostvarenja operacija, složeni ključevi podjele itd.),
- dostupni su pouzdani podaci o financijskoj i kvantitativnoj provedbi operacija⁽¹⁰⁾,
- jednostavnije upravljanje dokumentima,
- operacije pripadaju standardnom okviru,
- metode za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova već postoje za slične vrste operacija i korisnika u okviru programa koji se financira nacionalnim sredstvima ili u okviru nekog drugog instrumenta EU-a.

Napomena: Pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova ne mogu se upotrebljavati kada je potpora za operaciju u obliku financijskog instrumenta ili nagrade. Međutim, kada je ona u obliku **kombinacije bespovratnih sredstava ili povratne pomoći s financijskim instrumentom ili nagradom**, pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova mogu se upotrebljavati za dio potpore koji je u obliku bespovratnih sredstava ili povratne pomoći. Uz određene iznimke pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova nisu relevantne za operacije koje korisnici provode u okviru postupka nabave.

2.2. Upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova

2.2.1. Načelo

Države članice nisu obvezne upotrebljavati pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova, osim za operacije obuhvaćene područjem primjene članka 67. stavka 2.a UZO-a⁽¹¹⁾. Upravljačko tijelo ili odbor za praćenje programa ETS-a može odlučiti hoće li njihova upotreba biti moguća ili obvezna za sve ili određene kategorije projekata i aktivnosti te za cijelu operaciju ili za neki njezin dio. Kako bi se osiguralo poštovanje načela transparentnosti i jednakog postupanja prema korisnicima, u pozivu na podnošenje prijedloga trebalo bi navesti i objaviti područje primjene pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova koje se će se primjenjivati, odnosno kategoriju projekata i aktivnosti za koje će biti dostupne.

2.2.2. Iznimka: slučajevi u kojima je upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova obvezna [odjeljak revidiran u skladu sa Skupnom uredbom]

Člankom 67. stavkom 2.a UZO-a utvrđuje se da operacije ESF-a i EFRR-a za koje javna potpora ne premašuje 100 000 EUR moraju biti u obliku jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili financiranja uz primjenu paušalne stope. Stoga je upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova obvezna.

⁽⁸⁾ Godišnje izvješće o izvršenju proračuna, 2017/C 332/01, Europski revizorski sud.

⁽⁹⁾ Dostupno ovdje: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_11/SR_SCO_HR.pdf.

⁽¹⁰⁾ Trebalo bi napomenuti da se i UZO-om predviđaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova koje upravljačko tijelo može upotrebljavati, a da ne treba provoditi nikakav izračun. Stoga se u tim slučajevima mogu upotrebljavati čak i ako za određenu vrstu operacija nisu dostupni pouzdani podaci.

⁽¹¹⁾ I članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u prije stupanja na snagu Skupne uredbe.

Tom se odredbom ograničavaju kontrole stvarnih troškova koje ne bi bile isplative s obzirom na malu vrijednost tih operacija.

Iznos od 100 000 EUR mora se smatrati najvišom javnom potporom koja će se isplatiti korisniku, kako je navedeno u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu korisniku (EFRR i ESF te odgovarajuće nacionalno javno financiranje koje će se isplatiti korisniku kao najviši iznos utvrđen u sporazumu o financiranju ili odluci, ako je primjenjivo). Tu nisu uključeni ni javni doprinosi koji osigurava korisnik, ako postoji, ni naknade ili plaće koje pokriva treća strana u korist sudionika operacije. Primjena članka 67. stavka 2.a ovisi isključivo o programiranoj javnoj potpori.

Kada operacija prima potporu i iz EFRR-a i ESF-a, iznosi potpore iz obaju fondova uzimaju se u obzir za izračun „javne potpore” za operaciju. Povrh toga, kada ukupni iznos javne potpore ne premašuje 100 000 EUR, **obveza upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova primjenjuje se na potporu iz svakog fonda (tj. i EFRR-a i ESF-a).**

Primjer:

Nacrt proračuna javnog tijela za operaciju s ukupnim prihvatljivim troškom od 105 000 EUR naveden je u nastavku:

	(EUR)
Nacionalno javno financiranje	20 000
ESF	22 500
EFRR	22 500
Samofinanciranje	25 000
Naknade sudionicima koje plaća javna služba za zapošljavanje	15 000
Ukupni plan financiranja	105 000

Unatoč ukupnim prihvatljivim troškovima od 105 000 EUR ta je operacija još uvijek u kategoriji operacija za koje je upotreba pojednostavnjenih troškova obvezna. Potpora iz obaju fondova i javno nacionalno financiranje uključuju se u izračun javne potpore za operaciju.

Samofinanciranje (25 000 EUR) javnog tijela ne uzima se u obzir za utvrđivanje javne potpore isplaćene korisniku.

Ne računaju se ni naknade polaznicima koje je platila javna služba za zapošljavanje (15 000 EUR) jer ih sudionicima isplaćuje treća strana.

Prema tome, javna potpora iznosi 45 000 EUR (EFRR + ESF) + 20 000 EUR = 65 000 EUR, što je ispod praga od 100 000 EUR.

Od te obveze postoje dvije iznimke:

- operacije ili projekt koji je dio operacije koji se provodi isključivo javnom nabavom radova, robe ili usluga (vidjeti prvu rečenicu članka 67. stavka 4. UZO-a),
- operacije koje primaju potporu u okviru državne potpore, **koja ne predstavlja de minimis potporu** ⁽¹²⁾ (vidjeti članak 67. stavak 2.a prvi podstavak).

⁽¹²⁾ To je važna promjena za ESF u usporedbi s pravilom utvrđenim u članku 14. stavku 4. Uredbe o ESF-u prije Skupne uredbe.

Kada se **primjenjuje obveza upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova**, odnosi se na **ukupnost prihvatljivih rashoda operacije**, uz dvije iznimke na temelju drugog i trećeg podstavka članka 67. stavka 2.a UZO-a:

(1) kategorije troškova na koje se primjenjuje paušalna stopa.

Te se kategorije troškova na koje se primjenjuje paušalna stopa mogu izračunati na temelju stvarnih troškova (npr. kad se primjenjuje paušalna stopa do visine od 15 % za neizravne troškove utvrđena u članku 68. prvom podstavku točki (b) UZO-a, prihvatljivi izravni troškovi osoblja mogu se prijaviti na temelju stvarnih troškova).

(2) naknade i plaće isplaćene sudionicima kad se primjenjuje paušalna stopa do visine od 40 % utvrđena u članku 68.b stavku 1. UZO-a ⁽¹³⁾.

Ako se primjenjuje paušalna stopa do visine od 40 % utvrđena u članku 68.b stavku 1. UZO-a, naknade i plaće isplaćene sudionicima (koje su dodatni prihvatljivi troškovi koji nisu uključeni u paušalnu stopu) mogu se nadoknaditi na temelju stvarnih troškova.

Napomena za ESF: Prije stupanja na snagu Skupne uredbe upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova već je bila obvezna za male operacije za koje se prima potpora iz ESF-a. Prijašnjim člankom 14. stavkom 4. Uredbe o ESF-u bilo je utvrđeno da se za bespovratna sredstva ili povratnu pomoć za operacije za koje javna potpora nije premašila 50 000 EUR upotrebljavaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova, uz iznimku operacija koje primaju potporu u okviru sustava državnih potpora.

Iako je ta odredba izbrisana Skupnom uredbom, **i dalje se primjenjuje na operacije za koje se prima potpora u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih prije stupanja na snagu Skupne uredbe** ⁽¹⁴⁾.

Obveza iz članka 14. stavka 4. razlikuje se od one iz članka 67. stavka 2.a UZO-a u sljedećim područjima:

- (1) operacije čija potpora predstavlja *de minimis* potporu izuzete su od obveze upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova ⁽¹⁵⁾;
- (2) plaće i naknade isplaćene sudionicima ne mogu se prijaviti na temelju stvarnih troškova kada se primjenjuje paušalna stopa od 40 % utvrđena u članku 14. stavku 2. Uredbe o ESF-u (jer se ne mogu prijaviti uz te troškove);
- (3) **samo se potpora ESF-a i odgovarajuće nacionalno financiranje koje će se isplatiti korisniku kako je navedeno u sporazumu uzimaju u obzir za izračun praga od 50 000 EUR** (jer se članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u odnosi samo na ESF).

Prikaz podataka: ključne promjene obvezne upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova uvedene Skupnom uredbom:

- (1) **obveza** upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova **proširuje se na** potporu iz **EFRR-a**. Uvođenjem novog stavka 2.a u članak 67. UZO-a, koji se primjenjuje i na EFRR i na ESF, članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u više nije bio potreban i stoga je izbrisan;
- (2) **prag** se povećava s 50 000 EUR na 100 000 EUR;

⁽¹³⁾ Ta paušalna stopa, koja je sada primjenjiva na sve ESI fondove, utvrđena je po uzoru na prijašnji članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u, koji je bio primjenjiv samo na ESF i koji je ukinut Skupnom uredbom. Protivno članku 14. stavku 2. Uredbe o ESF-u te prema članku 68.b stavku 1. UZO-a, koji je sada primjenjiv na sve ESI fondove, za operacije za koje se prima potpora iz ESF-a, EFRR-a ili EPFRR-a naknade i plaće isplaćene sudionicima smatraju se dodatnim prihvatljivim troškovima uz troškove izračunane na temelju paušalne stope. **Nisu** uključeni u „preostale prihvatljive troškove” koji se izračunavaju na temelju paušalne stope od 40 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja utvrđenih u članku 68.b (vidjeti odjeljak 3.1.2.3. o članku 68.b).

⁽¹⁴⁾ Vidjeti odjeljak 2.2.3. u kojem se navode dodatne smjernice za početak primjene izmjena uvedenih Skupnom uredbom.

⁽¹⁵⁾ Člankom 2. stavkom 13. UZO-a definiraju se „državne potpore” kao potpore koje se uređuju člankom 107. stavkom 1. UFEU-a, a za potrebe ove Uredbe smatra se da ona obuhvaća i *de minimis* potpore (potpore male vrijednosti) u smislu Uredbe Komisije (EZ) br. 1998/2006, Uredbe Komisije (EZ) br. 1535/2007 te Uredbe Komisije (EZ) br. 875/2007. Upućivanje na državne potpore u Uredbi o ESF-u treba shvatiti onako kako je utvrđeno u UZO-u.

- (3) **operacije čija potpora predstavlja *de minimis* potporu sada su obuhvaćene obvezom** upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

2.2.3. Početak primjene i prijelazne odredbe

Članak 67. stavak 2.a UZO-a primjenjuje se samo na operacije za koje se prima potpora u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih od datuma kada je Skupna uredba stupila na snagu (tj. od 2. kolovoza 2018.). Ne odnosi se na operacije za koje se prima potpora u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih prije tog datuma, čak ni ako je dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu (npr. odluka o financiranju/sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava) izdan nakon stupanja na snagu Skupne uredbe. Operacije za koje se prima potpora izvan područja primjene poziva na podnošenje prijedloga (npr. izravna dodjela) moraju ispunjavati zahtjeve iz članka 67. stavka 2.a UZO-a ako je sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava ili dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu potpisan 2. kolovoza 2018. ili nakon toga.

U skladu s člankom 152. stavkom 7. UZO-a upravljačko tijelo ili odbor za praćenje programa ETS-a može odlučiti ne primjenjivati obvezne pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova najviše 12 mjeseci od 2. kolovoza 2018. To se razdoblje može produžiti za razdoblje koje upravljačko tijelo (odbor za praćenje programa ETS-a) smatra prikladnim kada se smatra da obvezna primjena pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova stvara neproporcionalno administrativno opterećenje.

Prijelazne odredbe utvrđene u članku 152. stavku 7. UZO-a ne primjenjuju se na bespovratna sredstva (ni povratnu pomoć) koja primaju potporu iz ESF-a i **za koje javna potpora ne premašuje 50 000 EUR**. Razlog je to što su operacije za koje se prima potpora iz ESF-a uz javnu potporu koja ne premašuje 50 000 EUR već bile podložne obvezi upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova prije stupanja na snagu Skupne uredbe (članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u).

Stoga se od stupanja na snagu Skupne uredbe članak 67. stavak 2.a UZO-a primjenjuje na operacije koje primaju potporu iz ESF-a i za koje javna potpora ne premašuje 50 000 EUR (tj. na pozive na podnošenje prijedloga objavljenih od datuma stupanja na snagu Skupne uredbe).

To ima ključne posljedice kad potpora iz ESF-a predstavlja *de minimis* potporu.

Prema članku 14. stavku 4. Uredbe o ESF-u operacije čija potpora predstavlja *de minimis* potporu nisu bile obuhvaćene obvezom upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Međutim, u članku 67. stavku 2.a UZO-a navodi se samo iznimka za operacije koje primaju potporu u okviru državne potpore **koja ne predstavlja potporu *de minimis***. To znači da operacije koje primaju potporu iz ESF-a i za koje javna potpora nije premašivala 50 000 EUR prije 2. kolovoza 2018., a od 2. kolovoza 2018. ne premašuje 100 000 EUR i predstavlja *de minimis* potporu, više nisu izuzete iz obveze upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Konačno, u skladu s člankom 152. stavkom 7. posljednjim podstavkom UZO-a mogućnost odgode primjene članka 67. stavka 2.a UZO-a ne može se upotrijebiti za operacije ESF-a s javnom potporom koja ne premašuje 50 000 EUR.

Na operacije i projekte odabrane u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih prije stupanja na snagu Skupne uredbe primjenjuje se članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u. Operacije koje podržava ESF i koje primaju javnu potporu (koja ne premašuje 50 000 EUR) podliježu obvezi upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova, no operacije koje primaju potporu koja predstavlja državnu potporu, uključujući *de minimis* potporu, izuzete su iz te obveze.

Ostale posljedice Skupne uredbe

Zajednička potpora ESF-a i EFRR-a

Kada operacija prima potporu i iz ESF-a i iz EFRR-a te je odabrana u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenog **prije stupanja na snagu Skupne uredbe**: potpora iz EFRR-a ne uzima se u obzir za utvrđivanje postizanja praga za obvezu upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova, već se u obzir uzimaju samo potpora iz ESF-a i odgovarajuća javna nacionalna potpora. Dio operacije koji prima potporu iz ESF-a (i odgovarajuća nacionalna javna potpora) jedini je podložan obvezi upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova jer se članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u primjenjivao samo na ESF i nije postojala odredba kojom bi se zahtijevalo da potpora iz EFRR-a za takvu operaciju bude u obliku pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

Za operacije i projekte u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih **nakon stupanja na snagu Skupne uredbe** potpore iz ESF-a i iz EFRR-a uzimaju se u obzir za izračun javne potpore, osim ako upravljačko tijelo (ili odbor za praćenje programa ETS-a) ne primijeni prijelazne odredbe.

Unakrsno financiranje

U slučajevima unakrsnog financiranja u skladu s člankom 98. stavkom 2. UZO-a, na primjer za operacije za koje se prima potpora iz ESF-a, tj. iz ESF-a se daje potpora za rashode prihvatljive u okviru EFRR-a, **cjelokupni iznos** potpore iz ESF-a i odgovarajuća javna nacionalna potpora uzimaju se u obzir pri utvrđivanju toga je li iznos javne potpore obuhvaćen obvezom upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova (jer je riječ o javnoj potpori za operaciju za koju se ne prima potpora iz EFRR-a, već samo iz ESF-a).

Operacije i projekti u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih **prije stupanja na snagu Skupne uredbe** moraju se procijeniti s obzirom na članak 14. stavak 4. Uredbe o ESF-u ⁽¹⁶⁾. Iako se cjelokupni iznos iz ESF-a i odgovarajuće javno nacionalno financiranje uzimaju u obzir za utvrđivanje podliježe li operacija obvezi upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova prema toj odredbi, **obveza se odnosi samo na dio potpore koji podliježe pravilima za ESF**, tj. dio potpore koji podliježe pravilima koja se primjenjuju na EFRR ne podliježe obvezi upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

U slučaju operacija i projekata koji primaju potporu u okviru poziva na podnošenje prijedloga objavljenih **nakon stupanja na snagu Skupne uredbe** obveznoj upotrebi pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova podliježe i dio potpore koji podliježe pravilima koja se primjenjuju na EFRR kada upravljačko tijelo (ili odbor za praćenje programa ETS-a) nije primijenilo prijelazne odredbe iz članka 152. stavka 7. UZO-a.

2.3. Kombinacija mogućnosti

2.3.1. Opća načela

U članku 67. stavku 1. UZO-a otvara se mogućnost da upravljačko tijelo odabere među pet mogućnosti za upravljanje bespovratnim sredstvima i povratnom pomoći koji se sufinanciraju iz ESI fondova.

U skladu s člankom 67. stavkom 3. UZO-a te se mogućnosti mogu kombinirati samo u sljedećim slučajevima kako bi se spriječilo dvostruko financiranje istog rashoda:

1. svaka mora obuhvaćati različite kategorije prihvatljivih troškova;

ili

2. svaka se mora upotrijebiti za različite projekte u okviru iste operacije;

ili

3. svaka se mora upotrijebiti za uzastopne faze operacije.

2.3.2. Primjeri kombinacija

Primjer 1.: financiranje različitih projekata koji su dio iste operacije (ESF)

Primjer operacije koja se sastoji od projekta osposobljavanja nezaposlenih mladih ljudi, nakon čega slijedi seminar za potencijalne poslodavce u regiji.

Troškovi povezani s osposobljavanjem mogli bi se platiti na temelju standardnih ljestvica jediničnih troškova (na primjer 1 000 EUR/dan osposobljavanja). Seminar bi bio plaćen na temelju jednokratnih iznosa.

S obzirom na to da se radi o dvama različitim projektima koji su dio iste operacije, nema rizika od dvostrukog financiranja jer su troškovi svakog projekta jasno razdijeljeni.

⁽¹⁶⁾ U verziji izmijenjenoj Uredbom (EU) 2015/779 Europskog parlamenta i Vijeća.

Primjer 2.: uzastopne faze operacije (ESF) – u skladu s člankom 67. stavkom 3. UZO-a

Primjer već započete operacije kojom se upravljalo na temelju stvarnih troškova, a kojom upravljačko tijelo želi nastaviti upravljati na temelju pojednostavnjenih troškova. Morat će se jasno definirati dvije faze. Prva faza mogla bi se računati na temelju stvarnih troškova do određenog datuma. Druga faza, za **buduće** rashode, mogla bi se, na primjer, računati na temelju standardnih ljestvica jediničnih troškova **pod uvjetom da jedinični trošak ne obuhvaća nijedan od rashoda za koje se prethodno primala potpora.**

Ako se takva mogućnost primijeni, trebala bi se odnositi na sve korisnike u istoj situaciji (transparentnost i jednako postupanje). To bi moglo stvoriti određeno administrativno opterećenje zbog potrebe da se izmijeni dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu, ako to nije bilo predviđeno. Tijela države članice moraju izraditi detaljan opis operacije za svaku fazu. Operaciju bi trebalo podijeliti na najmanje dvije zasebne prepoznatljive financijske i, bilo bi idealno, fizičke ili razvojne etape koje odgovaraju predmetnim fazama. To bi se trebalo napraviti kako bi se osigurali transparentna provedba i praćenje te kako bi se olakšale kontrole.

Primjer 3.: različite kategorije prihvatljivih troškova (ESF)

Primjer osposobljavanja u kojem se kombiniraju:

- standardna ljestvica jediničnih troškova za plaće predavača, npr. 450 EUR/dan,
- stvarni troškovi: unajmljeni prostor = 800 EUR/mjesec prema ugovoru o najmu tijekom 12 mjeseci,
- paušalna stopa za neizravne troškove, na primjer 10 % izravnih troškova.

Po završetku osposobljavanja, ako je opravdano 200 dana predavača, bespovratna sredstva bit će isplaćena na sljedeći način:

izravni troškovi (1. vrsta ⁽¹⁷⁾):

- plaće predavača: 200 dana × 450 EUR = 90 000 EUR
- prostor za osposobljavanje: 12 mjeseci × 800 EUR = 9 600 EUR
- međuzbroj izravnih troškova: 99 600 EUR

neizravni troškovi (2. vrsta): 10 % izravnih troškova = 10 % × 99 600 EUR = 9 960 EUR

Prihvatljivi rashodi: (90 000 EUR + 9 600 EUR) + 9 960 EUR = 109 560 EUR

U ovom se slučaju u obzir uzima više kategorija troškova: plaće predavača, troškovi najma prostora, neizravni troškovi. Međutim, kako bi provjerila ima li dvostrukog financiranja, tijela moraju osigurati da se standardna ljestvica jediničnih troškova ne odnosi na troškove koji su povezani s najmom prostora ni na neizravne troškove (na primjer, plaće administrativnog osoblja ili računovođe). Recipročno tome, isto se odnosi na definiciju neizravnih troškova, koji ne bi trebali biti povezani s troškovima koji su obuhvaćeni standardnim ljestvicama jediničnih troškova ni stvarnim troškovima najma prostora.

Ako postoji rizik od preklapanja ili je nemoguće dokazati da nema preklapanja, upravljačko tijelo morat će odabrati mogućnost koja je primjerenija kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje ili rizik od dvostrukog financiranja.

2.4. Javna nabava i upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova**2.4.1. Upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova u slučaju javne nabave**

U skladu s prvom rečenicom članka 67. stavka 4. UZO-a, ako operaciju utvrđenu u članku 2. stavku 9. UZO-a ili projekt koji je dio operacije (koji sam po sebi prima potporu u obliku bespovratnih sredstava ili povratne pomoći) provodi korisnik isključivo javnom nabavom radova, robe ili usluga, ne mogu se upotrebljavati pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova. Međutim, u skladu s drugom rečenicom članka 67. stavka 4., ako je javna nabava u okviru operacije ili

⁽¹⁷⁾ Za objašnjenje različitih vrsti troškova s obzirom na financiranje uz primjenu paušalne stope vidjeti odjeljak 3.1.1.

projekta koji je dio operacije ograničena na određene kategorije troškova, pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova mogu se primijeniti „na cjelokupnu operaciju ili projekt koji je dio operacije”. Ta je rečenica uvedena Skupnom uredbom kako bi se pojasnio prethodni tekst članka 67. stavka 4. UZO-a. Njome se pojašnjava da, kada je u okviru projekta ili operacije neka roba ili usluga eksternalizirana javnom nabavom, pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova mogu upotrijebiti za izračun svih troškova operacije, uključujući troškova koji su bili predmet javne nabave.

Komisija operacije koje podliježu ugovorima o javnoj nabavi smatra operacijama koje se provode dodjelom ugovora o javnoj nabavi u skladu s Direktivom 2004/18/EZ (uključujući njezine priloge), Direktivom 2009/81/EZ i Direktivom 2014/24/EU, kojom je stavljena izvan snage Direktiva 2004/18/EZ, ili dodjelom ugovora o javnoj nabavi ispod pragova iz tih direktiva.

Hoće li se operacija ili projekt provoditi isključivo javnom nabavom ovisi o opsegu operacije ili projekta u skladu s definicijom država članica.

Da bi se to procijenilo, potrebno je definirati projekte koji čine operaciju na najnižoj mogućoj razini. Ako javna nabava obuhvaća sve kategorije troškova projekta, pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova ne mogu se primijeniti na taj projekt.

U nekim slučajevima korisnik bi javnom nabavom mogao eksternalizirati gotovo sve operacije ili projekte ili veliku većinu njih tako da korisniku ostanu možda samo aktivnosti povezane s „upravljanjem projektom” ili „komunikacijama”. U takvim je slučajevima jasno da se operacija ili projekt ne provodi „isključivo” javnom nabavom i da bi se pojednostavnjeni troškovi mogli primijeniti na cijeli projekt ili operaciju. Međutim, u praksi, kada se veći dio projekta provodi javnom nabavom, osmišljavanje pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova za kategorije troškova obuhvaćenih nabavom možda neće biti učinkovita upotreba resursa jer je većina troškova već obuhvaćena nabavom. Iako se ne preporučuje, upravljačka tijela trebaju procijeniti hoće li upotrijebiti pojednostavnjene troškove za cijeli projekt ako se ne provodi isključivo javnom nabavom.

Primjer (ESF): bespovratna sredstva u iznosu od 20 000 000 EUR dodjeljuju se javnoj službi za zapošljavanje („korisnik”) za organizaciju reintegracije 5 000 dugoročno nezaposlenih osoba u roku od dvije godine („operacija”): ta će se operacija provesti kroz nekoliko projekata: 7 000 000 EUR personaliziranih projekata potpore koji se provode unutar organizacije, projekti osposobljavanja koje provodi korisnik u svojoj organizaciji u vrijednosti od 5 000 000 EUR i projekti eksternalizirani isključivo na temelju ugovora o javnoj nabavi u vrijednosti preostalog dijela sredstava (8 000 000 EUR). S obzirom na to da je korisnik javni subjekt, institucije za provedbu osposobljavanja u okviru eksternaliziranih projekata morat će se odabrati isključivo u postupcima javne nabave, a pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova ne mogu se upotrijebiti za te projekte koji su dio operacije. Pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova mogu se upotrijebiti samo za iznos od 12 000 000 EUR. Za projekte osposobljavanja koje korisnik provodi vlastitim sredstvima prihvatljivo je da se neke stavke rashoda eksternaliziraju javnom nabavom i uključe u pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova (vanjski stručnjaci, usluge čišćenja itd.).

Primjer (EFRR): općina primi bespovratna sredstva u najvišem iznosu od 1 000 000 EUR prihvatljivih troškova za izgradnju ceste. U tu svrhu općina mora dodijeliti ugovor o javnim radovima čija se vrijednost procjenjuje na 700 000 EUR. Uz to općina ima i određene povezane troškove u iznosu od 300 000 EUR (izvlaštenja, troškovi sudskih postupaka⁽¹⁸⁾, praćenje napretka na terenu, studije okoliša koje izrađuje njezino vlastito osoblje, kampanje, ispitivanja glede prihvaćanja ceste itd.). Pojednostavnjeni troškovi (npr. neizravni troškovi na temelju paušalne stope) mogu se primijeniti na iznos od 300 000 EUR izravnih troškova ako su ti troškovi prihvatljivi u okviru nacionalnih odredaba i odredaba Unije.

Primjer (EFRR): korisnik (općina) primi bespovratna sredstva u najvišem iznosu od 1 000 000 EUR prihvatljivih troškova za izgradnju ceste.

⁽¹⁸⁾ Troškovi sudskih postupaka nisu prihvatljivi u okviru programa ETS-a nastavno na članak 2. stavak 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 481/2014.

Za tu operaciju koja se ne provodi u cijelosti javnom nabavom upravljačko tijelo želi primijeniti članak 68. stavak 1. točku (b) UZO-a za izračun neizravnih troškova. Međutim, upravljačko tijelo želi ublažiti utjecaj upotrebe usluga podugovorenog osoblja na razini neizravnih troškova. Odlučuje isključiti izravne troškove podugovorenog osoblja iz izravnih troškova osoblja na koje se primjenjuje paušalna stopa.

Nacrt proračuna za tu operaciju naveden je u nastavku:

Prvi projekt: radovi (postupak javne nabave)	700 000 EUR
Drugi projekt: ostali troškovi:	298 500 EUR
Izravni troškovi osoblja	50 000 EUR
od čega su izravni troškovi podugovorenog osoblja	10 000 EUR
Ostali izravni troškovi	242 500 EUR
Neizravni troškovi	(izravni troškovi osoblja – izravni troškovi podugovorenog osoblja) × 15 % = 40 000 EUR × 15 % = 6 000 EUR
Ukupni prijavljeni troškovi	998 500 EUR

Kada se operacije provode postupcima javne nabave, cijena u obavijesti o nadmetanju po definiciji je jedinični trošak ili jednokratni iznos koji predstavlja osnovu za **korisnikova plaćanja izvođaču radova**. Međutim, za potrebe članka 67. UZO-a troškovi koje je utvrdio i platio korisnik na temelju iznosa utvrđenih postupcima javne nabave predstavljaju stvarne troškove koji su stvarno nastali i plaćeni prema članku 67. stavku 1. točki (a) UZO-a ⁽¹⁹⁾.

Primjer (ESF):

Ako korisnik tečaj osposobljavanja provodi javnom nabavom, moguće je da u pozivu za podnošenje ponuda zatraži od ponuditelja da ponuđenu cijenu iskažu po polazniku koji po završetku tečaja dobije potvrdu o završenom tečaju.

Prema tome, uvjeti ugovora mogu biti: jedan polaznik s potvrdom o završenom tečaju = 1 000 EUR.

Ako na kraju tečaja 10 polaznika dobije potvrdu o završenom tečaju, korisnik upravljačkom tijelu može prijaviti 10 000 EUR prihvatljivih rashoda.

Tih 10 000 EUR smatrat će se utemeljenima na stvarnom trošku. Prema tome, kontrola ili revizija tih rashoda sastojat će se u provjeri postupka javne nabave i pridržavanja uvjeta ugovora (u ovom primjeru to znači postojanje dokaza o polazniku koji je dobio potvrdu o završenom tečaju za svaki plaćeni jedinični trošak). Temeljni troškovi osposobljavanja (najam prostorija, troškovi osoblja...) neće se provjeravati jer se u ugovoru ne predviđa povrat po toj osnovi.

2.4.2. Upotreba paušalne stope za izračun izravnih troškova osoblja u operacijama provedenima javnom nabavom

Kako je predviđeno člankom 68.a UZO-a, za izračun izravnih troškova osoblja u operaciji po paušalnoj stopi do visine od 20 % izravnih troškova koji nisu troškovi osoblja neće biti potreban izračun za utvrđivanje metodologije, osim ako operacija uključuje ugovore o javnim radovima koji premašuju prag utvrđen u članku 4. točki (a) Direktive 2014/24/EU. To znači da, ako su izravni troškovi operacije barem djelomično obuhvaćeni takvim ugovorom o javnim radovima koji premašuje prag utvrđen u članku 4. točki (a) Direktive 2014/24/EU, moguća je upotreba paušalne stope od 20 % utvrđene u uredbi, ali će za to biti potrebno uspostaviti metodologiju radi utvrđivanja primjenjive stope.

⁽¹⁹⁾ Vidjeti zajedničku izjavu Vijeća i Komisije o članku 67. UZO-a (sadržanu u dokumentu COREPER/Council doc 8207/12, ADD7 REV 1).

2.5. Usklađenost pojednostavnjenih mogućnosti financiranja s pravilima o državnim potporama

Trebalo bi naglasiti da pravila o državnim potporama utvrđena u Ugovoru imaju opću primjenu. Nadalje, u skladu s člankom 6. UZO-a operacije moraju biti u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom koji se odnose na njegovu primjenu. To uključuje usklađenost s pravilima o državnim potporama. Stoga, uvijek kada financiranje predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. UFEU-a, ta se pravila moraju poštovati pri izračunu pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova i dok se njima upravlja, kako je predviđeno u članku 67. UZO-a. Upravljačka tijela stoga moraju osigurati da kategorije troškova za koje su uspostavljene pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova budu prihvatljive i prema pravilima ESI fondova i prema pravilima o državnim potporama. Moraju osigurati i da se poštuju najviši intenziteti potpora utvrđeni u pravilima o državnim potporama.

Uredbama o skupnim izuzećima, tj. Uredba Komisije o općem skupnom izuzeću (EU) br. 651/2014 ⁽²⁰⁾ (GBER), Uredba o skupnom izuzeću u sektoru poljoprivrede (EU) br. 702/2014 (ABER) i Uredba o skupnom izuzeću u sektoru ribarstva (EU) br. 1388/2014 (FBER), predviđaju se izuzeća od obveze država članica da prijavljuju da se u okviru programâ potpore i *ad hoc* potpore ispunjavaju u njima propisani uvjeti.

Međutim, trebalo bi napomenuti da nisu sve potpore koje dodjeljuju javna tijela podložne pravilima o državnim potporama. Prvo, trebalo bi procijeniti smatra li se potpora dodijeljena operaciji državnim potporom u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Više informacija o pojmu državne potpore može se pronaći u obavijesti Komisije ⁽²¹⁾ u kojoj se pojašnjava Komisijino shvaćanje članka 107. stavka 1. Ugovora, kako ga je protumačio Sud Europske komisije i Opći sud. U obzir bi trebalo uzeti i odredbe uredbi ⁽²²⁾ o *de minimis* potpori. Potpora koja predstavlja *de minimis* potporu ne predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. Ugovora. Stoga, ako je operacija koja se financira iz ESI fondova obuhvaćena područjem primjene odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori, to znači da doprinos ESI fondova ne predstavlja državnu potporu. Stoga u slučaju *de minimis* potpore nema potrebe procjenjivati usklađenost s pravilima o državnim potporama, već samo s onima koja se odnose na ESI fondove i uvjete za smatranje potpore *de minimis* potporom.

Da bi neka operacija imala koristi od odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori, moraju biti ispunjeni uvjeti (utvrđeni u toj uredbi):

1. dodijeljena potpora obuhvaćena je područjem primjene članka 1. odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori;
2. dodijeljena potpora u skladu je s gornjim granicama utvrđenim u članku 3. odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori;
3. dodijeljena potpora u skladu je sa zahtjevima za izračun bruto novčane protuvrijednosti potpore kako je utvrđeno u članku 4. odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori;
4. dodijeljena potpora u skladu je s pravilima o kumulaciji utvrđenima u članku 5. odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori;
5. dodijeljena potpora u skladu je sa zahtjevom za praćenje utvrđenom u članku 6. odgovarajuće uredbe o *de minimis* potpori.

2.5.1. Usklađenost pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova s Uredbom o općem skupnom izuzeću i Uredbom o skupnom izuzeću u sektoru poljoprivrede

Provjera usklađenosti operacija ESI fondova s GBER-om ili ABER-om trebala bi obuhvaćati sljedeće korake:

— prihvatljivost troškova prema GBER-u ili ABER-u i pravilima o ESI fondovima

Prvo, kada upravljačko tijelo želi dodijeliti potporu za koju se smatra da predstavlja državnu potporu, trebalo bi provjeriti uvjete za dodjelu potpore u skladu s odgovarajućom kategorijom potpore/odredbom o izuzeću iz GBER-a ili ABER-a.

⁽²⁰⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

⁽²¹⁾ Obavijest Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 262, 19.7.2016., str. 1.).

⁽²²⁾ Uredba (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore, Uredba (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru i Uredba (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture.

Zatim bi upravljačko tijelo trebalo provjeriti jesu li u okviru te kategorije potpore **troškovi predviđeni za operaciju prihvatljivi na temelju odgovarajućih odredbi o izuzeću iz GBER-u ili ABER-a ili pravila o ESI fondovima**.

U tom smislu člankom 7. stavkom 1. GBER-a i člankom 7. stavkom 1. ABER-a, kako su izmijenjeni Uredbom (EU) 2017/1084 od 14. lipnja 2017., omogućuje se izračun prihvatljivih troškova prema GBER-u i ABER-u u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova utvrđenim u UZO-u, pod uvjetom da se operacija barem djelomično financira iz fonda Unije za koji se mogu upotrijebiti te pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova i da je kategorija troškova prihvatljiva s obzirom na izuzeće iz GBER-a ili ABER-a.

To znači da će se u slučajevima kad je pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova **uspostavljena** u skladu s UZO-om ili uredbama za pojedine fondove taj iznos u pravilu upotrebljavati za kontrolu usklađenosti s pravilima o državnim potporama, **pod uvjetom da je kategorija troškova kao takva prihvatljiva prema pravilima o državnim potporama i da potpora ispunjava sve uvjete GBER-a ili ABER-a**.

Kada se **upotrebljavaju** pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova, kategorije troškova izračunane na temelju tih mogućnosti trebale bi biti utvrđene u metodologiji koja se upotrebljava za dobivanje iznosa pojednostavnjenih troškova. Kada se upotrebljavaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova utvrđene u UZO-u ili drugim pravilima za pojedine fondove, državno tijelo trebalo bi osigurati njihovu upotrebu pri raspisivanju poziva na podnošenje prijedloga **za operacije koje mogu podlijegati pravilima o državnim potporama** tako da utvrdi kategorije troškova koje će se financirati iz ESI fondova za tu operaciju i koji su isto tako u skladu s GBER-om ili ABER-om. U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu operaciji trebalo bi dodatno navesti koje se kategorije troškova smatraju prihvatljivima za tu operaciju.

U svrhu provjere jesu li neizravni troškovi (u kontekstu ESI fondova) prihvatljivi prema GBER-u trebalo bi napomenuti da će neizravni troškovi često predstavljati operativne troškove kako je utvrđeno u članku 2. stavku 39. GBER-a („Ti operativni troškovi obuhvaćaju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, najma i administrativni troškovi itd.”). Prema tome, kad su operativni troškovi prihvatljivi prema GBER-u, to znači da se i neizravni troškovi u kontekstu ESI fondova mogu smatrati prihvatljivim troškovima prema GBER-u. U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu trebalo bi za paušalnu stopu od 40 % (članak 68.b stavak 1. UZO-a) jasno navesti kategorije troškova koje su obuhvaćene tom stopom.

— **provjera najvišeg intenziteta potpore**

Ako je uspostavljena pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova u skladu s odredbama članaka 67., 68., 68.a i 68.b UZO-a ili odgovarajućim odredbama uredbama za pojedine fondove, taj se iznos može upotrijebiti za kontrolu usklađenosti s GBER-om ili ABER-om, uključujući intenzitet potpore. Stoga, slično onome što bi trebalo učiniti kada se upotrebljavaju stvarni troškovi prema GBER-u (ili ABER-u), iznos koji proizlazi iz metodologije za izračun pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova može se upotrijebiti za provjeru usklađenosti s najvišim intenzitetom potpore iz odgovarajuće kategorije državnih potpora.

S obzirom na to da upotrijebljena metodologija mora biti u skladu s dobrim financijskim upravljanjem, upravljačka tijela moraju primijeniti razumnu i razboritu hipotezu kako bi osigurala da su pojednostavnjeni troškovi pouzdana zamjena za stvarne troškove. Time se omogućuje da se iznos utvrđen u pojednostavnjenom trošku upotrebljava za olakšavanje dokazivanja usklađenosti s najvišim intenzitetom potpore, najvišim iznosima potpore ili pragovima za prijavu prema GBER-u ili ABER-u. Ta će metodologija podlijegati revizijama kako bi se osiguralo da je u skladu s primjenjivim pravilima o ESI fondovima i primjenjivim pravilima o državnoj potpori.

Primjer potražite u Prilogu II.

2.6. Upotreba pojednostavnjenih troškova u operacijama kojima se ostvaruju neto prihodi

Pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova način su za izračun troškova, tj. „rashodna strana” operacije. Prema tome, u teoriji bi upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova trebala biti neovisna o tome ostvaruje li operacija prihod ili ne. Međutim, kako bi se sačuvalo učinak pojednostavnjivanja, u UZO-u su uvedene neke specifičnosti za operaciju kojom se ostvaruju prihodi, a u kojoj se upotrebljavaju jednokratni iznosi ili standardne ljestvice jediničnih troškova.

2.6.1. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi nakon dovršetka (članak 61. UZO-a)

Članak 61. UZO-a odnosi se na operacije kojima se ostvaruju neto prihodi:

- a) samo nakon njihova dovršetka; ili
- b) tijekom njihove provedbe i nakon njihova dovršetka.

U skladu s člankom 61. stavkom 7. točkom (f) UZO-a za operacije kojima se ostvaruju neto prihodi nakon dovršetka, a u kojima su se upotrebljavali jednokratni iznosi ili standardne ljestvice jediničnih troškova, ne primjenjuje se članak 61. stavci od 1. do 6. UZO-a. Kada se operacijama ostvaruju neto prihodi za vrijeme provedbe i nakon dovršetka, tj. kada se primjenjuje članak 61. UZO-a, kako je navedeno u članku 61. stavku 7. točki (f) UZO-a, neto prihodi ne moraju se uzeti u obzir u slučaju operacija za koje javna potpora ima oblik jednokratnih iznosa ili standardnih ljestvica jediničnih troškova. U slučaju upotrebe paušalnih stopa neto prihodi koji se ostvaruju operacijom trebali bi se utvrditi unaprijed i odbiti od prihvatljivih rashoda projekta.

2.6.2. Operacije kojima se ostvaruju neto prihodi tijekom provedbe i na koje se ne primjenjuje članak 61. stavci od 1. do 6. UZO-a ⁽²³⁾

Za jednokratne iznose ili standardne ljestvice jediničnih troškova koji se upotrebljavaju u operacijama koje ostvaruju neto prihode tijekom provedbe taj neto prihod ne mora se odbiti od prihvatljivih rashoda sve dok je uzet u obzir *ex ante* pri izračunu jednokratnog iznosa ili standardne ljestvice jediničnih troškova (prema članku 65. stavku 8. točki (f) UZO-a).

Ako neto prihod nije uzet u obzir *ex ante* pri izračunu jednokratnih iznosa ili standardnih ljestvica jediničnih troškova, tada će se prihvatljivi rashodi koji se sufinanciraju iz ESI fondova morati umanjiti za neto prihode ostvarene tijekom provedbe najkasnije u trenutku kad korisnik predaje zahtjev za završno plaćanje, razmjerno u odnosu na prihvatljive i neprihvatljive dijelove troškova (drugi podstavak članka 65. stavka 8. UZO-a).

Ako je odabrano financiranje uz primjenu paušalne stope, svaki neto prihod koji nije uzet u obzir u trenutku odobravanja operacije i koji je izravno ostvaren tijekom provedbe operacije mora se oduzeti od prihvatljivog rashoda koji se sufinancira iz ESI fondova (uz primjenu paušalne stope) najkasnije u trenutku kad korisnik predaje zahtjev za završno plaćanje, razmjerno u odnosu na prihvatljive i neprihvatljive dijelove troškova (drugi podstavak članka 65. stavka 8. UZO-a).

Primjer (ESF)

Organizirana je konferencija radi promicanja poduzetništva. Korisnik je dostavio nacrt proračuna u kojemu se navodi da bi ukupni prihvatljivi troškovi trebali iznositi 70 000 EUR. Na konferenciji će se naplaćivati ulaz u iznosu od 3 EUR.

Organizator očekuje da će privući 200 posjetitelja. Očekivani ostvareni prihod iznosi $3 \text{ EUR} \times 200 = 600 \text{ EUR}$.

Konferencija postiže veliki uspjeh, a broj posjetitelja veći je od očekivanoga (300 osoba). Budući da se ta operacija sufinancira samo iz ESF-a, a neto prihod ne ostvaruje se nakon dovršetka, članak 61. UZO-a ne primjenjuje se jer se neto prihod ne ostvaruje nakon dovršetka. Međutim, primjenjuje se članak 65. stavak 8. UZO-a.

— Mogućnost 1.: ostvareni prihod uzima se u obzir *ex ante*

Prema definiranom jednokratnom iznosu, ako se konferencija održi, ukupni prihvatljivi trošak operacije bit će $70\,000 \text{ EUR} - 600 \text{ EUR} = 69\,400 \text{ EUR}$.

Javna potpora za tu operaciju u obliku je jednokratnog iznosa, a prihod je uzet u obzir u definiciji jednokratnog iznosa. Stvarni broj posjetitelja ne utječe na prihvatljivi iznos (jednokratni iznos). U okviru revizijskog traga zahtijevat će se dokaz o provedbi konferencije i cijeni ulaznice.

— Mogućnost 2.: ostvareni prihod uzima se u obzir *ex ante*, ali uvjeti se promijene tijekom provedbe

Prema definiranom jednokratnom iznosu, ako se konferencija održi, ukupni prihvatljivi trošak operacije bit će $70\,000 \text{ EUR} - 600 \text{ EUR} = 69\,400 \text{ EUR}$. Javna potpora za tu operaciju u obliku je jednokratnog iznosa, a prihod je uzet u obzir u definiciji jednokratnog iznosa.

Međutim, organizator naposljetku odluči da cijena ulaznice ne iznosi 3 EUR, nego 5 EUR. U tom slučaju trebalo bi oduzeti razliku u financiranju ($(5 \text{ EUR} \times 300) - 600 \text{ EUR} = 900 \text{ EUR}$).

Ukupni prihvatljivi troškovi bit će $69\,400 \text{ EUR} - 900 \text{ EUR} = 68\,500 \text{ EUR}$.

⁽²³⁾ Članak 65. stavak 8. UZO-a.

— Mogućnost 3.: ostvareni prihod ne uzima se u obzir *ex ante*

Prema definiranom jednokratnom iznosu, ako se konferencija održi, ukupni prihvatljivi trošak operacije bit će 70 000 EUR. Javna potpora za tu operaciju u obliku je jednokratnog iznosa, a prihod nije uzet u obzir u definiciji jednokratnog iznosa.

Kada korisnik zatraži nadoknadu (70 000 EUR), morat će dostaviti dokaz o tome da je konferencija održana. Morat će i oduzeti stvarni prihod ostvaren tijekom provedbe (3 EUR × 300 = 900 EUR).

U tom slučaju jednokratni iznos bit će 70 000 EUR – 900 EUR = 69 100 EUR.

2.7. Pravila koja se primjenjuju na EFRR i ESF: unakrsno financiranje

2.7.1. Prijavljanje aktivnosti obuhvaćenih člankom 98. stavkom 2. UZO-a s obzirom na pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova

U skladu s člankom 98. stavkom 2. UZO-a, kada se iz EFRR-a ili ESF-a daje potpora dijelu operacije za koji su troškovi prihvatljivi u okviru drugog fonda („unakrsno financiranje”), pravila⁽²⁴⁾ drugog fonda primjenjuju se na taj dio operacije. Unakrsno financiranje može se primjenjivati do granice od 10 % financijskih sredstava Unije za svaku prioritetnu os.

Uz iznimku paušalnih stopa, jedna pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova može se upotrijebiti za rashode prihvatljive u okviru jednog ili drugog fonda.

Primjena pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova i dalje obvezuje države članice da poštuju gornju granicu od 10 % za svaku prioritetnu os (po fondu i kategoriji regije prema potrebi). Unakrsno financirani iznos trebalo bi evidentirati i pratiti za svaku pojedinačnu operaciju na temelju podataka koji su upotrijebljeni za utvrđivanje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

Konkretno, za financiranje uz primjenu paušalne stope u slučajevima unakrsnog financiranja trebale bi se primjenjivati dvije paušalne stope, jedna za dio operacije povezan s ESF-om, a druga za dio operacije povezan s EFRR-om. Za slične operacije paušalna stopa iz ESF-a primjenjivat će se na dio operacije povezan s ESF-om, a paušalna stopa iz EFRR-a primjenjivat će se na dio operacije povezan s EFRR-om. Upotreba prosjeka tih dviju stopa nije moguća jer rashodi moraju biti sljedivi kako bi se osiguralo poštovanje ukupne gornje granice od 10 % za unakrsno financiranje. Ako ne postoji stopa za drugi fond za sličnu vrstu operacije (primjerice zato što se pravilo ne primjenjuje na drugi fond⁽²⁵⁾) ili zato što se u okviru drugog fonda ne financiraju slične operacije), upravljačko tijelo mora odlučiti o primjenjivoj stopi u skladu s općim pravnim načelima utvrđenima u članku 67. stavku 5. i članku 68. prvom podstavku UZO-a.

2.7.2. Primjeri

Primjer unakrsnog financiranja iz ESF-a i EFRR-a uz primjenu jediničnih troškova ili jednokratnih iznosa

Ako za operaciju ESF-a standardna ljestvica od 6 EUR/sat × polaznik uključuje kupnju infrastrukture za 0,5 EUR/sat koja je prihvatljiva u okviru EFRR-a, unakrsno financirani iznos bit će 0,5 EUR × broj realiziranih „sata × polaznika”.

Isto se načelo primjenjuje na jednokratne iznose: ako detaljni nacrt proračuna uključuje neki „unakrsno financirani rashod”, uzet će se u obzir i zasebno će se pratiti. Na primjer, u jednokratnom iznosu od 20 000 EUR koji se financira iz programa ESF-a rashod svojstven za EFRR iznosi 5 000 EUR. Na kraju operacije unakrsno financirani iznos bit će iznos utvrđen *ex ante* (5 000 EUR od 20 000 EUR) ili „nula” ako se bespovratna sredstva ne isplate jer nije postignuto unaprijed definirano ostvarenje. Binarno načelo jednokratnih iznosa primjenjuje se i na unakrsno financirane rashode ako se ne ublaži postavljanjem ključnih etapa.

⁽²⁴⁾ Članak 98. stavak 2. UZO-a izmijenjen je Skupnom uredbom kako bi se pojasnilo da se sva pravila koja se primjenjuju na drugi fond primjenjuju na ESF ili EFRR kada se primjenjuje unakrsno financiranje.

⁽²⁵⁾ To je bilo osobito relevantno prije stupanja na snagu Skupne uredbe jer su člankom 14. stavcima 2. i 3. Uredbe o ESF-u predviđene posebne odredbe o pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova koje su bile primjenjive samo na ESF (a koje bi se mogle primijeniti i na dio operacije koja prima potporu iz EFRR-a u skladu s člankom 98. stavkom 2. UZO-a, tj. kada se iz EFRR-a dala potpora aktivnostima svojstvenima za ESF). Skupnom uredbom te su odredbe prenesene u UZO, pa su sada primjenjive i na EFRR.

Primjer unakrsnog financiranja iz ESF-a i EFRR-a za financiranje uz primjenu paušalne stope

U slučaju paušalne stope za neizravne troškove unakrsno financirani iznos bit će iznos „unakrsno financiranih izravnih troškova” dodan neizravnim troškovima koji se računaju po paušalnoj stopi primjenjivoj na te „unakrsno financirane izravne troškove”.

Na primjer, u okviru operacije vrijedne 15 000 EUR koja se financira iz programa EFRR-a izravni trošak „svojtven za ESF” iznosi 3 000 EUR, a neizravni troškovi računaju se kao 10 % izravnih troškova (300 EUR). Unakrsno financirani iznos bio bi stoga 3 300 EUR. Ako bi se na kraju operacije izravni troškovi smanjili, unakrsno financirani iznos (uključujući neizravne troškove) smanjio bi se prema istoj formuli.

2.8. Posebna pravila koja se primjenjuju na EPFRR i ETS**Pravila koja se primjenjuju na EPFRR**

U Prilogu III. ovim smjernicama nalazi se popis mjera u okviru EPFRR-a koje su obuhvaćene područjem primjene pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

Pravila koja se primjenjuju na ETS

Na razini EU-a utvrđena su posebna pravila o prihvatljivosti rashoda za programe suradnje u odnosu na troškove osoblja, uredske i administrativne rashode, putne troškove i troškove smještaja, troškove vanjskog stručnog mišljenja i usluga te troškove opreme.

Ne dovodeći u pitanje pravila o prihvatljivosti utvrđena u UZO-u, Uredbi o ETS-u i posebnim pravilima o prihvatljivosti za program suradnje, odbor za praćenje utvrđuje dodatna pravila o prihvatljivosti rashoda za program suradnje kao cjelinu.

Za pitanja koja nisu obuhvaćena prethodno navedenim pravilima primjenjuju se nacionalna pravila države članice u kojoj trošak nastaje.

POGLAVLJE 3.**Vrste pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova****3.1. Financiranje uz primjenu paušalne stope**

U slučaju financiranja uz primjenu paušalne stope posebne kategorije prihvatljivih troškova koje su unaprijed jasno utvrđene računaju se primjenom postotka, utvrđenog *ex ante*, na jednu ili nekoliko **drugih** kategorija prihvatljivih troškova.

3.1.1. Utvrđivanje kategorija troškova

U sustavu financiranja uz primjenu paušalne stope postoje najviše tri vrste kategorija troškova:

- 1. vrsta: kategorije prihvatljivih troškova na temelju kojih se primjenjuje paušalna stopa za izračun prihvatljivih iznosa,
- 2. vrsta: kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope,
- 3. vrsta: prema potrebi druge kategorije prihvatljivih troškova: stopa se ne njih ne primjenjuje i ne računaju se primjenom paušalne stope.

Kada se primjenjuje sustav financiranja uz primjenu paušalne stope, upravljačko tijelo mora utvrditi kategorije troškova koje su obuhvaćene svakom vrstom: svaka kategorija rashoda jasno je uključena u jednu – i samo jednu – od te tri vrste. Potrebno je napomenuti da se u nekim slučajevima jedna vrsta može definirati samo u odnosu na drugu vrstu ili druge vrste troškova (na primjer, u sustavu sa samo izravnim (1. vrsta) i neizravnim (2. vrsta) troškovima neizravni troškovi mogli bi se smatrati kao svi prihvatljivi troškovi koji nisu prihvatljivi izravni troškovi).

U UZO-u se ne propisuju ograničenja za kategorije prihvatljivih troškova koje bi se mogle upotrebljavati za financiranje uz primjenu paušalne stope. Međutim, glavni cilj upotrebe paušalnih stopa trebalo bi biti pojednostavnjenje i smanjenje stope pogreške. Prema tome, paušalne stope najprimjerenije su za relativno niske troškove čija je provjera skupa.

Kada se operacijom ⁽²⁶⁾ obuhvaća više od jednog projekta, paušalna stopa može se primijeniti na razini projekta, pod uvjetom da se aktivnosti i troškovi među projektima jasno razlikuju.

3.1.2. **Posebni sustavi financiranja uz primjenu paušalne stope za izračun kategorija troškova detaljno opisanih u UZO-u i uredbama za pojedine fondove**

Određeni posebni sustavi financiranja uz primjenu paušalne stope definirani su na zakonodavnoj razini. **Većina ih se može upotrijebiti, a da pritom upravljačko tijelo ne mora utvrditi metodu izračuna radi utvrđivanja primjenjive stope.** Te su paušalne stope utvrđene u člancima 68. (osim točke (a) ako ne postoji nacionalna metoda za slične operacije), 68.a i 68.b. Prema tim odredbama paušalna stopa primjenjuje se na određenu kategoriju troškova (izravni troškovi, izravni troškovi koji nisu troškovi osoblja ili izravni troškovi osoblja) kako bi se izračunale druge kategorije troškova (neizravni troškovi, izravni troškovi osoblja odnosno preostali prihvatljivi troškovi operacije).

Da bi se bilo koji od prethodno utvrđenih sustava mogao upotrebljavati, upravljačko tijelo (ili odbor za praćenje programa ETS-a) treba **utvrditi kategorije troškova koji su obuhvaćeni paušalnom stopom**, tj. izravne i neizravne troškove i izravne troškove osoblja. Isključivo je u nadležnosti država članica da na dosljedan, nedvosmislen i nediskriminirajući način utvrde različite kategorije troškova. To je osobito važno za utvrđivanje izravnih troškova osoblja na koje se primjenjuje paušalna stopa za druge troškove.

To bi trebalo biti jasno navedeno u nacionalnim pravilima o prihvatljivosti ili pravilima programa u programima ETS-a.

Kao opće smjernice navode se sljedeće definicije:

- **izravni troškovi** su troškovi koji su izravno povezani s provedbom operacije ili projekta i čija se izravna veza s tom konkretnom operacijom ili projektom može dokazati;
- s druge strane, **neizravni troškovi** obično su troškovi koji nisu izravno povezani ili se ne mogu izravno povezati s provedbom predmetne operacije. Takvi troškovi mogu uključivati administrativne troškove za koje je teško precizno utvrditi iznos koji se može pripisati određenoj operaciji ili projektu (tipični administrativni rashodi/rashodi za osoblje, kao što su: troškovi upravljanja, troškovi zapošljavanja, troškovi računovodstvenih usluga ili usluga čišćenja itd.; troškovi za telefon, vodu ili električnu energiju itd.);
- **troškovi osoblja** ⁽²⁷⁾ utvrđeni su u nacionalnim pravilima i obično je riječ o troškovima koji proizlaze iz sporazuma između poslodavca i zaposlenika ili ugovora o uslugama za vanjsko osoblje (pod uvjetom da je te troškove moguće jasno utvrditi). Primjerice, ako korisnik ugovori usluge vanjskog predavača za sesije osposobljavanja u svojoj organizaciji, na fakturi trebaju biti navedene te različite vrste troškova. Plaća predavača smatrat će se troškom vanjskog osoblja. Ako trošak osoblja za predavača nije moguće utvrditi kao zasebnu kategoriju u odnosu na druge kategorije troškova, na primjer nastavnih materijala, tada se kao osnova za paušalne stope ne može upotrijebiti, na primjer, paušalna stopa od 40 % utvrđena u članku 68.b stavku 1. UZO-a. Troškovi osoblja utvrđeni su u nacionalnim pravilima i obično uključuju ukupne naknade, uključujući naknade u naravi u skladu s kolektivnim ugovorima, koje se isplaćuju osobama za obavljeni rad povezan s operacijom. Uključuju i poreze i doprinose za socijalno osiguranje zaposlenika (prvi i drugi stup, treći stup samo ako je tako utvrđeno u kolektivnom ugovoru ili u ugovoru o radu) te obvezne i dobrovoljne socijalne doprinose poslodavca. Troškovi osoblja mogu biti izravni ili neizravni troškovi, ovisno o analizi svakog pojedinačnog slučaja.

Stoga, u svrhu primjene paušalnih stopa iz članka 68. točke (b) prvog podstavka i članka 68.b stavka 1. UZO-a (ili druge paušalne stope koju je upravljačko tijelo utvrdilo na temelju članka 67. stavka 5. UZO-a i koja će se primjenjivati na izravne troškove osoblja) ukupna vrijednost naknade kako je utvrđena u nacionalnim pravilima može se smatrati troškovima osoblja jer oni predstavljaju stvarnu naknadu za rad predmetne osobe u operaciji i stoga ih treba uzeti u obzir za utvrđivanje drugih vrsta troškova operacije (koji se izračunavaju primjenom paušalne stope na izravne troškove osoblja). To se odnosi i na slučajeve kada plaću (djelomično) nadoknađuju ili financiraju treće strane (npr. izravno osoblje zaposleno je uz subvenciju za zapošljavanje; paušalna stopa primjenjuje se na ukupnu vrijednost naknade čak i ako dio plaća treća strana).

⁽²⁶⁾ Operacija u skladu s člankom 2. stavkom 9. UZO-a znači projekt, ugovor, aktivnost ili skupina projekata koje je odabralo upravljačko tijelo.

⁽²⁷⁾ Ta definicija nije primjenjiva na ETS. Za definiciju troškova osoblja u okviru ETS-a vidjeti Delegiranu uredbu Komisije (EU) 481/2014.

Međutim, putni troškovi ne smatraju se troškovima osoblja, osim troškova putovanja na posao, ako je u nacionalnim pravilima utvrđeno da su oni dio bruto iznosa troškova za zaposlenike. Ni naknade ni plaće koje se isplaćuju u korist sudionika u operacijama ESF-a ne smatraju se troškovima osoblja.

3.1.2.1. Metode izračuna neizravnih troškova

Prema **članku 68.** prvom podstavku **UZO-a**, ako provedbom operacije nastanu neizravni troškovi, oni se **moгу izračunati na temelju jedne od paušalnih stopa utvrđenih u točkama (a), (b) i (c).** Upotreba tih paušalnih stopa za izračun neizravnih troškova nije obvezna, tj. upravljačko tijelo odlučuje hoće li se upotrebljavati ta paušalna stopa, stvarni troškovi ili druge pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova utvrđene na temelju članka 67. stavka 5. UZO-a (na primjer, neizravni troškovi mogu se uključiti u jednokratni iznos ili jedinični trošak utvrđen na temelju jedne od metoda utvrđenih u članku 67. stavku 5. UZO-a).

— U točki (a) utvrđuje se opći sustav financiranja uz primjenu paušalne stope za neizravne troškove sa stopom **do visine od 25 % prihvatljivih izravnih troškova.** Cilj je te odredbe uvesti **gornju granicu iznosa neizravnih troškova** koji se mogu izračunati na temelju paušalne stope. Za razliku od slučaja iz članka 68. prvog podstavka točke (b) UZO-a odabir stope koja će se upotrijebiti mora se opravdati u skladu s jednom od metoda izračuna ili skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) ili (c) UZO-a (tj. pravedna, provjerljiva i nepristrana metoda izračuna ili metoda koja se primjenjuje u shemama za bespovratna sredstva koja u cijelosti financira država članica za sličnu vrstu operacije). Taj je sustav prilagodljiv. Može se temeljiti:

— samo na dvjema vrstama troškova – 1. vrsta: izravni troškovi, 2. vrsta: neizravni troškovi, ili

— na trima vrstama troškova: 1. vrsta: „ograničeni” izravni troškovi (tj. potkategorija izravnih troškova), 2. vrsta: neizravni troškovi koji se računaju na temelju 1. vrste i 3. vrsta: izravni troškovi koji nisu „ograničeni” troškovi (1. vrsta).

Na primjer, moguće je utvrditi paušalnu stopu koja će se primjenjivati na prihvatljive **izravne troškove osoblja** (što je potkategorija prihvatljivih izravnih troškova). Ta paušalna stopa koja se primjenjuje na prihvatljive izravne troškove osoblja može biti veća od 15 % predviđenih člankom 68. točkom (b) UZO-a, pod uvjetom da ta paušalna stopa ne premašuje 25 % prihvatljivih **izravnih troškova** (kako bi se poštovala gornja granica utvrđena u članku 68. točki (a) UZO-a). Stoga, bez obzira na potkategoriju odnosno potkategorije izravnih troškova koje upravljačko tijelo upotrebljava za utvrđivanje paušalne stope za izračun neizravnih troškova, uvijek će trebati provjeriti da taj iznos (tj. iznos izračunan na temelju te paušalne stope) ne premašuje 25 % prihvatljivih **izravnih troškova.**

— Točkom (b) uvodi se paušalna stopa **do visine od 15 % izravnih troškova osoblja** za izračun neizravnih troškova. Upravljačko tijelo može upotrijebiti izravno tu paušalnu stopu bez opravdanja.

To je primjer sustava u kojem će biti tri kategorije troškova: (1. vrsta) izravni troškovi osoblja, (2. vrsta) neizravni troškovi, (3. vrsta) izravni troškovi koji nisu troškovi osoblja (za primjer vidjeti Prilog I.).

— U skladu s točkom (c) moguće je upotrijebiti paušalnu stopu za programe neizravnih troškova koji postoje u politikama Unije, kao što su one koje se upotrebljavaju u programima Obzor 2020., LIFE itd. Člancima 20. i 21. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014. ⁽²⁸⁾ predviđaju se dodatne odredbe povezane s primjenjivim paušalnim stopama za metode neizravnih troškova koje se primjenjuju u drugim politikama Unije te s područjem njihove primjene na ESI fondove (vidjeti odjeljak 4.4.).

3.1.2.2. Paušalna stopa za utvrđivanje izravnih troškova osoblja

U članku 68.a stavku 1. UZO-a navodi se da se troškovi osoblja operacije mogu izračunati paušalnom stopom **do visine od 20 % izravnih troškova** koji nisu troškovi osoblja te operacije. To znači da se samo izravni troškovi osoblja mogu izračunati po paušalnoj stopi (primjenjuje se na izravne troškove koji nisu troškovi osoblja), a da država članica ne mora provesti izračun radi utvrđivanja primjenjive stope.

Međutim, ako izravni troškovi te operacije uključuju ugovore o javnim radovima koji premašuju prag utvrđen u članku 4. točki (a) Direktive 2014/24/EU, za primjenu prethodno navedene paušalne stope potreban je izračun kako bi se utvrdila primjenjiva stopa.

⁽²⁸⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 1303/2013 (SL L 138, 13.5.2014., str. 5.).

Tako utvrđeni izravni troškovi osoblja utvrđeni mogu biti osnova za primjenu paušalne stope iz članka 68. prvog podstavka točke (b) UZO-a (paušalna stopa do visine od 15 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja za izračun neizravnih troškova). Suprotno tome, izravni troškovi osoblja izračunani na temelju te paušalne stope ne mogu biti osnova za paušalnu stopu iz članka 68.b stavka 1. UZO-a (paušalna stopa do visine od 40 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja za izračun preostalih prihvatljivih troškova operacije), vidjeti članak 68.b stavak 2. UZO-a.

Upotreba te paušalne stope za izračun izravnih troškova osoblja nije obvezna, tj. upravljačkom tijelu odlučuje hoće li se upotrebljavati ta paušalna stopa, stvarni troškovi ili druge pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova utvrđene na temelju članka 67. stavka 5. UZO-a.

3.1.2.3. Paušalna stopa za utvrđivanje svih drugih troškova operacije koji nisu izravni troškovi osoblja

Člankom 68.b stavkom 1. UZO-a omogućuje se da se izravni troškovi osoblja mogu upotrijebiti za izračun svih drugih preostalih prihvatljivih troškova operacije na temelju paušalne stope do visine od 40 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja. „Svi drugi preostali prihvatljivi troškovi” operacije uključuju sve druge prihvatljive izravne troškove (osim izravnih troškova osoblja), neizravne troškove i troškove za EFRR, ESF i EPFRR navedene u drugom podstavku članku 68.b stavku 1. drugom podstavku UZO-a.

— Preostali prihvatljivi troškovi te naknade i plaće isplaćene sudionicima

Članak 68.b, koji je uveden Skupnom uredbom, napisan je po uzoru na članak 14. stavak 2. Uredbe o ESF-u (prije nego što je izmijenjen Skupnom uredbom), kojim je već predviđena ta paušalna stopa za operacije za koje se prima potpora iz ESF-a. Skupnom uredbom proširuje se upotreba te paušalne stope na sve ESI fondove. Međutim, postoji važna razlika između tih dviju odredbi.

U članku 14. stavku 2. Uredbe o ESF-u nije bila navedena iznimka za plaće i naknade isplaćene sudionicima. Stoga su oni smatrani dijelom „preostalih prihvatljivih troškova operacija”. To znači da prema članku 14. stavku 2. Uredbe o ESF-u korisnici nisu mogli prijaviti plaće i naknade isplaćene sudionicima uz troškove izračunane na temelju paušalne stope i izravnih troškova osoblja. Zbog toga je primjena članka 14. stavka 2. Uredbe o ESF-u postala nepoželjna jer primjena paušalne stope od 40 % na prihvatljive izravne troškove osoblja često ne bi bila dovoljna za pokrivanje troškova naknada i plaća isplaćenih sudionicima.

Stoga se Skupnom uredbom, osim širenja te paušalne stope na sve ESI fondove, omogućuje i da se plaće i naknade isplaćene sudionicima smatraju dodatnim prihvatljivim troškovima koji nisu uključeni u paušalnu stopu (članka 68.b stavak 1. drugi podstavak UZO-a) u slučaju operacija provedenih u okviru ESF-a, EFRR-a ili EPFRR-a. To znači da nakon stupanja na snagu Skupne uredbe takve plaće (tj. mjesečne) bruto plaće zaposlenika) i naknade (kao što je naknada za nezaposlenost; ne dnevnice ili putni troškovi) mogu se iskazati uz izravne troškove osoblja i paušalnu stopu koja se primjenjuje na operacije na koje se primjenjuje članak 68.b stavak 1. UZO-a.

Trebalo bi imati na umu da „naknade i plaće isplaćene sudionicima” uključuju ne samo plaće i naknade koje isplaćuje korisnik, već i plaće ili naknade koje isplaćuje treća strana kada se one smatraju prihvatljivim troškom. Na primjer, to vrijedi za ESF kada su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 13. stavku 5. Uredbe o ESF-u ⁽²⁹⁾.

— Upotreba paušalne stope od 40 %

Tom se odredbom omogućuje upravljačkom tijelu da upotrijebi paušalnu stopu do visine od 40 %, a da ne mora provoditi nikakav izračun radi utvrđivanja primjenjive stope. To znači da upravljačko tijelo može upotrijebiti bilo koju stopu **koja ne premašuje 40 % bez ikakve obveze da to opravda**. To ne dovodi u pitanje potrebu da se osigura jednako postupanje prema korisnicima. Međutim, upravljačko tijelo može uspostaviti stopu višu od 40 % na temelju jedne od metoda utvrđenih u članku 67. stavku 5. UZO-a (tj. izvan područja primjene članka 68.b).

Konačno, kako je objašnjeno u odjeljku 3.1.2.2., u skladu s člankom 68.b stavkom 2. ta paušalna stopa do visine od 40 % ne može se upotrijebiti u operaciji kada se ukupni izravni troškovi osoblja te operacije izračunavaju na temelju paušalne stope (na primjer, paušalna stopa iz članka 68.a stavka 1. UZO-a).

⁽²⁹⁾ Doprinosi u naravi u obliku naknada ili plaća koje isplaćuje treća strana (u korist sudionika operacije) prihvatljivi su za doprinos iz ESF-a pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u toj odredbi, tj. da doprinosi u naravi nastaju u skladu s nacionalnim pravilima, uključujući računovodstvena pravila, i ne premašuju trošak koji snosi treća strana.

Primjer

Procijenjeni troškovi tečaja osposobljavanja:

Ukupni izravni troškovi	55 000	Ukupni neizravni troškovi	5 000
Izravni troškovi osoblja	30 000	Neizravni troškovi osoblja	4 000
Troškovi smještaja	4 000	Električna energija, telefon	1 000
Putni troškovi	5 000		
Obroci	1 000		
Informiranje/promidžba	5 000		
Naknade koje polaznicima plaća javna služba za zapošljavanje	10 000		

Upravljačko tijelo može odlučiti da na ovaj projekt primijeni članak 68.b stavak 1. UZO-a. U tom slučaju u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava najviša dodjela bila bi:

izravni troškovi osoblja: 30 000 EUR

ostali troškovi: $30\,000 \times 40\% = 12\,000$ EUR

S obzirom na to da se naknade koje polaznicima plaća javna služba za zapošljavanje mogu prijaviti uz izravne troškove osoblja i paušalnu stopu, ukupni prihvatljivi troškovi bili bi:

ukupni troškovi: $30\,000 + 12\,000 + 10\,000 = 52\,000$ EUR

3.1.2.4. Opravdanje za paušalne stope utvrđene u UZO-u

Paušalnim stopama navedenima u članku 68. prvom podstavku točki (b), članku 68.b stavku 1. i članku 68.a stavku 1. UZO-a omogućuje se da se stopa „do visine od” stope utvrđene u odgovarajućem članku može upotrebljavati, a da država članica ne mora izračunati tu stopu. To znači da upravljačko tijelo može upotrijebiti bilo koju stopu do visine od stope navedene u odgovarajućem članku i da neće morati opravdati zašto je ta stopa odabrana, čak i ako je niža od stope navedene u uredbi. Ako se odabere niža stopa, nema potrebe ni za kakvim izračunom.

Pri odlučivanju o paušalnoj stopi koja će se primjenjivati mora se poštovati **načelo jednakog postupanja prema korisnicima**.

3.1.2.5. Početak primjene

Promjene koje su Skupnom uredbom uvedene u članak 68. UZO-a te novi članak 68.a UZO-a i članak 68.b UZO-a primjenjuju se od kada je uredba stupila na snagu, tj. od 2. kolovoza 2018 ⁽³⁰⁾.

Te se odredbe mogu primijeniti za operacije u kojima potencijalni korisnici još nisu odabrani (tj. poziv je još uvijek otvoren ili je objavljen novi poziv). S obzirom na to da te odredbe donose više koristi korisnicima, mogu se primjenjivati i za operacije koje se već provode, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- uvjeti za potporu (na temelju novih odredbi) uvode se za budućnost, tj. za buduću provedbu operacije;
- poštuje se načelo jednakog postupanja prema korisnicima;
- za operacije koje se već provode korisnik se slaže s izmjenom uvjeta i provedbom nadoknade na temelju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova;

⁽³⁰⁾ Članak 282. stavci 1. i 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

- jasna je razlika između razdoblja za nadoknadu na temelju stvarnih troškova (ili prethodnih odredbi povezanih s pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova) i razdoblja na temelju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova uvedenih Skupnom uredbom. Na primjer, u slučaju uvođenja paušalne stope od 15 % za neizravne troškove na temelju prihvatljivih izravnih troškova osoblja (članak 68. prvi podstavak točka (b) UZO-a) trebalo bi utvrditi da će se od određenog datuma („datum x”, ne prije 2. kolovoza 2018.) izračunavati neizravni troškovi i nadoknađivati na temelju te paušalne stope, tj. ta će se paušalna stopa za neizravne troškove primjenjivati na sve troškove osoblja nastale od istog datuma („datum x”). Isto se načelo odnosi na paušalnu stopu od 40 % utvrđenu u članku 68.b stavku 1. UZO-a, uključujući mogućnost prijavljivanja naknada i plaća isplaćenih sudionicima. Na primjer, za operacije ESF-a koje su primile potporu na temelju članka 14. stavka 2. Uredbe o ESF-u prije stupanja na snagu Skupne uredbe kao dodatni prihvatljivi troškovi mogu se prijaviti samo naknade i plaće isplaćene sudionicima od „datuma x”.

Primjer

Upravljačko tijelo želi izračunati sve preostale prihvatljive troškove operacije primjenom paušalne stope na prihvatljive izravne troškove osoblja u operaciji od 150 000 EUR. Upravljačko tijelo odlučuje primijeniti stopu od 35 % u skladu s člankom 68.b stavkom 1. UZO-a. To znači da će ukupni prihvatljivi troškovi operacije iznositi 150 000 EUR + $(150\,000\text{ EUR} \times 0,35) = 202\,500\text{ EUR}$.

Primjer (ESI fondovi): lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD)

Upravljačko tijelo procijenilo je na temelju prošlih iskustava tipičan udio tekućih troškova i troškova vođenja određene lokalne akcijske skupine (LAG) u usporedbi s rashodima nastalima u provedbi lokalnih operacija u okviru strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice te u pripremi i provedbi aktivnosti suradnje LAG-ova. Iako potpora iz ESI fondova za tekuće troškove i troškove vođenja ne može premašiti gornju granicu od 25 % ukupnih javnih rashoda nastalih u okviru strategije CLLD-a prema članku 35. stavku 2. UZO-a, iskustvo pokazuje da je taj postotak u stvarnosti niži u većini slučajeva.

Upravljačko tijelo utvrđuje paušalnu stopu od 17 % troškova provedbe (na temelju pravedne, nepristrane i provjerljive metodologije u skladu s člankom 67. stavkom 1. točkom (d) i člankom 67. stavkom 5. točkom (a) UZO-a, ali ne člankom 68. točkom (a) UZO-a jer paušalnom stopom iz članka 35. stavka 2. UZO-a nisu obuhvaćeni samo neizravni troškovi) za rashode nastale u provedbi operacija u okviru strategije CLLD-a te u pripremi i provedbi aktivnosti suradnje LAG-ova da bi se obuhvatili sljedeći troškovi:

- tekući troškovi (operativni troškovi, troškovi osoblja, troškovi osposobljavanja, troškovi povezani s odnosima s javnošću, financijski troškovi, troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom strategije, vidjeti članak 35. stavak 1. točku (d) UZO-a),
- troškovi povezani s vođenjem strategije CLLD-a (kako bi se među dionicima omogućila razmjena informacija i promicanje strategije te potpora potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi zahtjeva, vidjeti članak 35. stavak 1. točku (e) UZO-a).

Prema tome, ako proračunska sredstva dodijeljena LAG-u za provedbu operacija u okviru strategije CLLD-a te u pripremu i provedbu aktivnosti suradnje LAG-a za razdoblje 2014.–2020. iznose 1,5 milijuna EUR (1. vrsta), najveći proračun za tekuće troškove i troškove vođenja iznosio bi $1,5\text{ milijuna EUR} \times 17\% = 255\,000\text{ EUR}$ (2. vrsta). U skladu s tim ukupna proračunska sredstva dodijeljena LAG-u iznose 1,755 milijuna EUR.

U fazi provedbe to znači da kada god korisnik zatraži nadoknadu rashoda nastalog u projektu, i LAG će moći zatražiti 17 % tog iznosa za svoje tekuće troškove i troškove vođenja.

Primjerice, ako nastali rashod u okviru projekta iznosi 1 000 EUR (1. vrsta), LAG može upravljačkom tijelu prijaviti $1\,000\text{ EUR} \times 17\% = 170\text{ EUR}$ (2. vrsta) za svoje tekuće troškove i troškove vođenja.

LAG neće trebati prilagati popratnu dokumentaciju za svoje tekuće troškove i troškove vođenja prijavljene na temelju paušalne stope, ali metodologija za utvrđivanje tih 17 % mora biti provjerljiva.

Trebalo bi napomenuti da se paušalna stopa može utvrditi zasebno samo za tekuće troškove i troškove vođenja.

Napomena: Potrebno je imati na umu da, kao i u prethodnom primjeru, metodologija za utvrđivanje paušalne stope ne mora nužno slijediti onu koja je primijenjena za utvrđivanje najviše gornje granice od 25 %. Međutim, bez obzira na metodologiju koja je upotrijebljena za utvrđivanje paušalne stope, moraju se poštovati odredbe o najvišoj gornjoj granici za tekuće troškove i troškove vođenja iz članka 35. stavka 2. UZO-a.

3.2. Standardne ljestvice jediničnih troškova

3.2.1. Opća načela

U slučaju standardnih ljestvica jediničnih troškova svi prihvatljivi troškovi ili dio prihvatljivih troškova operacije **računati** će se na temelju kvantificiranih aktivnosti, uloženi sredstava, ostvarenja ili rezultata pomnoženih sa standardnim ljestvicama jediničnih troškova koje su unaprijed utvrđene. Ta se mogućnost može primijeniti na sve vrste operacija, projekata ili na dio projekta kada je moguće utvrditi količine povezane s aktivnošću i standardne ljestvice jediničnih troškova. Standardne ljestvice jediničnih troškova u načelu se primjenjuju na količine koje je lako utvrditi.

Jedinični troškovi mogu se **temeljiti na procesu**, pri čemu im je cilj određivanjem najtočnije približne vrijednosti obuhvatiti stvarne troškove izvršenja operacije. Mogu se **temeljiti i na ishodu** (ostvarenju ili rezultatu/isporučenom proizvodu) ili utvrditi na temelju i procesa i ishoda. Nadalje, različiti jedinični troškovi mogu se utvrditi za različite aktivnosti u operaciji.

Upravljačka tijela trebala bi uzeti u obzir revizijski trag kada biraju između jediničnih troškova koji se temelje na procesu i onih koji se temelje na ostvarenju.

Primjer (ESF)

a) Utemeljen na procesu: za napredno osposobljavanje u području informacijske tehnologije u trajanju od 1 000 sati za 20 polaznika prihvatljivi troškovi mogu se računati na temelju troška po satu osposobljavanja × broj sati polaznika. Trošak po satu, koji je unaprijed utvrdilo upravljačko tijelo, naveden je u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu.

Na primjer, pod pretpostavkom da je upravljačko tijelo utvrdilo da trošak po satu osposobljavanja po polazniku iznosi 7 EUR, najviši iznos bespovratnih sredstava koji se dodjeljuje projektu bio bi 1 000 sati × 20 polaznika × 7 EUR/sat /polaznik = 140 000 EUR.

Na kraju operacije konačni prihvatljivi troškovi utvrdit će se na temelju stvarnog broja sati za svakog polaznika (to bi moglo uključivati i neke opravdane izostanke) u skladu sa stvarnim sudjelovanjem polaznika i održanim tečajevima. **Još uvijek će biti potrebno priložiti točne evidencije o pohađanju osposobljavanja u kojima se navode aktivnosti osposobljavanja i evidentira stvarna prisutnost polaznika.**

Ako je, naposljetku, samo 18 osoba sudjelovalo u osposobljavanju, šestoro njih 900 sati, petero 950 sati, petero 980 sati, a preostalih dvoje 1 000 sati, broj ukupnih sati × polaznici iznosi:

$$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1\,000 \times 2 = 17\,050 \text{ ukupnih sati osposobljavanja} \times \text{polaznici.}$$

Prihvatljivi troškovi bit će: 17 050 sati osposobljavanja × 7 EUR = 119 350 EUR.

b) Utemeljen na rezultatu: napredno osposobljavanje u području informacijske tehnologije u trajanju od 1 000 sati sastoji se od pet modula po 200 sati. U skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) UZO-a za utvrđivanje ukupnih troškova provedbe tog osposobljavanja za 25 polaznika primijenjena je poštena, nepristrana i provjerljiva metodologija. Ukupni troškovi od 140 000 EUR zatim su pripisani uspješnim sudionicima. Uzimajući u obzir povijesnu stopu neuspjeha od 20 % (tj. pet sudionika), jedinični troškovi po sudioniku i uspješno završenom modulu iznosili bi 140 000 EUR/20 sudionika/5 modula = 1 400 EUR (jedinični trošak po sudioniku po uspješno završenom modulu).

Revizijski trag podrazumijevao bi dokument kojim se dokazuje prihvatljivost sudionika i potvrdu za svaki uspješno završeni modul ili za završeni tečaj. Ne bi bila potrebna evidencija o pohađanju.

Primjer (EFRR, utemeljen na ostvarenju): korisnik je regionalna Komora i organizira savjetodavnu službu za MSP-ove u regiji. Uslugu pružaju savjetnici regionalne Komore. Na temelju povijesnih računa „savjetodavnog” odjela Komore dan savjetovanja procijenjen je na 350 EUR po danu. Pomoć će se računati na temelju sljedeće formule: broj dana × 350 EUR. **Još uvijek će biti potrebno dostaviti točne evidencije u kojima su detaljno upisane savjetodavne aktivnosti i prisutnost savjetnika.**

Primjer (ESF, utemeljen na rezultatu): program pomoći u traženju posla koji traje šest mjeseci („operacija”) mogao bi se financirati na temelju standardnih ljestvica jediničnih troškova (primjerice 2 000 EUR po osobi) za svakog od 20 sudionika u operaciji koji dobije posao i zadrži ga tijekom unaprijed utvrđenog razdoblja, na primjer, šest mjeseci. Jedinični trošak od 2 000 EUR po uspješnom sudioniku utvrđen je uzimajući u obzir troškove svih sudionika. Taj iznos stoga obuhvaća i troškove za neuspješne sudionike.

Izračun najvišeg iznosa bespovratnih sredstava koji se dodjeljuje operaciji: 20 osoba × 2 000 EUR/zaposlenje = 40 000 EUR.

Konačni prihvatljivi troškovi računaju se na temelju stvarnog ostvarenja operacije: ako je samo 17 osoba ušlo na tržište rada i zadržalo svoje poslove tijekom traženog razdoblja, konačni prihvatljivi troškovi na temelju kojih će korisniku biti isplaćena bespovratna sredstva bili bi 17 × 2 000 EUR = 34 000 EUR.

Primjer (EPFRR, utemeljen na ostvarenju): „ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma” (članak 21. Uredbe (EU) br. 1305/2013)

Posjednici šuma primit će potporu za pošumljavanje i održavanje 3 hektara šuma tijekom sedam godina. Troškove (pošumljavanje i održavanje) je unaprijed utvrdilo upravljačko tijelo ovisno o vrsti šume. Ta će metodologija biti uključena u program ruralnog razvoja. Jedinični troškovi iznose kako slijedi: 2 000 EUR/ha za uspostavu šume i, za održavanje, 600 EUR/ha za prvu godinu i 500 EUR/ha za naredne godine.

Prema tome, prihvatljivi troškovi bili bi:

$$3 \text{ ha} \times 2\,000 \text{ EUR/ha} + 3 \text{ ha} \times 600 \text{ EUR/ha} + (3 \text{ ha} \times 500 \text{ EUR/ha}) \times 6 \text{ godina} = 16\,800 \text{ EUR}$$

Primjer (EFPR, utemeljen na procesu): prikupljanje podataka (troškovi plovila)

Dnevne stope za upotrebu plovila računaju se na temelju povijesnih podataka (prosjeaka iz prošlih godina). Broj dana dodijeljenih projektu zatim se evidentira u dnevnicima.

3.2.2. Troškovi osoblja izračunani po satnici (članak 68.a stavci od 2. do 4. UZO-a)

Izračun satnice

Člankom 68.a stavcima od 2. do 4. UZO-a predviđa se posebna metoda za izračun troškova osoblja ⁽³¹⁾. U skladu s tim člankom troškovi osoblja mogu se utvrditi tako da se satnica izračuna na sljedeći način:

$$\text{Trošak osoblja po satu} = \frac{\text{zadnji dokumentirani godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike}}{1\,720}$$

Prije stupanja na snagu Skupne uredbe ta metoda za izračun troškova osoblja već je bila predviđena člankom 68. stavkom 2. UZO-a. Međutim, Skupnom uredbom ta se odredba dodatno promijenila (sada premještena u novi članak 68.a stavke od 2. do 4. UZO-a) kako bi se razjasnila njezina primjena i omogućila njezina upotreba za osobe koje rade u nepunom radnom vremenu.

⁽³¹⁾ Troškovi osoblja mogu se utvrditi i drukčijom metodologijom utvrđenom u UZO-u, npr. jedinični troškovi s nazivnikom koji nije 1 720 sati mogli bi se utvrditi na temelju članka 67. stavka 1. točke (b) i članka 67. stavka 5. UZO-a.

Prethodno navedeni izračunani troškovi osoblja odnose se na provedbu operacije. „Provedba operacije” podrazumijeva sve korake operacije. Nema namjere da se isključe neki troškovi osoblja povezani s određenim koracima operacije.

Nazivnik, tj. 1 720 sati, standardno je godišnje „radno vrijeme” koje se može izravno upotrebljavati, a da država članica ne mora provesti izračun. Taj je broj umnožak prosječnih tjednih radnih sati država članica i 52 tjedna, od kojeg su oduzeti plaćeni godišnji odmor i prosječni broj godišnjih državnih praznika.

Međutim, nazivnik treba opravdati. U UZO-u se upućuje na „zadnji dokumentirani godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike”. Međutim, **bruto iznos troškova za zaposlenike nije utvrđen** u UZO-u. U skladu s člankom 65. stavkom 1. UZO-a u nacionalnim pravilima o prihvatljivosti trebat će se utvrditi što je obuhvaćeno godišnjim bruto iznosom troškova za zaposlenike, uzimajući u obzir uobičajene računovodstvene prakse (vidjeti odjeljak 4.2.2.)⁽³²⁾ i nacionalna pravila (npr. u nacionalnim pravilima može se utvrditi da su troškovi putovanja na posao dio bruto iznosa troškova za zaposlenike).

U uredbi se upućuje na izračun satnice primjenom „**zadnjeg**” dokumentiranog godišnjeg bruto iznosa troškova za zaposlenike. To znači da se trebaju primijeniti najnoviji dostupni podaci. Stoga metoda izračuna koja se temelji na povijesnim podacima korisnika obično nije relevantna. Pojmom „zadnje” u članku 68.a stavka 2. UZO-a nastoji se osigurati da su primijenjeni podaci dovoljno novi kako bi se ukazalo na stvarne troškove osoblja.

Godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike **ne mora se odnositi na kalendarsku ili financijsku godinu** (na primjer, to mogu biti podaci koji se odnose na razdoblje od listopada 2015. do rujna 2016.). Bitno je da bruto iznos troškova za zaposlenike obuhvaća razdoblje od punih 12 mjeseci. To može biti 12-mjesečno razdoblje koje prethodi kraju izvještajnog razdoblja (za operaciju ili program), 12 mjeseci prije sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava ili 12 mjeseci prethodne kalendarske godine. U skladu s člankom 68.a UZO-a, ako podaci za razdoblje od punih 12 mjeseci nisu dostupni:

- mogu se izvesti iz dostupnih dokumentiranih bruto iznosa troškova za zaposlenike (na primjer, upravljačko tijelo moglo bi uzeti podatke koji se odnose na zaposlenika za kojeg postoje podaci za četiri mjeseca i to ekstrapolirati u godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike, uzimajući u obzir prema potrebi stavke kao što su zakonom propisana isplata naknade za godišnji odmor ili isplata 13. plaće),
- mogu se ekstrapolirati iz ugovora o radu, uzimajući u obzir prihvatljive socijalne doprinose poslodavaca i sva druga obavezna plaćanja,
- mogu se izvesti iz kolektivnih ugovora.

Godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike može se temeljiti na stvarnim troškovima za zaposlenike te osobe. Ekstrapolirane vrijednosti mogu se iskoristiti za mjesec s nepotpunim podacima kako bi se dobila dobra zamjena za stvarne troškove 12-mjesečnog razdoblja.

Godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike može se temeljiti i na prosjeku troškova za zaposlenike većeg broja zaposlenika, na primjer, onih istog platnog razreda ili nekih sličnih mjera koje okvirno odgovaraju razini troška za zaposlenike.

Zadnji godišnji bruto iznos troškova za zaposlenike **treba dokumentirati**: to se može učiniti u računima, na platnim listama, upućivanjem na javno dostupne sporazume ili dokumente itd. Ne mora se revidirati *ex ante*, no mora ga se moći revidirati.

U određenim situacijama satnica se može utvrditi i nakon početka projekta. Na primjer, može se utvrditi kada se zaposlena osoba uključi u projekt (potpisivanje ugovora o radu ili promjena zadatka zaposlenika) ili kada korisnik prijavi svoje troškove upravljačkom tijelu. Međutim, u tom slučaju u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu treba pobliže opisati i primjenu te metodologije.

3.2.3. Utvrđivanje prihvatljivih troškova osoblja primjenom izračunane satnice

Broj odrađenih sati treba odrediti u skladu s pravilima o prihvatljivosti odgovarajućeg operativnog programa. Za izračun i prijavu prihvatljivih troškova osoblja trebali bi se upotrebljavati samo odrađeni sati. Na primjer, godišnji odmor već je uključen u izračun troškova osoblja po satu. Bolovanje se može prijaviti kao trošak osoblja ako povezane troškove snosi korisnik (tj. to su troškovi korisnika). Ako troškove pokriva treća strana (npr. dugotrajno bolovanje čije troškove pokriva sustav socijalne sigurnosti) ili u slučaju neplaćenog dopusta ili odsustva (npr. neopravdana odsustva) za koji ne

⁽³²⁾ Na temelju članka 18. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1299/2013 o ETS-u u članku 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 481/2014 utvrđuju se posebna pravila o prihvatljivosti rashoda za troškove osoblja kako bi se za osoblje zaposleno kod korisnika ograničio bruto iznos troškova za zaposlenike.

postoje troškovi koje snosi korisnik, **odgovarajući sati/dani koji se nisu odradili ne bi se trebali uzeti u obzir za utvrđivanje prihvatljivih troškova osoblja koji se mogu prijaviti**. Tomu je razlog što u tim slučajevima korisnik ne snosi troškove. Međutim, kada postoje troškovi osoblja za dodatno osoblje koje mijenja osobu na bolovanju (ili drugoj vrsti dopusta), riječ je o prihvatljivim troškovima osoblja (tj. odgovarajući odrađeni sati uzimaju se u obzir u izračunu tada prihvatljivih troškova osoblja).

U skladu s člankom 68.a stavkom 3. UZO-a pri prijavi stvarno odrađenih sati oni ne smiju premašivati sate uključene u metodu izračuna na temelju članka 68.a stavka 2. UZO-a. To znači da, ako se 1 720 upotrijebio kao nazivnik, prijavljeni sati ne mogu premašivati 1 720. Stoga 1 720 sati predstavlja najveći broj sati koji se može prijaviti za rad u operaciji tijekom 12-mjesečnog razdoblja. Isto se načelo primjenjuje ako se kao nazivnik upotrijebe razmjerni broj sati od 1 720 (npr. za osoblje s ugovorom o radu na nepuno radno vrijeme od 50 % nazivnik bi bio 860 sati, pa je 860 najveći broj sati koji se može prijaviti za predmetno osoblje; ako se radi o osoblju uključenom u nekoliko operacija, određivanje gornje granice primjenjuje se razmjerno za svaku operaciju).

Kao što je izričito navedeno u članku 68.a stavku 3. drugom podstavku, to se ne odnosi na ETS za osobe koje u nepunom radnom vremenu rade na operaciji u kojoj se satnica može pomnožiti sa stvarno odrađenim satima, pa se može premašiti 1 720 sati.

Kada se primijeni pravilo od 1 720 sati, dobiveni iznos satnice smatra se jediničnim troškom. Taj jedinični trošak može se upotrijebiti za nadoknadu rashoda za troškove osoblja ili se može upotrijebiti za izračun svih neizravnih troškova (na primjer, primjenom paušalne stope od 15 % u skladu s člankom 68. prvim podstavkom točkom (b)) ili čak i za izračun svih drugih preostalih prihvatljivih troškova (primjenom paušalne stope od 40 % u skladu s člankom 68.b stavkom 1.). Ukupni iznos utvrđen nakon primjene takvih paušalnih stopa isto se tako smatra jediničnim troškom.

Ako je riječ o višegodišnjem projektu, upravljačko tijelo može odlučiti **ažurirati satnicu u okviru troškova osoblja** kada novi podaci postanu dostupni ili može upotrijebiti iste podatke za cijelo razdoblje provedbe. Ako je razdoblje provedbe osobito dugo, dobra praksa bila bi da se utvrde međukoraci za to kada i kako bi se satnica u okviru troškova osoblja mogla revidirati.

3.2.4. *Osoblje koje fiksno vrijeme mjesečno radi na operaciji u nepunom radnom vremenu*

Člankom 68.a stavkom 5. UZO-a utvrđeno je da se za zaposlenike koji na određenom zadatku rade u nepunom radnom vremenu, ali fiksni postotak vremena mjesečno, ne mora uspostaviti sustav za evidentiranje radnog vremena kako bi se provjerio broj odrađenih sati. Međutim, poslodavac bi trebao izdati dokument u kojem se utvrđuje fiksni postotak radnog vremena upotrijebljenog za operaciju mjesečno, a taj se postotak može upotrijebiti za izračun prihvatljivih troškova osoblja. Taj se postotak može utvrditi i u ugovoru o radu. Na primjer, ako osoba radi 60 % svojeg vremena na projektu, prihvatljivi izravni troškovi osoblja za tu osobu mogu se izračunati množenjem bruto iznosa troškova za zaposlenike (na temelju stvarnih troškova ili izračunanog jediničnog troška) sa 60 %.

3.2.5. *Početak primjene*

Promjene uvedene Skupnom uredbom u metodologiju od 1 720 sati primjenjuju se od datuma od kada je uredba stupila na snagu, tj. 2. kolovoza 2018. Međutim, upravljačko tijelo može je primijeniti na tekuće operacije pod uvjetom da se poštuju određeni uvjeti (vidjeti 3.1.2.5.).

Primjer (EFRR): određene vrste projekata čija su ciljna skupina MSP-ovi u području istraživanja, razvoja i inovacija često kao ključni element imaju troškove osoblja. Mogućnost primjene standardnih ljestvica jediničnih troškova dobrodošlo je pojednostavnjenje za te MSP-ove. Jedinični trošak aktivnosti izražava se u ovom slučaju kao satnica koja se primjenjuje na sate koje je osoblje zaista odradilo. Utvrđuje se unaprijed u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu i u kojem se najveći iznos financijske pomoći definira kao najveći dopušteni broj odrađenih sati pomnožen s jediničnim troškom (izračunani troškovi uključenog osoblja).

S obzirom na to da je cilj obuhvatiti stvarne troškove određivanjem najtočnije približne vrijednosti i kako bi se u obzir uzele razlike među regijama i granama, trošak standardne jedinice definira se kao trošak osoblja po satu u skladu sa sljedećom formulom:

trošak osoblja po satu = bruto godišnja plaća (uključujući pravne naknade) podijeljena s prosječnim brojem zakonitih radnih sati (u obzir se uzima i godišnji odmor).

Na primjer: trošak osoblja po satu = 60 000 EUR/(1 980 sati – 190 sati godišnjeg odmora) = 60 000/1 790 = 33,52 EUR/sat.

Financijska pomoć koja se dodjeljuje za operaciju računa se kao satnica pomnožena sa stvarnim i provjerenim brojem odrađenih sati. To zahtijeva od MSP-ova da čuvaju svu popratnu dokumentaciju o satima koje je osoblje odradilo na projektu, a upravljačko tijelo mora čuvati sve dokumente kojima se opravdava trošak osoblja po satu. Manji broj provjerenih odrađenih sati u načelu rezultira smanjenjem konačnog iznosa koji se treba isplatiti.

Alternativni primjer: isti kao i prethodni, ali trošak osoblja po satu temelji se na članku 68.a stavku 2. UZO-a.

Trošak osoblja po satu = zadnja dokumentirana bruto godišnja plaća (uključujući pravne naknade) podijeljena s 1 720 sati.

Na primjer: satnica = 60 000 EUR/1 720 sati = 60 000/1 720 = 34,88 EUR/sat.

3.3. Jednokratni iznosi

3.3.1. Opća načela

U slučaju jednokratnih iznosa svi prihvatljivi troškovi ili dio prihvatljivih troškova operacije ili projekta računaju se na temelju unaprijed utvrđenog iznosa koji je upravljačko tijelo ⁽³³⁾ propisno opravdalo, a koji se isplaćuje ako su dovršene unaprijed utvrđene aktivnosti i/ili ostvarenja.

Jednokratni iznosi mogu biti prikladni u slučaju bespovratnih sredstava kada standardne ljestvice jediničnih troškova nisu odgovarajuće rješenje, na primjer u izradi edukativnih materijala, organizaciji malog lokalnog seminara itd.

U nekim slučajevima upravljačka tijela možda neće upotrijebiti jednokratne iznose zbog činjenice da se isporučeni proizvod obično smatra ostvarenim ili neostvarenim, što može imati samo dva ishoda, tj. plaćanje se vrši u slučaju potpunog ostvarenja ili se uopće ne izvršava. Međutim, to se može ublažiti uključivanjem obročnih plaćanja povezanih s ostvarivanjem određenih unaprijed utvrđenih ključnih etapa.

3.3.2. Promjene uvedene Skupnom uredbom i početak primjene

Prije Skupne uredbe upotreba jednokratnih iznosa bila je ograničena na iznose manje od 100 000 EUR javnog doprinosa. Kako bi se olakšala upotreba jednokratnih iznosa, Skupnom uredbom izbrisano je to ograničenje. To znači da upravljačko tijelo od stupanja na snagu Skupne uredbe može utvrđivati jednokratne iznose ako javna potpora premašuje 100 000 EUR.

3.3.3. Primjeri jednokratnih iznosa

Primjer (EFRR): kako bi promicali lokalne proizvode, skupina malih poduzetnika želi zajednički nastupiti na poslovnom sajmu.

Zbog niskog troška operacije upravljačko tijelo odluči upotrijebiti jednokratni iznos za izračun javne potpore. Da bi se to provelo, skupina poduzetnika pozvana je da predloži proračun za troškove najma, postavljanja i vođenja štanda. Na temelju tog prijedloga utvrđuje se jednokratni iznos od 20 000 EUR. Plaćanje korisniku izvršava se na temelju dokaza o sudjelovanju na sajmu. Dogovoreni proračun od 20 000 EUR trebalo bi čuvati za revizije (provjera *ex ante* izračuna jednokratnog iznosa).

Primjer (ESF): nevladina organizacija koja se bavi pružanjem usluga skrbi o djeci traži potporu za pokretanje nove djelatnosti. U svoj prijedlog uključuje jednokratni iznos na temelju detaljnog nacrtu proračuna za pokretanje djelatnosti i njezino obavljanje tijekom razdoblja od jedne godine. Nakon te početne godine djelatnost bi se nastavila provoditi neovisno. Na primjer, jednokratnim iznosom obuhvatio bi se rashod za plaću jedne osobe koja bi se brinula o djeci tijekom jedne godine, amortizaciju nove opreme, troškove promidžbe te nove djelatnosti i neizravne troškove povezane s njezinim upravljanjem i računovodstvom, troškove vode, električne energije, grijanja, najma itd.).

Na temelju detaljnog nacrtu proračuna upravljačko tijelo dodjeljuje jednokratni iznos od 47 500 EUR kojim se obuhvaćaju svi ti troškovi. Na kraju operacije taj bi iznos bio plaćen nevladinoj organizaciji na temelju ostvarenja, tj. ako se bude skrbrila o dodatnom dogovorenom broju djece (10). Prema tome, ne bi bilo potrebno opravdavati stvarne troškove nastale u okviru te operacije.

⁽³³⁾ Odbor za praćenje u slučaju ETS-a.

Međutim, to znači i sljedeće: ako bi se organizacija skrbila samo o devetero djece, prihvatljivi troškovi bili bi jednaki nuli, a jednokratni iznos ne bi bio isplaćen. Da bi se to ublažilo, u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu može se navesti ključna etapa za koju će se isplatiti polovina ukupnog iznosa (23 750 EUR) ako se skrbi o petero djece.

Primjer (ESF): nevladina organizacija želi organizirati lokalni seminar i izraditi edukativne materijale o socioekonomskim uvjetima romske zajednice u nekoj regiji države članice. Dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu sadržavat će detaljni nacrt proračuna i ciljeve bespovratnih sredstava: 1. organizacija seminara i 2. izrada edukativnih materijala kojima će se pažnja poslodavaca u regiji privući na specifične probleme s kojima se suočavaju Romi.

S obzirom na veličinu i cilj operacije (mala operacija s troškovima koje nije lako kvantificirati standardnim ljestvicama jediničnih troškova) te vrstu korisnika (lokalna nevladina organizacija) upravljačko tijelo odlučuje se za upotrebu jednokratnih iznosa.

Kako bi izračunalo visinu jednokratnog iznosa, upravljačkom tijelu potreban je detaljan nacrt proračuna za svaku operaciju: nakon pregovora o detaljnom nacrtu proračuna utvrđuje se jednokratni iznos od 45 000 EUR, koji se dijeli na dva projekta: 25 000 EUR za seminar, a 20 000 EUR za edukativne materijale.

Ako se poštuju uvjeti iz dokumenta u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu (organizacija seminara, izrada edukativnih materijala), na završetku projekta 45 000 EUR smatrat će se prihvatljivim troškom. Popratna dokumentacija koja je uvjet za isplatu bespovratnih sredstava (a potom se arhivira) bit će dokaz da je seminar organiziran te da su izrađeni konačni cjeloviti edukativni materijali.

Ako je proveden samo jedan od projekata (na primjer, seminar) bespovratna sredstva smanjuju se na taj dio (25 000 EUR), ovisno o tome što je usuglašeno u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu.

Primjer (EPFRR): „programi kvalitete za poljoprivredne i proizvode i hranu” (članak 16. Uredbe (EU) br. 1305/2013)

Skupina poljoprivrednika koji su primili potporu za obuhvaćanje novog sudjelovanja u priznatom programu kvalitete želi organizirati promidžbenu aktivnost za svoje proizvode. Upravljačko tijelo izračunalo je trošak aktivnosti kao jednokratni iznos (npr. 15 000 EUR/seminar s najmanje 50 sudionika). Skupina poljoprivrednika mora priložiti dokaz o provedbi aktivnosti i broju sudionika (najmanje 50).

Primjer (EFPR): potpora za pripremu proizvodnih i marketinških planova organizacija proizvođača

Jednokratni iznos (koji se isplaćuje kada se plan odobri) temelji se na povijesnim podacima (nedavne prijave radnih sati i drugih troškova organizacija proizvođača). Priprema programa podijeljena je u različite aktivnosti kako bi se dobio prosječni trošak, koji se zatim pomnoži s primjenjivim intenzitetom potpore.

3.4. Posebni slučaj paušalnih stopa za tehničku pomoć

3.4.1. Područje primjene

Komisija je nakon stupanja na snagu Skupne uredbe iskoristila novo ovlaštenje iz članka 67. stavka 5.a UZO-a kako bi definirala financiranje uz primjenu paušalne stope na temelju kojega upravljačko tijelo jednom ili više korisnika nadoknađuje troškove operacija koje se financiraju u okviru prioritete osi tehničke pomoći. **Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1867** ⁽³⁴⁾ stupila je na snagu 9. studenoga 2019.

⁽³⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1867 od 28. kolovoza 2019. o dopuni Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu financiranja primjenom fiksnih stopa – http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1867/oj?locale=hr.

Za ESF, EFRR, Kohezijski fond i EPFRR utvrđena je paušalna stopa od 4 % drugih vrsta rashoda za izračun rashoda povezanih s tehničkom pomoći. Za programe EFRR-a u okviru ETS-a i EPFR-a utvrđena je paušalna stopa od 6 %. Te se paušalne stope mogu primijeniti samo na rashode operacija u okviru prioriteta osi programa koji nisu tehnička pomoć, a koji su bili podvrgnuti provjerama upravljanja, ili u slučaju EPFRR-a na temelju rashoda operacija u okviru mjera ruralnog razvoja koji nisu tehnička pomoć, a koji su bili podvrgnuti odgovarajućim administrativnim provjerama i koji su prijavljeni za poljoprivrednu financijsku godinu koja počinje 16. listopada 2019. ili za bilo koju sljedeću poljoprivrednu financijsku godinu. Slijedom toga, operativni programi koji se sastoje isključivo od tehničke pomoći izuzeti su iz područja primjene te delegirane uredbe.

Trebalo bi imati na umu da se rashodi koji mogu biti uključeni u osnovu za izračun paušalne stope odnose na ukupnu vrijednost prihvatljivih zahtjeva za plaćanje, čak i ako se nisu sve fakture obuhvatile administrativnim provjerama u skladu s točkom 1.7. Smjernica za države članice o provjerama upravljanja (EGESIF 14-0012_02) kojom se predviđa provjera zahtjeva za nadoknadu rashoda koje podnose korisnici na temelju uzorka stavki rashoda.

Paušalna stopa može se primjenjivati od obračunske godine koja počinje 1. srpnja 2019. ili u slučaju EPFRR-a u poljoprivrednoj financijskoj godini koja počinje 16. listopada 2019. ili bilo kojoj sljedećoj poljoprivrednoj financijskoj godini. Za primjenu paušalne stope nije potrebna izmjena programa, osim u slučaju EPFRR-a kada te informacije treba uključiti u svaku sljedeću izmjenu programa.

Država članica prema vlastitom nahođenju odlučuje o upotrebi financiranja uz primjenu paušalne stope. Međutim, kako bi se izbjegao rizik dvostrukog financiranja istih rashoda, nakon što se primijeni, ta metoda jedini je oblik nadoknade tehničke pomoći do zatvaranja programa⁽³⁵⁾. Države članice stoga bi trebale obavijestiti Komisiju o svojoj odluci da će upotrebljavati taj oblik nadoknade zajedno, prema potrebi, sa svojim prvim zahtjevom za plaćanje za koji se primjenjuje ta paušalna stopa.

3.4.2. Zahtjevi za plaćanje i nadoknade

Osnovu za primjenu te paušalne stope čine rashodi koji su bili podvrgnuti provjerama upravljanja nakon stupanja na snagu Delegirane uredbe (EU) 2019/1867 (tj. nakon 9. studenoga 2019.) i od obračunske godine koja počinje 1. srpnja 2019. Ta osnova ne obuhvaća rashode za koje su provjere upravljanja završene prije 9. studenoga 2019. Taj se krajnji datum (9. studenoga 2019.) ne odnosi na datum podnošenja zahtjeva za plaćanje Komisiji. U slučaju EPFRR-a osnovu za primjenu te paušalne stope čine rashodi koji su bili podvrgnuti administrativnim provjerama i koji su prijavljeni Komisiji za poljoprivrednu financijsku godinu koja počinje 16. listopada 2019. ili za bilo koju sljedeću poljoprivrednu financijsku godinu.

Ako su iznosi isključeni s računâ zbog njihove procjene u skladu s člankom 137. stavkom 2. UZO-a, mogu se uključiti u sljedeći zahtjev za plaćanje kao i u osnovu za izračun paušalne stope ako je procjena pozitivna i (dodatne) provjere upravljanja provele su se nakon 9. studenoga 2019.

Države članice trebaju moći dokazati da se paušalna stopa primjenjuje samo na rashode koji ispunjavaju te uvjete. To bi se moglo učiniti u okviru sustava informacijske tehnologije upravljačkog tijela i/ili agencije za plaćanja.

U jednom zahtjevu za plaćanje mogli bi biti navedeni rashodi koji su bili podvrgnuti provjerama upravljanja nakon 9. studenoga 2019. (osnova za primjenu paušalne stope za tehničku pomoć) i rashodi za koje su provjere upravljanja već završene do tog datuma. U sustavu za upravljanje fondovima SFC ne postoje zasebne kategorije za takve rashode. Države članice moraju osigurati da se paušalna stopa primjenjuje samo na točno utvrđenu osnovu, pratiti iznose tehničke pomoći koji su uključeni u zahtjev za plaćanje i paziti da ne dođe do dvostrukog financiranja. Moguće rješenje bilo bi podnošenje dvaju zasebnih zahtjeva za plaćanje kako bi se osigurao jasan revizijski trag.

Komisija će nadoknaditi zahtjeve za plaćanje, uključujući iznose koje je upravljačko tijelo ili agencija za plaćanja izračunala primjenom utvrđene stope (4 % odnosno 6 %), na isti način kao i bilo koji drugi zahtjev za plaćanje.

Ukupni iznos može se platiti jednom jedinom korisniku ili podijeliti među nekoliko korisnika u skladu s aranžmanima na nacionalnoj razini. Međutim, ne može premašiti prag od 4 % (odnosno 6 %). Pravilima Unije nije utvrđena obveza opravdavanja te podjele.

Metoda nadoknade može se primijeniti i u programima s više fondova, čak i ako se za prioritet ili prioritete prema kojima se dobiva osnova za rashode dodjeljuje potpora iz fonda koji nije fond iz kojeg se prima potpora za prioritet tehničke pomoći.

⁽³⁵⁾ Za EPFRR metodologiju je potrebno primjenjivati tijekom odgovarajuće financijske godine.

3.4.3. *Učink* paušalne stope na dodjelu tehničke pomoći u okviru operativnog programa/programa ruralnog razvoja

Stopa utvrđena u Delegiranoj uredbi 2019/1867 primjenjivat će se u granicama dodjele tehničkoj pomoći u okviru programa. To znači da nadoknada tehničke pomoći na temelju paušalne stope nema učinka na dodjelu tehničke pomoći kako je utvrđena u programima. U tom smislu tijela nadležna za programe trebala bi pri odlučivanju o prikladnosti paušalne nadoknade tehničke pomoći za njihov program uzeti u obzir raspoloživa sredstva dodijeljena prioritetima koji ne obuhvaćaju tehničku pomoć, a čine osnovu za primjenu paušalne stope, i raspoloživa sredstva dodijeljena prioritetu tehničke pomoći. Dakle, ako:

- tehnička pomoć koja je dodijeljena, a još nije uključena u zahtjev za plaćanje u okviru programa, iznosi manje od 4 % (odnosno 6 %) preostalih dodijeljenih sredstava u okviru programa koja nisu tehnička pomoć:

 - rashodi za tehničku pomoć nadoknađivali bi se dok se ne dobije ukupan iznos tehničke pomoći dodijeljene za operativni program. Tehnička pomoć ne bi se nadoknađivala u iznosima koji premašuju dodijeljena sredstva;

- tehnička pomoć koja je dodijeljena, a još nije uključena u zahtjev za plaćanje u okviru programa, iznosi više od 4 % (odnosno 6 %) preostalih dodijeljenih sredstava u okviru programa koja nisu tehnička pomoć:

 - paušalnom nadoknadom ne bi se osigurala potpuna apsorpcija sredstava dodijeljenih tehničkoj pomoći jer bi se za nadoknadu rashoda za tehničku pomoć primjenjivala samo paušalna stopa utvrđena u Delegiranoj uredbi 2019/1867 (taj oblik paušalne nadoknade ne može se kombinirati s nadoknadom tehničke pomoći na temelju stvarnih troškova).

3.4.4. *Revizijski trag i učinak ispravaka*

Primjenjuju se članak 125. stavak 4. točka (a) UZO-a i članak 59. Uredbe (EU) br. 1306/2013. Upravljačko tijelo ili agencija za plaćanja (u slučaju EPFRR-a) mora osigurati:

- da su svi rashodi koji ne uključuju tehničku pomoć i koji su uzeti u obzir za primjenu paušalne stope bili podvrgnuti provjerama upravljanja nakon 9. studenoga 2019., a u slučaju EPFRR-a da su rashodi bili podvrgnuti administrativnim provjerama i da nisu prethodno prijavljeni Komisiji,
- da se paušalna stopa pravilno primjenjuje.

U slučaju EPFRR-a trebalo bi uvijek kontrolirati prihvatljivost korisnika tehničke pomoći u skladu s člankom 48. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EU) br. 809/2014 kako bi se osigurala i usklađenost s člankom 51. stavkom 2. drugim podstavkom Uredbe (EU) br. 1305/2013.

Provjerama upravljanja i revizijama neće se provjeravati rashodi koje su korisnici snosili ili platili tijekom provedbe operacija nadoknađenih tom metodom.

Da bi upravljačka tijela mogla pratiti provodi li se tehnička pomoć u skladu s pravilima programa i pokazateljima ispunjavanja uključenih u program, informacije o provedbi tehničke pomoći i dalje će se navoditi u godišnjim izvješćima o provedbi i o njima bi se moglo raspravljati u odborima za praćenje.

Smanjenja rashoda koji čine osnovu za izračun paušalne stope nakon primjene financijskih ispravaka utjecat će na izračun paušalne stope, što će dovesti do razmjernog smanjenja potpore za tehničku pomoć.

POGLAVLJE 4.

Uspostavljanje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova

U članku 67. stavku 5. UZO-a uvedeno je nekoliko metoda za izračun pojednostavnjenih troškova: neke od njih temelje se na statističkim ili povijesnim podacima, druge na podacima korisnika ili elementima uključenima u uredbu. Skupnom uredbom UZO je izmijenjen tako da je uveden novi način uspostavljanja pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova za ESI fondove: nacrt proračuna. Ta se metoda temelji na članku 14. stavku 3. Uredbe o ESF-u prema kojoj su prije stupanja na snagu Skupne uredbe upravljačka tijela već mogla uspostaviti pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova za svaki pojedini slučaj (za pojedinačnu operaciju koja prima potporu iz ESF-a) upućivanjem na nacrt proračuna ⁽³⁶⁾.

Pri uspostavljanju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova važno je pripremiti odgovarajuću dokumentaciju primijenjene metodologije.

⁽³⁶⁾ Ta je mogućnost bila dostupna za operacije s javnom potporom koja nije premašivala 100 000 EUR.

4.1. Obvezno prethodno uspostavljanje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova ⁽³⁷⁾

U skladu s člankom 125. stavkom 3. točkom (c) UZO-a upravljačko tijelo mora osigurati da se korisniku dostavi dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu za svaku operaciju. U tom je dokumentu važno priopćiti korisnicima točne zahtjeve u pogledu dokazivanja prijavljenih rashoda i konkretnih ostvarenja ili ishoda koje treba postići.

Stoga se pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova mora utvrditi *ex ante*. Kao što je navedeno u članku 67. stavku 6. UZO-a, metoda koja se primjenjuje za uspostavljanje pojednostavnjenih troškova mora biti navedena **barem u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu**. Odgovarajuće metode i uvjeti trebali bi biti uključeni u pravila o prihvatljivosti u okviru programa.

Pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova treba unaprijed utvrditi, a u pozivima na podnošenje prijedloga upućenima potencijalnim korisnicima trebalo bi napomenuti da se upotrebljavaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova kako bi se osiguralo poštovanje načela transparentnosti i jednakog postupanja. Osim toga, trebalo bi izbjeći retroaktivnu primjenu za operacije koje se već provode na temelju stvarnih troškova jer se ne može osigurati jednako postupanje prema korisnicima.

Kada se uspostave standardne ljestvice jediničnih troškova i paušalna stopa ili iznos (u slučaju jednokratnih iznosa), iznosi se ne mogu mijenjati tijekom ili nakon provedbe operacije da bi se nadoknadio porast troškova ili nepotpuna iskorisćenost raspoloživog proračuna, osim ako u pozivu na podnošenje prijedloga ⁽³⁸⁾ nije jasno istaknuto da je moguća prilagodba tijekom vremena (npr. za višegodišnje operacije može se predvidjeti prilagodba tijekom vremena povezana s inflacijom).

Iznimno, u slučaju višegodišnjih operacija moguće je zaključiti račune i odgovarajuće aktivnosti operacije nakon što je proveden prvi dio operacije, a potom uvesti mogućnost financiranja uz primjenu paušalne stope, standardnih ljestvica jediničnih troškova ili jednokratnih iznosa za preostali dio/razdoblje operacije. U takvim slučajevima razdoblje za koje se prijavljuju stvarni troškovi trebalo bi biti jasno razdvojeno od razdoblja za koje se troškovi prijavljuju na temelju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova kako bi se izbjeglo da se troškovi projekta prijave dvaput.

4.2. Pravedna, nepristrana i provjerljiva metoda izračuna ⁽³⁹⁾

4.2.1. Opća načela

4.2.1.1. Metoda mora biti pravedna

Izračun mora biti razuman, tj. mora se temeljiti na stvarnosti te ne smije biti pretjeran ili ekstreman. Ako je određena standardna ljestvica jediničnih troškova u prošlosti iznosila između 1 EUR i 2 EUR, Komisija ne očekuje vidjeti iznos od 7 EUR. S te točke gledišta iznimno je važna metoda koja se primjenjuje za utvrđivanje jediničnog troška, paušalne stope ili jednokratnog iznosa. Upravljačko tijelo mora biti u mogućnosti objasniti i opravdati svoj izbor. „Idealnom” pravednom metodom izračuna stope bi se mogle prilagoditi posebnim uvjetima ili potrebama. Na primjer, provedba nekog projekta može biti skuplja u udaljenoj regiji nego u središnjoj regiji zbog viših troškova prijevoza; taj bi element trebalo uzeti u obzir pri odlučivanju o jednokratnom iznosu ili stopi za isplatu za slične projekte u tim dvjema regijama.

4.2.1.2. Metoda mora biti nepristrana

Glavna misao u pozadini izraza „nepristrana” jest ta da se metodom ne daje prednost nekim korisnicima ili operacijama u odnosu na druge. Izračunom standardnih ljestvica jediničnih troškova, jednokratnog iznosa ili paušalne stope mora se osigurati jednako postupanje prema korisnicima i/ili operacijama. Sve razlike u iznosima ili stopama trebale bi se temeljiti na objektivnim opravdanjima, tj. objektivnim obilježjima korisnika ili operacija.

4.2.1.3. Metoda mora biti provjerljiva

Utvrđivanje paušalnih stopa, standardnih ljestvica jediničnih troškova ili jednokratnih iznosa trebalo bi se temeljiti na dokazima u obliku dokumenata koji se mogu provjeriti. ⁽⁴⁰⁾ Upravljačko tijelo mora moći pokazati na temelju čega su utvrđene pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova. To je ključna stvar u osiguravanju usklađenosti s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Tijelo koje utvrđuje metodu pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova trebalo bi imati barem sljedeće dokumente:

- opis metode izračuna, uključujući ključne korake izračuna,
- izvore podataka koji su upotrijebljeni za analizu i izračune, uključujući procjenu relevantnosti podataka u odnosu na predviđene operacije, te procjenu kvalitete podataka,

⁽³⁷⁾ Članak 67. stavak 6. UZO-a.

⁽³⁸⁾ Za potporu koja se ne dodjeljuje pozivom na podnošenje prijedloga to bi trebalo biti navedeno u općem dokumentu u kojem se navodi metodologija potpore.

⁽³⁹⁾ Članak 67. stavak 5. točka (a) UZO-a.

⁽⁴⁰⁾ Bez obzira na to kada je metodologija uspostavljena u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) UZO-a, mora je biti moguće podvrgnuti reviziji sve dok je u upotrebi.

— sam izračun kojim se utvrđuje vrijednost pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova.

4.2.2. Metodologije u praksi

U UZO-u se navodi nekoliko mogućnosti za ispunjavanje kriterija u pogledu pravednosti, nepristranosti i provjerljivosti:

4.2.2.1. Upotreba „statističkih” podataka, stručne prosudbe ili drugih objektivnih informacija (članak 67. stavak 5. točka (a) podtočka i.).

- Statistički podaci mogu potjecati iz nacionalnih zavoda za statistiku, EUROSTAT-a ili drugih pouzdanih izvora.
- Statistička analiza povijesnih podataka još je jedan uobičajeni izvor statističkih podataka (za projekte i operacije koje se financiraju iz ESI fonda ili iz različitih izvora).
- Ostale objektivne informacije mogle bi biti u obliku, na primjer,
 - anketa, istraživanja tržišta itd. (treba osigurati odgovarajuću dokumentaciju),
 - stopa nadoknade upotrijebljenih za putne troškove u državama članicama,
 - stopa utvrđenih na nacionalnoj/regionalnoj razini (npr. cijena školskog ručka),
 - satnica utvrđenih nacionalnim ugovorom o radu,
 - podataka o nadoknadi za ekvivalentan rad.
- Stručna prosudba: temeljit će se na određenom skupu kriterija i/ili stručnom znanju stečenom u određenom području znanja, primjene ili proizvoda, određenoj disciplini, industriji itd. Treba se dobro dokumentirati i odnositi na konkretne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja. Stručna prosudba nije definirana u UZO-u. Upravljačka tijela trebaju odrediti zahtjeve prema kojima bi se stručna prosudba ocijenila kao takva te se osiguralo da ne postoji sukob interesa.
- Najveće vrijednosti, kao što su pragovi ili gornje granice utvrđeni u nacionalnim pravilima, ne mogu se načelno upotrebljavati pri uspostavljanju metode na temelju članka 67. stavka 5. točke (a) UZO-a (ili pri utvrđivanju nacrtu proračuna – vidjeti poglavlje 4.3.), osim ako se ne može dokazati da predstavljaju fer vrijednost.

Rezultat tih metodologija može se primijeniti na skupinu operacija i korisnike.

4.2.2.2. Primjena podataka specifičnih za pojedinačnog korisnika⁽⁴¹⁾ (članak 67. stavak 5. točka (a) podtočke ii. i iii. UZO-a)

Metodologije koje će biti predstavljene u nastavku primjenjivat će se na pojedinačne korisnike. Međutim, s obzirom na zahtjeve u pogledu upotrebe podataka specifičnih za pojedinog korisnika te su metodologije pojednostavnjenje za korisnike koji će tijekom programskog razdoblja provoditi mnoge projekte.

a) Provjereni povijesni podaci pojedinačnih korisnika:

Ta se metoda temelji na prikupljanju povijesnih računovodstvenih podataka korisnika za stvarne troškove nastale u okviru kategorija prihvatljivih troškova obuhvaćenih pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova. Tim bi se podacima, prema potrebi, trebao obuhvatiti samo troškovni centar ili odjel korisnika povezan s operacijom. Time se zapravo pretpostavlja postojanje analitičkog računovodstvenog sustava na razini korisnika. Osim toga, podrazumijeva se da su svi neprihvatljivi rashodi izuzeti iz svih izračuna kojima se podupiru pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova.

Kada upravljačko tijelo odluči upotrijebiti tu metodu, trebalo bi opisati

- kategorije obuhvaćenih troškova,
- upotrijebljenu metodu izračuna,
- duljinu razdoblja tijekom kojeg su prikupljeni podaci: trebali bi se prikupiti računovodstveni podaci **za najmanje tri godine** kako bi se mogle identificirati potencijalne iznimne okolnosti koje su mogle utjecati na stvarne troškove u određenoj godini kao i tendencije u iznosima troškova. Trogodišnje referentno razdoblje trebalo bi se upotrebljavati kako bi se u obzir uzele godišnje oscilacije. Međutim, ako upravljačko tijelo može dokazati da je opravdana, upotreba podataka za razdoblje kraće od tri godine može biti prihvatljiva. Na primjer, ako je uspostavljen novi program, a podaci su dostupni samo za dvije godine, to bi svedjedno moglo biti dovoljno. Ako ne postoje podaci za trogodišnje razdoblje, ovisno o posebnostima slučaja mogu se prihvatiti podaci za dvogodišnje razdoblje. Međutim, to je potrebno razmatrati zasebno za svaki pojedini slučaj,

⁽⁴¹⁾ Metode obuhvaćene u ovom odjeljku metode su iz članka 67. stavka 5. točke (a) podtočaka ii. i iii. UZO-a. Nacrt proračuna iz članka 14. stavka 3. Uredbe o ESF-u (prije Skupne uredbe) i članka 67. stavka 5. točke (aa) UZO-a nije obuhvaćen tim zahtjevima.

- referentni iznos koji će se primijeniti, na primjer, prosječne troškove tijekom referentnog razdoblja ili troškove kako su evidentirani posljednjih godina,
- prilagodbe, ako ih ima, koje su potrebne kako bi se ažurirao referentni iznos. Prilagodba se može primijeniti kako bi troškovi iz prethodnih godina odražavali tekuće cijene.

b) Primjena uobičajenih praksi troškovnog računovodstva pojedinačnih korisnika:

Uobičajene računovodstvene prakse one su prakse kojima se korisnik služi za bilježenje svojih uobičajenih svakodnevnih aktivnosti i financija (uključujući one koje nisu povezane s potporom iz sredstava EU-a). Te metode moraju biti u skladu s nacionalnim računovodstvenim pravilima i standardima. Duljina primjene nije presudna. Računovodstvena metoda nije „uobičajena” ako je prilagođena za neku posebnu operaciju ili niz operacija, na primjer za one koje primaju potporu iz sredstava EU-a, a razlikuje se od računovodstvenih metoda koje se primjenjuju u drugim slučajevima.

Važno je razlikovati stvarne troškove i troškove koji se utvrđuju u skladu s uobičajenim praksama troškovnog računovodstva pojedinačnih korisnika.

Dakle, stvarni troškovi znači što točnije izračunani troškovi („troškovi koje je korisnik stvarno imao”) u vremenskom razdoblju operacije. Na primjer, za izračun troškova osoblja po satu prihvaća se upotreba standardnih sati kao nazivnika (vidjeti, na primjer 1 720 sati, u odjeljku 3.2.2.), ali brojnik za potrebe izračuna „stvarnih troškova” jesu ukupni prihvatljivi troškovi osoblja za svaku osobu uključenu u aktivnost.

Trošak po satu koji se temelji na praksama troškovnog računovodstva korisnika mogao bi se izračunati na temelju prosjeka troškova naknada većeg broja zaposlenika. Taj je prosjek obično platni razred ili neka slična mjera povezana s bruto iznosom troškova za zaposlenike, ali usporedba može biti i troškovni centar ili odjel (povezan s operacijom) u kojima bruto iznosi troškova za zaposlenike mogu znatno varirati unutar skupine zaposlenika.

Prema tome, kako bi se osiguralo jednako postupanje među korisnicima i to da se bespovratnim sredstvima ne obuhvaćaju neprihvatljivi troškovi, u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu i kojim se korisnicima odobrava primjena njihovih praksi troškovnog računovodstva moraju se predvidjeti minimalni uvjeti. Cilj je tih minimalnih uvjeta osigurati da prakse troškovnog računovodstva i teoretski i praktično dovedu do pravednog i nepristranog sustava. Time se podrazumijeva postojanje prihvatljivog analitičkog računovodstvenog sustava na razini korisnika. Osim toga, podrazumijeva se da su svi neprihvatljivi rashodi izuzeti iz izračuna.

c) Zajednički zahtjevi za upotrebu podataka specifičnih za pojedinačnog korisnika:

Upravljačko tijelo morat će u svakom pojedinom slučaju provjeriti specifične podatke za pojedinačnog korisnika. To treba učiniti najkasnije tijekom sastavljanja dokumenta u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu korisniku. Ovisno o jamstvima koje upravljačko tijelo dobije od korisnikova unutarnjeg sustava upravljanja i kontrole, možda će biti potrebno da podatke specifične za korisnika potvrdi vanjski revizor ili u slučaju javnih tijela stručni i neovisni računovodstveni službenik, a kako bi se osiguralo da su referentni podaci koje upotrebljava upravljačko tijelo pouzdani. Potvrđivanje povijesnih podataka može biti dio zakonskih revizija ili ugovornih revizija. Svako potvrđivanje podataka koje bi se odvijalo na takav način zahtijevalo bi da vanjski revizori ili neovisni računovodstveni službenici dobro poznaju uredbe o ESI fondovima u pogledu npr. revizijskog traga, prihvatljivost temeljnih troškova i mjero-davnog prava. Stoga se revizijsko tijelo može pozvati da pruži potporu u tom procesu.

Kada se primjerice procijeni da je rizik od pogreške ili nepravilnosti u povijesnim računovodstvenim podacima mali, metoda izračuna može se temeljiti na podacima koje nije potvrdio *ex ante* revizor. Upravljačko tijelo trebalo bi biti u mogućnosti na objektivna načina dokazati da je rizik doista mali te na osnovi čega smatra da je računovodstveni sustav korisnika pouzdan, potpun i točan.

4.3. Nacrt proračuna

Kao što je utvrđeno u članku 67. stavku 5. točki (aa) UZO-a od stupanja na snagu Skupne uredbe i u članku 14. stavku 3. Uredbe o ESF-u u verziji koja se primjenjivala do stupanja na snagu Skupne uredbe, nacrt proračuna alternativni je način uspostavljanja pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. **Upravljačko tijelo ili odbor za praćenje programa ETS-a mogu upotrebljavati nacrt proračuna za utvrđivanje jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa za isplate nadoknada korisnicima.**

Upravljačko tijelo treba ga sastaviti za svaki pojedini slučaj i unaprijed ga dogovoriti za operacije u kojima javna potpora ne premašuje 100 000 EUR. Taj se iznos mora smatrati najvišim iznosom javne potpore koja će se isplatiti korisniku za cijelu operaciju, kako je navedeno u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu korisniku.

Ta je mogućnost osmišljena kako bi se olakšala provedba obvezne upotrebe pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova za male operacije (vidjeti i članak 67. stavak 2.a UZO-a). Tom se metodom zapravo omogućuje da se neki pojednostavnjeni troškovi izračunaju ako je operacija vrlo specifična. Nacrt proračuna upotrijebit će se za izračun posebnih pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova povezanih s tom operacijom ili projektom. Upravljačko tijelo treba pohraniti dokument s proračunom kao popratnu dokumentaciju radi pravdanja upotrijebljenih pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Provjera upravljanja operacije ili projekta temeljit će se samo na vrsti pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova, a ne na samom proračunu.

Upravljačko tijelo trebalo bi procijeniti proračun *ex ante* na istim temeljima na kojima se procjenjuje kada se upotrebljavaju stvarni troškovi. U tom smislu posebno se preporučuje da upravljačka tijela uspostave parametre ili najviše razine troškova koji će se upotrebljavati za usporedbu barem najvažnijih troškova u proračunu u odnosu na te parametre. Ako se ne uspostave takvi parametri ili najviše razine troškova, upravljačkim tijelima bilo bi teško osigurati jednako postupanje i poštovanje dobrog financijskog upravljanja. Čak i ako je to preporučeno, pri procjeni proračuna neće biti potrebno da upravljačko tijelo uspoređi detaljan nacrt proračuna koji je predložio potencijalni korisnik s usporedivim operacijama.

Upravljačko tijelo može utvrditi minimalne referentne vrijednosti za kvalitetu očekivanog ishoda ili rezultata.

Upravljačko tijelo trebalo bi dokazati i arhivirati svoju procjenu nacrt proračuna i povezane popratne dokumentacije. Nacrt proračuna nije dio dokumenta koji sastavljaju upravljačko tijelo i korisnik i u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu (sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava).

Kada se istom korisniku potpora dodjeljuje nekoliko puta, preporučuje se da se detaljni nacrt proračuna uspoređi s operacijama za koje se prethodno primala potpora.

Primjeri upotrebe nacrt proračuna: korisnik namjerava organizirati seminar za 50 sudionika na kojem bi predstavio nove provedbene alate.

Osoblje provodi vrijeme na planiranju i organiziranju događaja, unajmljuje se prostor, neki govornici dolaze iz inozemstva, a treba se objaviti zapisnik događaja. Tu su i neizravni troškovi povezani s osobljem (računovodstveni troškovi, direktor itd.) i računima za električnu energiju, telefon, informatičku podršku itd.

Nacrt proračuna naveden je u nastavku: ⁽⁴²⁾

Ukupni izravni troškovi	45 000	Ukupni neizravni troškovi	7 000
Izravni troškovi osoblja	30 000	Neizravni troškovi osoblja	4 000
Troškovi smještaja	4 000	Električna energija, telefon	3 000
Putni troškovi	5 000		
Obroci	1 000		
Informiranje/promidžba	5 000		

O nacrtu proračuna raspravljaju i usuglašavaju ga upravljačko tijelo i korisnik. Izračun pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova temeljit će se na tim podacima.

Upravljačko tijelo može se odlučiti na izračun bespovratnih sredstava na temelju jediničnog troška i broja sudionika na seminaru: jedinični trošak = 52 000 EUR/50 = 1 040 EUR po sudioniku.

U dokumentu koji sastavljaju upravljačko tijelo i korisnik i u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu mora se navesti definicija standardnih ljestvica jediničnih troškova (što se podrazumijeva pod sudionikom), najviši (najmanji) broj sudionika, kako bi se taj broj trebao opravdati i povezani jedinični trošak (1 040 EUR).

Nadalje, paušalne stope sadržane u člancima 68., 68.a i 68.b UZO-a mogu se primijeniti za utvrđivanje odgovarajućih kategorija troškova nacrt proračuna.

⁽⁴²⁾ Taj nacrt proračuna služi samo kao ilustracija. Ne bi ga trebalo smatrati dovoljno detaljnim nacrtom proračuna.

Na članak 14. stavak 3. Uredbe o ESF-u (za sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava potpisane prije stupanja na snagu Skupne uredbe) ili članak 67. stavak 5. točku (aa) UZO-a (za sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava potpisane nakon stupanja na snagu uredbe) upućuje se u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu.

Primjer za EPFRR: upotreba nacrtu proračuna u slučaju inicijative LEADER

Lokalna akcijska skupina (LAG) odabire projekt biogospodarstva koji je podnijela nevladina organizacija u cilju upotrebe drvnih otpadaka za proizvodnju energije u zgradama zajednice.

Bespovratna sredstva obuhvaćat će sljedeće aktivnosti: 1. informiranje javnosti (na primjer, sastanci, promotivni materijali), 2. studija izvedivosti, 3. pilot-projekt koji uključuje ulaganje u uređaje za bioplin i 4. koordinacija projekta.

Zbog prirode operacije (integrirani projekt koji se sastoji od velikog broja aktivnosti s troškovima koji se ne mogu lako odrediti primjenom standardnih ljestvica jediničnih troškova) LAG se odlučuje za upotrebu jednokratnih iznosa. LAG će provjeriti detaljan nacrt proračuna koji je nevladina organizacija podnijela sa svojim zahtjevom. Kako bi izračunao iznos jednokratnog iznosa. U tom nacrtu proračuna bit će navedeni procijenjeni troškovi za sve kategorije troškova potrebne za provedbu četiriju aktivnosti projekta. LAG će procijeniti razumnost tih iznosa (ili njihova zbroja) na temelju dostupnih metoda (npr. usporedba s povijesnim podacima iz programa ili od korisnika, istraživanje tržišta, stručna prosudba LAG-a) te ih prilagoditi prema potrebi prije utvrđivanja jednokratnog iznosa (u ovom primjeru 45 000 EUR). LAG može odlučiti uspostaviti ključnu etapu te zbog toga imati dva plaćanja: 25 000 EUR za aktivnosti informiranja javnosti i studiju te 20 000 EUR za pilot-projekt.

U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu trebale bi biti jasno navedene aktivnosti potrebne za svako plaćanje i popratna dokumentacija (npr. popisi sudionika, ishodi studije, fotografija uređaja za bioplin itd.). Ako se navedeno ispuni, 45 000 EUR smatrat će se prihvatljivim troškovima pri završetku projekta. Popratna dokumentacija koja je uvjet za isplatu bespovratnih sredstava (a potom se arhivira) bit će dokaz da su provedene aktivnosti informiranja javnosti, studija i pilot-projekt.

Ako je provedena samo jedna faza projekta (na primjer, informiranje javnosti i studija) bespovratna sredstva smanjuju se na taj dio (25 000 EUR), ovisno o tome što je dogovoreno u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu.

4.3.1. Upotreba nacrtu proračuna u okviru drugih fondova kao metode za utvrđivanje jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa prije stupanja na snagu Skupne uredbe

Prije stupanja na snagu Skupne uredbe upotreba nacrtu proračuna kao posebne metode bila je predviđena samo za ESF za operacije s javnom potporom koja ne premašuje 100 000 EUR (članak 14. stavak 3. Uredbe o ESF-u).

Međutim, i drugi ESI fondovi mogli bi upotrijebiti nacrt proračuna kako bi opravdali pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova u slučaju da se nacrt proračuna smatrao objektivnom informacijom za potrebe članka 67. stavka 5. točke (a) podtočke i. UZO-a i pod uvjetom da su se poštovala relevantna pravila za pojedini fond.

Stupanjem na snagu Skupne uredbe upotreba nacrtu proračuna sada je utvrđena kao metoda u članku 67. stavku 5. točki (aa) za sve ESI fondove za operacije **s javnom potporom koja ne premašuje 100 000 EUR.**

4.4. Upotreba standardnih ljestvica jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa iz drugih područja

Iz drugih politika Unije

Članak 67. stavak 5. točka (b) UZO-a

Glavni cilj ove metode jest uskladiti pravila različitih politika Unije. Namjera je objasniti da, ako je Komisija već razvila pojednostavnjene troškove za određenu vrstu korisnika i operacije u okviru neke politike EU-a, država članica ne mora to ponovno učiniti u okviru politika za ESI fondove te može ponovno upotrijebiti tu metodu i njezine rezultate pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova iz drugih politika Unije.

Sve primjenjive metode iz drugih politika Unije mogle bi se upotrijebiti za slične operacije i korisnike. Nisu prihvatljive metode koje su se prethodno upotrebljavale, no čija je upotreba prekinuta. Ako je metoda iz drugih politika Unije izmijenjena tijekom programskog razdoblja, tada bi se ta ista izmjena trebala primjenjivati i na projekte ESI fondova odabrane nakon izmjene.

Pri upotrebi postojeće metode EU-a upravljačko tijelo trebalo bi osigurati i dokumentirati sljedeće:

- metoda se ponovno upotrebljava u cijelosti (na primjer, definicija izravnih/neizravnih troškova, prihvatljivih rashoda, područja primjene, ažuriranja), a ne samo njezini rezultati (stopa od X %),
- metoda se primjenjuje na slične vrste operacija i korisnika,
- upućivanje na metodu upotrijebljenu u drugim politikama EU-a.

Članak 68. prvi podstavak točka (c) UZO-a

Člancima 20. i 21. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 480/2014⁽⁴³⁾ predviđaju se daljnja pravila o upotrebi paušalnih stopa za izračun neizravnih troškova na temelju metoda primijenjenih u drugim politikama Unije i utvrđuje područje njihove primjene u okviru ESI fondova u skladu s UZO-om:

- za operacije u području istraživanja i inovacije: delegiranom uredbom definiraju se operacije na koje se može primijeniti paušalna stopa od 25 % za neizravne troškove iz Obzora 2020.⁽⁴⁴⁾ Time se podrazumijeva da se moraju primijeniti svi relevantni elementi metodologije za primjenu paušalne stope za Obzor 2020. Izravni troškovi podugovaranja i troškovi resursa koje su pribavile treće strane, a koji se ne upotrebljavaju u prostorima korisnika, kao i financijska potpora trećim stranama, moraju se isključiti iz troškova na koje se primjenjuje stopa pri izračunu prihvatljivih iznosa (isključenih iz troškova 1. vrste). Budući da je paušalna stopa utvrđena za Obzor 2020. paušalna stopa od 25 % (a ne do visine od 25 %), upravljačko tijelo ne može primijeniti paušalnu stopu nižu od 25 % (ni višu) na temelju članka 68. prvog podstavka točke (c) UZO-a;
- u delegiranoj uredbi navode se i operacije slične onima iz programa LIFE za koje bi se mogla upotrijebiti paušalna stopa od 7 % izravnih troškova kako je utvrđeno u članku 124. stavku 4. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.⁽⁴⁵⁾

U oba slučaja trebalo bi navesti upućivanje na delegiranu uredbu i relevantni članak u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu. Nadalje, i druge politike Unije koje nisu navedene u delegiranoj uredbi mogle bi poslužiti kao osnova za primjenu pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova na temelju članka 68. stavka (c) UZO-a.

Iz shema za bespovratna sredstva koja u cijelosti financiraju države članice⁽⁴⁶⁾

Načelo je isto kao za mogućnosti koje se upotrebljavaju u politikama Unije (vidjeti prethodno navedeno). Međutim, umjesto primjene metoda iz politika Unije primjenjuju se nacionalne metode za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova. Pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova koje se upotrebljavaju u okviru nacionalnih programa potpore (kao što su stipendije, dnevnice) mogu se upotrebljavati bez dodatnih izračuna. Upotrijebljene nacionalne metode neće se podvrgavati revizijama; revizijama će se samo procijeniti je li odabrana metoda dobro opravdana i kako se primjenjuje.

Sve primjenjive nacionalne metode mogu se upotrebljavati za slične operacije i korisnike koji primaju potporu iz ESI fondova **pod uvjetom da se te metode upotrebljavaju i za operacije za koje se prima potpora isključivo iz nacionalnih fondova**. Na primjer, operacija u okviru koje se podupire naukovanje i koja se financira u cijelosti nacionalnim/regionalnim sredstvima može se smatrati nacionalnim programom.

Ako je metoda izmijenjena tijekom programskog razdoblja, ta ista izmjena trebala bi se primjenjivati samo na projekte ESI fondova **odabrane** u okviru poziva objavljenih nakon izmjene.

Osim toga, nacionalne metode čija je upotreba prekinuta ne mogu se upotrijebiti. Ako je metoda izmijenjena/prekinuta tijekom programskog razdoblja, tada bi se ta ista izmjena trebala primjenjivati samo na projekte ESI fondova **odabrane** u okviru poziva objavljenih nakon izmjene/prekida upotrebe. Međutim, ako je upotreba metode prekinuta tijekom programskog razdoblja, metoda se može primjenjivati samo na projekte ESI fondova **odabrane** u okviru poziva objavljenih prije prekida upotrebe.

Mogu se upotrebljavati i regionalne ili druge lokalne metode izračuna, ali se obično moraju primjenjivati na zemljopisno područje na kojem su u upotrebi.

Pri ponovnoj upotrebi postojeće nacionalne metode upravljačko tijelo trebalo bi osigurati i dokumentirati iste informacije kao i one koje su obvezne za ponovnu upotrebu metode EU-a:

- metoda se ponovno upotrebljava u cijelosti (na primjer i gdje je to primjenjivo, prihvatljivi rashodi, područje primjene), a ne samo njezini rezultati (jednokratni iznos od X EUR),

⁽⁴³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 480/2014 od 3. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 1303/2013 (SL L 138, 13.5.2014., str. 5.).

⁽⁴⁴⁾ Članak 29. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1290/2013 o utvrđivanju pravila za sudjelovanje u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014.–2020.) i širenje njegovih rezultata.

⁽⁴⁵⁾ Članak 124. Uredbe br. 966/2012 zamijenjen je člankom 181. Skupne uredbe:

„6. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može odobriti ili nametnuti, u obliku paušalnih stopa, financiranje korisnikovih neizravnih troškova do najviše 7 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova određenog djelovanja. Viša paušalna stopa može se odobriti obrazloženom odlukom Komisije. (...)”

⁽⁴⁶⁾ Članak 67. stavak 5. točka (c) UZO-a.

- obično se primjenjuje na isto zemljopisno područje ili manje (u skladu s tim, ako se metodologija primjenjuje u samo jednoj regiji, predmetna regija može je ponovno upotrijebiti, ali ne i druga regija te države članice u kojoj nacionalna metodologija nije primjenjiva),
- metoda se primjenjuje na slične vrste operacija i korisnika,
- upućivanje na metodu i opravdanje da se ta metoda upotrebljava za operacije za koje se prima potpora iz nacionalnih izvora.

Paušalne stope iz razdoblja 2007.–2013.

Paušalne stope za izračun neizravnih troškova utvrđene u razdoblju 2007.–2013. koje su službe Komisije procijenile i odobrile mogu se i dalje primjenjivati tijekom razdoblja 2014.–2020. Kada se u okviru tekućeg programa ESF-a ili EFRR-a upotrebljava isti sustav i nastavljaju se podupirati iste vrste operacija na istom zemljopisnom području, službe Komisije smatrać će da je *ex ante* odobrenje koje je izdano za razdoblje 2007.–2013. u obliku dopisa koje je potpisala nadležna Glavna uprava valjano i za razdoblje 2014.–2020. Svaka izmjena odobrene metodologije u nadležnosti je države članice.

Kako ocijeniti jesu li vrste operacija i korisnika slične?

U članku 67. stavku 5. točkama (b) i (c) UZO-a predviđa se mogućnost da država članica ponovno upotrijebi postojeće metode izračuna i odgovarajuće jedinične troškove, jednokratne iznose i paušalne stope primjenjive na slične vrste operacija i korisnika. U UZO-u nije objašnjeno što se podrazumijeva pod sličnošću operacija i/ili korisnika. Upravljačko tijelo mora procijeniti je li u određenom slučaju ispunjen uvjet sličnosti. Na primjer, operacija i njezin korisnik koji su već prihvatljivi u okviru programa mogu se smatrati sličnima predmetnoj operaciji i korisniku, a metoda izračuna i odgovarajući jedinični troškovi/paušalne stope/jednokratni iznosi tog programa mogu se ponovno upotrijebiti u predmetnoj operaciji. Kao opće načelo, u obzir bi trebalo uzeti sve elemente metode koji bi mogli utjecati na jedinični trošak/jednokratni iznos/paušalnu stopu. Potrebno je razmotriti svaki slučaj zasebno.

4.5. Upotreba stopa koje su utvrđene u UZO-u ili pravilima za pojedine fondove

Članak 67. stavak 5. točka (d) UZO-a

U UZO-u i uredbama za pojedine fondove navodi se niz konkretnih paušalnih stopa. Namjera je da se osigura pravna sigurnost i smanji početno radno opterećenje ili potreba za dostupnim podacima za uspostavljanje sustava paušalnih stopa jer ne postoji zahtjev da se izvrši izračun kako bi se utvrdile primjenjive stope. Međutim, takve metode ne odgovaraju svim vrstama operacija.

Paušalna stopa utvrđena prema članku 68. prvom podstavku točki (b) UZO-a koja se odnosi na pet ESI fondova najviša je moguća stopa. Države članice mogu upotrijebiti tu ili nižu stopu, a da ne moraju izvršiti posebni izračun. Unatoč tome, ako upravljačko tijelo odluči da neće primijeniti istu stopu na sve korisnike u okviru poziva na podnošenje prijedloga, trebalo bi moći dokazati da se poštovalo načelo jednakog postupanja i nediskriminacije.

4.6. Vrijeme prilagodbe paušalnih stopa, jednokratnih iznosa i standardnih ljestvica jediničnih troškova

U članku 67. UZO-a ne navode se odredbe o prilagodbi pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Prilagodba stoga nije obvezna. Međutim, preporučuje se da upravljačko tijelo prilagodi pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova pri objavi novog poziva na podnošenje prijedloga ili da to čini povremeno kako bi se u obzir uzela indeksacija ili gospodarske promjene, npr. u troškovima energije, razinama plaća itd. Komisija predlaže da se u metodologiju uključe neke automatske prilagodbe (na primjer, na temelju inflacije ili kretanja plaća). Stoga je pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova i dalje pouzdana zamjena za stvarne troškove.

Prilagođeni iznosi trebali bi se primjenjivati samo na projekte ili na faze projekata koji će se provoditi u budućnosti, a ne retroaktivno. Za višegodišnje operacije godišnja prilagodba može se predvidjeti u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu.

Za svaku bi poduzetu reviziju trebala postojati odgovarajuća popratna dokumentacija kako bi se opravdale prilagođene stope ili iznosi dostupni upravljačkom tijelu.

4.7. Posebne metode za utvrđivanje iznosa utvrđene u skladu s pravilima za pojedini fond

Članak 67. stavak 5. točka (e) UZO-a

U uredbama za pojedine fondove mogu se utvrditi dodatne metode. Prije stupanja na snagu Skupne uredbe u članku 14. stavku 2. Uredbe o ESF-u bila je utvrđena paušalna stopa do visine od 40 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja kako bi se obuhvatili preostali prihvatljivi troškovi operacije. Taj je članak izbrisan Skupnom uredbom i zamijenjen člankom 68.b UZO-a (vidjeti odjeljak 3.1.2.3.).

POGLAVLJE 5.

Posljedice za reviziju i kontrolu**5.1. Potreba za zajedničkim pristupom reviziji i kontroli**

Za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova potrebno je **ex ante odrediti približnu vrijednost troškova** na temelju, na primjer, povijesnih ili statističkih podataka. Budući da je riječ o prosječnim ili srednjim iznosima ili rezultatima drugih statistički pouzdanih metodologija, svojstveno je da se pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova može u ograničenoj mjeri nadoknađivati veći ili manji iznos stvarnih troškova koje su korisnici imali i platili. Međutim, to se prema primjenjivim pravilima smatra prihvatljivim jer se pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova utvrđene na temelju ispravne metodologije smatraju pouzdanom zamjenom za stvarne troškove; svako takvo naknađivanje većeg iznosa ne predstavlja dobit.

Kada se primijene pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova, kontrolama i revizijama neće se provjeravati ex post fakture i iznosi koje su korisnici platili; provjeravat će se je li metodologija za uspostavljanje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova ex ante u skladu s primjenjivim pravilima i je li ispravno primijenjena.

U ovom se poglavlju opisuje pristup provjerama upravljanja i revizijama pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Države članice potiče se i da uzmu u obzir ključne zahtjeve koje su zajednički razvili Revizorski sud i službe Komisije odgovorne za ESIF i koji su relevantni za sva tijela koja upotrebljavaju i provjeravaju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova ⁽⁴⁷⁾.

Pri provjeri i reviziji pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova potiče se nacionalna tijela da primjenjuju zajednički pristup kako bi se osiguralo **jednako postupanje** pri donošenju zaključaka o zakonitosti i pravilnosti prijavljenih rashoda.

5.2. Uloga revizijskog tijela u oblikovanju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova

Posebno se preporučuje da **nacionalni revizori izvrše ex ante procjenu oblikovanja pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova** i dostave rezultat svoje procjene prije provedbe. Isključiva je odgovornost upravljačkog tijela da utvrdi metodologiju za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova i njene parametre, međutim, **ako revizijsko tijelo ili tijelo za ovjeravanje (za EPFRR) provodi ex ante procjenu i potvrđivanje te metodologije i izračuna koji proizlazi iz nje**, znatno se povećava kvaliteta pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova, što je podložno poštovanju načela razdvajanja funkcija utvrđenog u članku 72. stavku (b) UZO-a.

Revizori pri provedbi takve procjene pružaju savjetodavnu uslugu koja nije prepreka njihovoj nepristranosti pri reviziji troškova prijavljenih na temelju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova tijekom kasnije provedbe. Ako se *ex ante* procjena usklađenosti provede dovoljno detaljno i u dobro definiranom okviru, a revizijsko tijelo ili tijelo za ovjeravanje donese pozitivan zaključak (tj. službena potvrda metodologije za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova), revizijsko tijelo ili tijelo za ovjeravanje može upotrijebiti rezultat svoje procjene za buduće revizije (jamstvo) kada se uzorkuju operacije u okviru kojih se primjenjuju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova.

Taj je pristup prednost za program jer pruža željenu pravnu sigurnost i **pomaže u sprečavanju sustavnih pogrešaka** koje bi mogle imati financijske posljedice ako se otkriju tek tijekom provedbe.

5.3. Opće provjere upravljanja i revizijski pristup

Kada se upotrebljavaju pojednostavnjeni troškovi, Komisija i nacionalna tijela provodit će revizije i kontrole radi provjere ispravnosti oblikovanja metodologije, izračuna stopa ili iznosa (ako je primjenjivo) i njihove ispravne primjene u svrhu utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti rashoda.

U Skupnoj uredbi u izmjenama članka 125. stavka 4. točke (a) UZO-a pojašnjava se područje primjene provjera koje treba provesti upravljačko tijelo s obzirom na troškove koji se nadoknađuju u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova. Dakle, u članku 125. stavku 4. točki (a) UZO-a navodi se da **upravljačko tijelo provjerava jesu li sufinancirani proizvodi i usluge dostavljeni, je li operacija u skladu s primjenjivim pravom, operativnim programom i uvjetima za potporu operacije.**

Uz to, u članku 125. stavku 4. točki (a) podtočki ii. UZO-a navodi se da su **provjere upravljanja (i, slijedom toga, revizije) usmjerene na provjeravanje jesu li ispunjeni uvjeti za nadoknadu rashoda korisniku** (na primjer, kao što je utvrđeno u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava) u slučaju troškova koji se nadoknađuju na temelju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

U slučaju rashoda koji se nadoknađuju na temelju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova zahtjev iz članka 125. stavka 4. UZO-a da se dostave sufinancirani proizvodi i usluge ne znači da bi u revizijama trebalo provjeravati ili tražiti dokumentaciju o temeljnim troškovima.

⁽⁴⁷⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_11/SR_SCO_HR.pdf (Prilog II. – 1. Jamstvo u vezi s pojednostavnjenim mogućnostima financiranja i 2. Uspješnost primjene pojednostavnjenih mogućnosti financiranja).

Za EPFRR u članku 48. stavku 2. točki (d) Provedbene uredbe (EU) br. 809/2014 navodi se da se administrativnim provjerama provjerava prihvatljivost troškova operacije, uključujući sukladnost s kategorijom troškova ili metodom izračuna koju je potrebno upotrebljavati ako je operacija ili njezin dio obuhvaćen člankom 67. stavkom 1. točkama (b), (c) i (d) UZO-a. Nadalje, prema stavku 3. točki (b) iste odredbe nastali troškovi i izvršena plaćanja ne moraju se provjeravati ako se primjenjuje oblik ili metoda iz članka 67. stavka 1. točki (b), (c) i (d) UZO-a.

Stoga će **područje primjene provjera upravljanja i revizija rashoda za nadoknadu na temelju metodologije za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova obuhvaćati ostvarenja/isporučene proizvode za jedinične troškove i jednokratne iznose te osnovne troškove u slučaju financiranja uz primjenu paušalne stope. Provjere upravljanja i revizije neće obuhvaćati pojedinačne fakture i posebne postupke javne nabave na kojima se temelje rashodi koji se nadoknađuju na temelju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna.** Slijedom toga, ti temeljni financijski dokumenti ili dokumenti o nabavi ne mogu se tražiti radi provjere iznosa (rashoda) koje je korisnik imao i platio.

Revizija i kontrola provodit će se na dvije razine:

- 1) provjera ispravnosti uspostave metode izračuna za uspostavljanje pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova; i
- 2) provjera ispravnosti primjene utvrđenih stopa i iznosa.

5.3.1. *Provjera ispravnosti uspostave metode izračuna za pojednostavnjenu mogućnost obračuna troškova*

Provjera metode izračuna **obično** će se provoditi za **program (ili njegove dijelove) ili nekoliko programa pod odgovornošću upravljačkog tijela ili posredničkog tijela.** Ta će se provjera provoditi za određene korisnike u slučaju pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova na temelju vlastitih podataka korisnika u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) podtočkama ii. i iii. i člankom 67. stavkom 5. točkom (aa) UZO-a.

U praksi će revizijsko tijelo provjeriti je li uspostavljena pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova u skladu sa zahtjevima za metode izračuna iz članka 67. stavka 5. UZO-a i relevantnim odredbama koje su za takvu pojednostavnjenu mogućnost obračuna troškova utvrdila tijela nadležna za programe.

Procjena je li metodologija koju je razvilo upravljačko tijelo bila rezultat dovršenog detaljnog analitičkog postupka uključivat će:

- provjeru jesu li **informacije o metodi izračuna** pravilno dokumentirane, lako sljedeve te primjenjuju li se dosljedno,
- provjeru jesu li **troškovi uključeni u izračune relevantni i prihvatljivi,**
- provjeru pouzdanosti/točnosti podataka,
- provjeru postoje li sve **kategorije troškova** koje su obuhvaćene pojednostavnjenom mogućnosti obračuna troškova, i
- procjenu **detaljnog opisa koraka** provedenih pri uspostavljanju pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova.

Revizija metode izračuna usmjerena je na provjeru ispunjavanja uvjeta za utvrđivanje metodologije i ne dovodi u pitanje razloge zbog kojih je određena metodologija odabrana umjesto neke druge. Odabir metode ostaje isključiva odgovornost upravljačkog tijela. Upravljačko tijelo trebalo bi čuvati odgovarajuću evidenciju povezanu s utvrđenom metodom izračuna i trebalo bi moći pokazati na temelju čega su utvrđene paušalne stope, standardne ljestvice jediničnih troškova ili jednokratni iznosi. Evidencija koja se čuva za dokumentiranje metode izračuna bit će podložna zahtjevima uredaba koje su na snazi (članci 82., 87. i 88. Uredbe (EU) br. 1306/2013 za EPFRR i članak 140. UZO-a za druge ESI fondove).

Revizije će biti usmjerene na definiciju kategorija troškova (npr. izravni trošak, neizravni trošak, izravni trošak osoblja) u slučaju paušalnih stopa, jednokratnih iznosa i jediničnih troškova koji su utvrđeni UZO-om ili uredbama za pojedine fondove za koje nije potreban izračun da bi se utvrdila primjenjiva stopa. Ne postoji pravna osnova za traženje temeljnih dokumenata za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova uspostavljene UZO-om (npr. revizori ne mogu tražiti od korisnika da dostave fakture za stvarne troškove kako bi provjerili je li doista korisnik imao neizravne troškove od 15 % pri primjeni članka 68. prvog podstavka točke (b) UZO-a).

5.3.2. *Provjera ispravnosti primjene metode*

- Kada se primjenjuju paušalna stopa, jedinični trošak ili jednokratni iznos, **nema potrebe opravdavati stvarne troškove kategorija rashoda obuhvaćenih pojednostavnjenim mogućnostima obračuna troškova,** uključujući, prema potrebi, amortizaciju i doprinose u naravi. Doprinosi u naravi iz članka 69. stavka 1. UZO-a mogu se uzeti u obzir pri izračunu vrijednosti paušalne stope, standardne ljestvice jediničnog troška ili jednokratnog iznosa. Međutim, kada se primjenjuje pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova, nije potrebno provjeravati postoje li doprinosi u naravi i, shodno tome, jesu li ispunjene odredbe članka 69. stavka 1. UZO-a.

- Kao što je prethodno navedeno, provjere metode izračuna u načelu će se provoditi na razini upravljačkog tijela (ovisno o upotrijebljenoj metodi) ili na razini posredničkog tijela, dok će se **ispravnost primjene utvrđene metode provjeravati na razini korisnika**.

5.3.2.1. Provjera ispravnosti primjene paušalnih stopa

Provjera ispravnosti primjene sustava financiranja uz primjenu paušalne stope uključivat će **provjeru kategorija troškova operacije na koje se primjenjuje paušalna stopa, tj. „osnovnih troškova”, ili njihova izračuna kada se upotrebljavaju druge pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova za njihovo utvrđivanje**. Prema potrebi, uključivat će i provjeru drugih kategorija prihvatljivih troškova koji nisu uzeti u obzir u sustavu financiranja uz primjenu paušalne stope (tj. prihvatljivi troškovi na koje se paušalna stopa ne primjenjuje). Međutim, ne provjeravaju se stvarni troškovi koje je korisnik imao ni povezana (financijska) popratna dokumentacija za iznose koji se nadoknađuju na temelju paušalne stope.

Nacionalnim sustavima trebala bi se osigurati jasna i nedvosmislena definicija kategorija troškova ili prethodno utvrđeni popis svih kategorija prihvatljivih troškova na kojima se temelji paušalna stopa (i prema potrebi druge kategorije prihvatljivih troškova).

Zadatak revizora pri provjeri ispravnosti primjene paušalnih stopa uključuje:

- ispitivanje **pravila programa** koja se odnose na predmetnu mogućnost i sporazuma sklopljenih s korisnikom kako bi se provjerilo sljedeće:
 - u okviru paušalne stope uzimaju se u obzir prave kategorije troškova, tj. paušalna stopa odnosi se na ispravnu kategoriju i upotrebljava ispravnu kategoriju odnosno kategorije prihvatljivih troškova na kojima se paušalna stopa temelji;
 - paušalni postotak ispravno je upotrijebljen;
- kontroliranje **„osnovnih troškova”,** na primjer, rashoda prijavljenih na temelju stvarnih troškova na koje se primjenjuje paušalna stopa kako bi se provjerilo sljedeće:
 - u okviru „osnovnih troškova” nema neprihvatljivih rashoda;
 - nije došlo do dvostrukog prijavljivanja iste stavke troška, tj. u okviru „osnovnih troškova” ili bilo kojih drugih stvarnih troškova nema nijedne stavke troška koja je obično obuhvaćena paušalnom stopom. Na primjer, administrativni troškovi obuhvaćeni paušalnom stopom za neizravne troškove ne smiju se uvrstiti u drugu kategoriju troškova, na primjer u izravne stvarne troškove za vanjsko stručno mišljenje ako sadržavaju i neizravne troškove administracije, kako bi se izbjegao rizik dvostrukog financiranja;
 - iznos izračunan primjenom paušalne stope proporcionalno se prilagođava ako je izmijenjena vrijednost osnovnog troška odnosno troškova na koje se primjenjuje paušalna stopa. Bilo kakvo smanjenje prihvatljivog iznosa „osnovnih troškova” prihvaćeno nakon provjera kategorija prihvatljivih troškova na koje se primjenjuje paušalna stopa (tj. u odnosu na procijenjeni proračun ili nakon financijskog ispravka „osnovnih troškova”) razmjerno će utjecati na iznos koji je prihvaćen za kategorije troškova izračunane primjenom paušalne stope na „osnovne troškove”.

5.3.2.2. Provjera ispravnosti primjene standardnih ljestvica jediničnih troškova

Provjera ispravnosti primjene standardnih ljestvica jediničnih troškova obuhvaćat će procjenu kako bi se utvrdilo **jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u smislu procesa, ostvarenja i/ili rezultata za nadoknadu troškova**.

Revizor će morati provjeriti:

- jesu li jedinice koje su isporučene u okviru projekta u smislu kvantificiranih uloženi sredstava, ostvarenja ili rezultata obuhvaćeni jediničnim troškovima dokumentirane te stoga provjerljive i stvarne, i
- **je li prijavljen iznos jednak utvrđenom jediničnom trošku pomnoženim sa stvarnim jedinicama koje su isporučene** u okviru projekta.
- Ako su u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu utvrđeni drugi uvjeti, revizori provjeravaju jesu li ispunjeni i ti uvjeti.

Revizori i voditelji obrade ne bi trebali prihvatiti jedinične troškove koji su unaprijed plaćeni i prijavljeni Komisiji, a da prethodno nije proveden odgovarajući dio projekta. Korisnik je dužan prijaviti i dokazati samo broj isporučenih jedinica, a ne stvarni temeljni trošak.

5.3.2.3. Provjera ispravnosti primjene jednokratnih iznosa

U slučaju jednokratnih iznosa realizacija operacije ključna je za pokretanje plaćanja. Stoga je iznimno važno dobiti jamstvo da su prijavljena ostvarenja/rezultati stvarni. Kontrola se stoga sastoji od **provjere jesu li dogovoreni koraci projekta (ključne etape, ako je primjenjivo) u potpunosti dovršeni i jesu li ostvarenja/rezultati isporučeni** u skladu s uvjetima koje su postavila tijela nadležna za programe (ostvarenja/rezultati moraju biti dokumentirani). Stvarni troškovi koje snosi korisnik povezani s isporučenim ostvarenjima/rezultatima neće se provjeravati.

5.3.2.4. Provjera u slučaju kombinacije mogućnosti unutar iste operacije

U slučaju kombinacije pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova **revizijom i kontrolom treba se**, uz provjere potrebne za pojedine vrste prethodno opisanih pojednostavnjenih troškova, **potvrditi jesu li svi troškovi operacije prijavljeni samo jednom**. To uključuje provjeru osigurava li se primijenjenim metodologijama da se nijedan rashod operacije ne može naplatiti u više od jedne vrste pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova i, ako je primjenjivo, u izravnim troškovima (na primjer, dvostruko prijavljivanje troškova i kao izravnih i kao neizravnih troškova).

5.3.3. *Moguće pogreške ili nepravilnosti povezane s upotrebom pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova*

Nalazi koji bi se mogli smatrati pogreškama ili nepravilnostima uključuju sljedeće:

- metodologijom koja se upotrebljava za izračun pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova ne poštuju se regulatorni uvjeti,
- nisu se poštovali rezultati metode izračuna pri utvrđivanju i primjeni stopa,
- korisnik se nije pridržavao utvrđenih stopa ili je prijavio neprihvatljive troškove koji nisu uključeni u kategorije prihvatljivih troškova koje je utvrdilo upravljačko tijelo,
- dvostruko prijavljivanje iste stavke troška: kao „osnovnog” troška (koji se računa na temelju načela stvarnog troška, jednokratnog iznosa ili jediničnog troška) i kao „izračunanih” prihvatljivih troškova (uključeni u paušalnu stopu),
- smanjeni su „osnovni troškovi”, a da „izračunani” prihvatljivi troškovi (uključeni u paušalnu stopu) nisu smanjeni razmjerno tome,
- nedostatak popratne dokumentacije kojom bi se opravdala ostvarenja ili su ostvarenja samo djelomično opravdana, ali su plaćena u cijelosti.

Ako se u reviziji ili tijekom provjere upravljanja otkrije nepravilnost u kategorijama prihvatljivih troškova na koje se primjenjuje paušalna stopa, trebat će smanjiti i izračunane prihvatljive troškove.

Primjer (EFRR): općina primi bespovratna sredstva u najvišem iznosu od 1 000 000 EUR prihvatljivih troškova za izgradnju ceste.

Zahtjev za plaćanje za taj projekt naveden je u nastavku:

Prvi projekt: radovi (postupak javne nabave)	700 000 EUR
Drugi projekt: ostali troškovi:	300 000 EUR
Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)	50 000 EUR
Ostali izravni troškovi (3. vrsta)	242 500 EUR
Neizravni troškovi (2. vrsta)	Izravni troškovi osoblja × 15 % = 7 500 EUR
Ukupni prijavljeni troškovi	1 000 000 EUR

Upravljačko tijelo provjerava rashod koji je prijavio korisnik. U prijavljenim izravnim troškovima osoblja utvrđen je neprihvatljivi rashod.

Prihvaćeni zahtjev za plaćanje naveden je u nastavku:

Prvi projekt: radovi (postupak javne nabave)	700 000 EUR
Drugi projekt: ostali troškovi:	300 000 288 500 EUR
Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)	50 000 40 000 EUR
Ostali izravni troškovi (3. vrsta)	242 500 EUR
Neizravni troškovi (2. vrsta)	Izravni troškovi osoblja × 15 % = 7 500 6 000 EUR
Ukupno prihvatljivi troškovi nakon razmjernog odbitka:	1 000 000 988 500 EUR

Primjer (ESF): za svakog polaznika koji završi osposobljavanje plaća se jedinični trošak od 5 000 EUR.

Osposobljavanje započinje u siječnju, završava u lipnju, a očekuje se da će biti 20 polaznika. Očekivani prihvatljivi rashod iznosi $20 \times 5\,000 \text{ EUR} = 100\,000 \text{ EUR}$. Svaki mjesec pružatelj osposobljavanja poslat će fakturu koja odgovara iznosu od 10 % iznosa bespovratnih sredstava: 10 000 EUR krajem siječnja, 10 000 EUR krajem veljače itd.

Međutim, s obzirom na to da nijedan polaznik neće završiti osposobljavanje prije kraja lipnja, sva ta plaćanja smatraju se predujmovima i ne mogu se prijaviti Komisiji. **Iznos se može potvrditi Komisiji tek nakon što se dokaže da su neki polaznici završili osposobljavanje:** na primjer, ako je 15 polaznika završilo osposobljavanje, Komisiji se može potvrditi $15 \times 5\,000 \text{ EUR} = 75\,000 \text{ EUR}$.

PRILOG I.

Primjeri pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova

U ovom Prilogu iznesen je primjer dodjele bespovratnih sredstava korisniku koji namjerava **organizirati seminar za 50 sudionika** kako bi predstavio nove provedbene alate. Osoblje provodi vrijeme na planiranju i organizaciji događaja, unajmljuje se prostor, neki govornici dolaze iz inozemstva, a treba se objaviti zapisnik događaja. Tu su i neizravni troškovi povezani s osobljem (računovodstveni troškovi, direktor itd.) i računima za električnu energiju, telefon, informatičku podršku itd.

Nacrt proračuna u „stvarnim troškovima” naveden je u nastavku, a isti će se obrazac upotrijebiti i za sve mogućnosti i opcije kako bi razlike bile uočljivije:

Ukupni izravni troškovi	135 000	Ukupni neizravni troškovi	15 000
Izravni troškovi osoblja	90 000	Neizravni troškovi osoblja	12 000
Troškovi smještaja	12 000	Električna energija, telefon itd.	3 000
Putni troškovi	15 000		
Obroci	3 000		
Informiranje/promidžba	15 000		

U nastavku su opisani različiti načini na koje se može postupiti s tim projektom ovisno o odabranoj pojednostavnjenoj mogućnosti obračuna troškova.

Mogućnost 1.: standardne ljestvice jediničnih troškova (članak 67. stavak 1. točka (b) UZO-a)

Načelo: svi prihvatljivi rashodi ili njihov dio računaju se na temelju kvantificiranih uloženi sredstava, ostvarenja i rezultata pomnoženih s jediničnim troškom koji je unaprijed utvrđen.

Za seminar bi se mogao utvrditi jedinični trošak od 3 000 EUR po osobi koja pohađa seminar (na temelju jedne od metoda izračuna iz članka 67. stavka 5. UZO-a).

Nacrt proračuna bio bi:

najveći broj osoba koje pohađaju seminar = 50

jedinični trošak/osoba koja pohađa seminar = 3 000 EUR

ukupni prihvatljivi troškovi = $50 \times 3\,000$ EUR = 150 000 EUR

Ako 48 osoba pohađa seminar, prihvatljivi trošak iznosi: $48 \times 3\,000$ EUR = 144 000 EUR

Revizijski trag:

- trebalo bi dokumentirati i pohraniti metodologiju koja je primijenjena za utvrđivanje vrijednosti standardne ljestvice jediničnog troška,
- dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu mora biti jasan u pogledu standardne ljestvice jediničnog troška i čimbenika kojima se pokreće plaćanje,

— dokaz o pohađanju seminara (evidencije o pohađanju seminara).

Napomena: U tom slučaju nije potrebno provjeriti prihvatljivost sudionika. Kada ciljani sudionici moraju biti u skladu s određenim profilom, trebalo bi provjeriti njihovu prihvatljivost.

Mogućnost 2.: jednokratni iznosi (članak 67. stavak 1. točka (c) UZO-a)

Načelo: svi prihvatljivi rashodi operacije ili njihov dio nadoknađuju se na temelju jednog, prethodno utvrđenog iznosa u skladu s unaprijed utvrđenim uvjetima sporazuma o aktivnostima i/ili ostvarenjima (koji odgovaraju jednoj jedinici). Bespovratna sredstva isplaćuju se ako su ispunjeni unaprijed utvrđeni uvjeti sporazuma o aktivnostima i/ili ostvarenjima.

Mogao bi se utvrditi jednokratni iznos od 150 000 EUR za *organizaciju seminara* (neovisno o broju sudionika) za predstavljanje novih provedbenih alata, izračunan na temelju metoda izračuna iz članka 67. stavka 5. UZO-a.

Nacrt proračuna bio bi:

cilj jednokratnog iznosa = organizacija seminara za predstavljanje novih provedbenih alata

ukupni prihvatljivi trošak = 150 000 EUR

Ako je seminar organiziran, a novi provedbeni alati predstavljeni, prihvatljiv je jednokratni iznos od 150 000 EUR. Ako seminar nije organiziran ili ako novi provedbeni alati nisu predstavljeni, ne isplaćuje se ništa.

Revizijski trag:

- trebalo bi dokumentirati i pohraniti metodologiju koja je primijenjena za utvrđivanje vrijednosti jednokratnog iznosa,
- dokument u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu mora biti jasan u pogledu jednokratnih iznosa i čimbenika kojima se pokreće plaćanje,
- potreban je dokaz o održavanju seminara i njegovu sadržaju (novinski članci, pozivnica i program, fotografije...).

Mogućnost 3.: financiranje uz primjenu paušalne stope (članak 67. stavak 1. točka (d) UZO-a)

Napomena: Zaokružuju se iznosi dobiveni izračunom.

Opće načelo: posebne kategorije prihvatljivih troškova koje su unaprijed jasno definirane računaju se primjenom postotka utvrđenog *ex ante* na jednu ili nekoliko drugih kategorija prihvatljivih troškova.

Pri usporedbi sustava financiranja uz primjenu paušalne stope uvijek treba usporediti sve elemente metode navedene u nastavku, a ne samo paušalne stope:

- kategorije prihvatljivih troškova na koje će se primijeniti paušalna stopa („osnovni troškovi”),
- sama paušalna stopa,
- kategorije prihvatljivih troškova koji se računaju primjenom paušalne stope,
- prema potrebi kategorije prihvatljivih troškova na koje se paušalna stopa ne primjenjuje i koje se ne računaju primjenom paušalne stope.

Mogućnost 1.: opće pravilo za „financiranje uz primjenu paušalne stope”

Država članica upotrebljava jednu od metoda utvrđenih u članku 67. stavku 5. UZO-a ⁽¹⁾ kako bi utvrdila paušalnu stopu od 47 %, koja će se primijeniti na sve troškove osoblja (izravne i neizravne) za izračun drugih troškova ⁽²⁾ operacije:

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti stopa da bi se izračunali iznosi drugih prihvatljivih troškova (1. vrsta)	Troškovi osoblja = 90 000 EUR +12 000 EUR = 102 000 EUR
Sama paušalna stopa	47 %
Ostale kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope (2. vrsta)	Ostali troškovi = 47 % troškova osoblja = 47 % × 102 000 = 47 940 EUR
Ostale kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju primjenom paušalne stope (3. vrsta)	Nije relevantno

=> ukupni prihvatljivi troškovi = 102 000 + 47 940 = 149 940 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Troškovi osoblja (1. vrsta):	102 000	Ostali troškovi (2. vrsta) = 47 % troškova osoblja	47 940
Izravni troškovi osoblja	90 000	(izračunani)	
Neizravni troškovi osoblja	12 000	Ukupni prihvatljivi troškovi	149 940

(u načelu se temelje na stvarnim troškovima)

Revizijski trag:

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti stopa za izračun iznosa drugih prihvatljivih iznosa	Izravni troškovi = — jasna definicija troškova osoblja, — dokaz o tim troškovima (platne liste, prema potrebi evidencije o radnom vremenu itd.).
Paušalna stopa	Upućivanje na metodu odabranu za paušalnu stopu i: — za a) na razini upravljačkog tijela potrebno je pohraniti dokument kojim se dokazuje metoda izračuna, — za b) pravilna primjena metodologije (koja je još uvijek na snazi pri odabiru operacije) i dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični, — za c) dokaz da se metodologija primjenjuje na sheme za bespovratna sredstva koje u cijelosti financira država članica i da je još uvijek na snazi pri odabiru operacije te dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični, — za d) upućivanje na upotrijebljenu metodu.
Ostale kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope	Opravdanje nije potrebno.

Mogućnost 2.: financiranje uz primjenu paušalne stope za neizravne troškove (članak 68. prvi podstavak točka (a) UZO-a)

U skladu s člankom 68. prvim podstavkom točkom (a) UZO-a država članica oblikuje sustav paušalnih stopa u kojemu se paušalna stopa od 11,1 % – izračunana u skladu s jednom od metoda iz članka 67. stavka 5. točaka (a) ili (c) UZO-a – primjenjuje na prihvatljive izravne troškove. Ta se stopa izračunava na temelju pravedne, nepristrane i provjerljive metode izračuna ili metode koja se primjenjuje u shemama za bespovratna sredstva koja u cijelosti financira država članica za sličnu vrstu operacije i korisnika:

⁽¹⁾ Iz točke (a), (b), (c) ili (d).

⁽²⁾ Potrebno je imati na umu da ako su kategorije prihvatljivih troškova izračunane primjenom paušalne stope bile neizravni troškovi, tada bi u skladu s člankom 68. prvim podstavkom točkom (a) UZO-a trebalo utvrditi najvišu paušalnu stopu od 25 %.

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti stopa za izračun iznosa prihvatljivih neizravnih troškova (1. vrsta)	Prihvatljivi izravni troškovi = 135 000 EUR
Paušalna stopa	11,1 % (ne smije biti veća od 25 % i potrebno ju je opravdati)
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope (2. vrsta)	Neizravni troškovi (izračunani) = 11,1 % prihvatljivih izravnih troškova = 11,1 % × 135 000 = 14 500 EUR
Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju primjenom paušalne stope (3. vrsta)	Nije primjenjivo jer ne postoje drugi prihvatljivi troškovi.

=> ukupni prihvatljivi troškovi = 135 000 + 14 500 = 149 500 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Izravni troškovi (1. vrsta)	135 000	Neizravni troškovi (2. vrsta) = 11,1 % izravnih troškova	14 500
Izravni troškovi osoblja	90 000	(izračunani)	
Troškovi smještaja	12 000		
Putni troškovi	15 000	Ukupni prihvatljivi troškovi	149 500
Obroci	3 000		
Informiranje/promidžba	15 000		

(u načelu se temelje na stvarnim troškovima)

Revizijski trag:

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti paušalna stopa za izračun prihvatljivih iznosa	Izravni troškovi = — jasna definicija izravnih troškova, — dokaz o tim troškovima (platne liste, prema potrebi evidencije o radnom vremenu, dokaz o promidžbi i faktura itd.).
Paušalna stopa	Upućivanje na metodu odabranu za paušalnu stopu i: — za a) na razini upravljačkog tijela potrebno je pohraniti dokument kojim se dokazuje metoda izračuna, — za b) pravilna primjena metodologije i dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični, — za c) dokaz da se metodologija primjenjuje na sheme za bespovratna sredstva koje u cijelosti financira država članica te dokaz da su korisnik i vrsta operacija slični.
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope	Opravljanje nije potrebno.

Mogućnost 3.: financiranje uz primjenu paušalne stope za neizravne troškove (članak 68. prvi podstavak točka (b) UZO-a)

Država članica može se odlučiti za sustav paušalnih stopa iz članka 68. prvog podstavka točke (b) UZO-a: fiksna stopa do visine od 15 % za izračun neizravnog troška primjenjiva je samo na prihvatljive izravne troškove osoblja. Nije potrebno opravdavati samu stopu s obzirom na to da je utvrđena u uredbi.

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti paušalna stopa za izračun prihvatljivih iznosa (1. vrsta)	Izravni troškovi osoblja = 90 000 EUR
Paušalna stopa	15 % (opravdanje nije potrebno)
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope (2. vrsta)	Neizravni troškovi (izračunani) = 15 % izravnih troškova = 15 % × 90 000 = 13 500 EUR
Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju primjenom paušalne stope (3. vrsta)	Ostali izravni troškovi (troškovi smještaja, putni troškovi, obroci, informiranje, promidžba) = 45 000 EUR

Ukupni prihvatljivi troškovi = izravni troškovi osoblja + izračunani neizravni troškovi + drugi izravni troškovi = 90 000 + 13 500 + 45 000 = 148 500 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)	90 000	=>	Neizravni troškovi (2. vrsta) = 15 % izravnih troškova osoblja	13 500
			(izračunani)	
Ostali izravni troškovi (3. vrsta):				
Troškovi smještaja	12 000			
Putni troškovi	15 000			
Obroci	3 000			
Informiranje/promidžba	15 000			
			Ukupni prihvatljivi troškovi	148 500

(u načelu se temelje na stvarnim troškovima)

Revizijski trag:

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti paušalna stopa za izračun prihvatljivih iznosa	Izravni troškovi osoblja = — jasna definicija izravnih troškova osoblja, — dokaz o troškovima plaća (platne liste, prema potrebi evidencije o radnom vremenu, kolektivni ugovori kako bi se opravdala davanja u naravi ako je primjenjivo, detaljna faktura vanjskog pružatelja).
Paušalna stopa	U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu treba navesti upućivanje na članak 68. prvi podstavak točku (b) UZO-a.
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope	Opravdanje nije potrebno.
Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju primjenom paušalne stope	Druge izravne troškove, kao što su troškovi smještaja, putni troškovi, obroci, informiranje i promidžba, trebalo bi opravdati s pomoću relevantnih faktura i dokaza o pruženoj usluzi prema potrebi.

Mogućnost 4.: financiranje uz primjenu paušalne stope (članak 68.b stavak 1. UZO-a)

Država članica može se odlučiti za sustav paušalnih stopa iz članka 68.b stavka 1. UZO-a: paušalna stopa do visine od 40 % primjenjuje se samo na izravne troškove osoblja kako bi se izračunali svi drugi troškovi operacije ⁽³⁾. Nije potrebno opravdavati samu stopu s obzirom na to da je utvrđena u uredbi ⁽⁴⁾.

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti paušalna stopa za izračun prihvatljivih iznosa (1. vrsta)	Prihvatljivi izravni troškovi osoblja = 90 000 EUR
Paušalna stopa	40 % (opravdanje nije potrebno)
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope (2. vrsta)	Svi drugi troškovi = 40 % prihvatljivih izravnih troškova osoblja = 40 % × 90 000 = 36 000 EUR
Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju primjenom paušalne stope (3. vrsta)	Od stupanja na snagu Skupne uredbe plaće i naknade za sudionike mogu se prijavljivati uz paušalnu stopu od 40 % i izravne troškove osoblja (članak 68.b stavak 2. UZO-a).

Ukupni prihvatljivi troškovi = izravni troškovi osoblja + svi drugi izračunani troškovi = 90 000 + 36 000 = 126 000 EUR

Nacrt proračuna izgleda ovako:

Izravni troškovi osoblja (1. vrsta)	90 000	=>	Svi drugi troškovi (2. vrsta) = 40 % izravnih troškova osoblja	36 000
<i>(u načelu se temelje na stvarnim troškovima)</i>				
<i>(izračunani)</i>				
Ukupni prihvatljivi troškovi				126 000

Revizijski trag:

Kategorije prihvatljivih troškova na koje se treba primijeniti paušalna stopa za izračun prihvatljivih iznosa	Izravni troškovi osoblja = — jasna definicija izravnih troškova osoblja, — dokaz o troškovima plaća (platne liste, prema potrebi evidencije o radnom vremenu, kolektivni ugovori kako bi se opravdala davanja u naravi ako je primjenjivo, detaljna faktura vanjskog pružatelja).
Paušalna stopa	U dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu treba navesti upućivanje na članak 68.b UZO-a.
Kategorije prihvatljivih troškova koji će se računati primjenom paušalne stope (2. vrsta)	Opravdanje nije potrebno. Međutim, preporučuje se navesti kakve su kategorije troškova obuhvaćene tom paušalnom stopom kako bi se dokazala usklađenost s pravilima o državnim potporama ako je primjenjivo.
Kategorije prihvatljivih troškova na koje se stopa ne primjenjuje i koji se ne računaju primjenom paušalne stope (3. vrsta)	Dokaz o plaćama i naknadama isplaćenim sudionicima.

⁽³⁾ Osim plaća i naknada za sudionike (članak 68.b stavak 2. UZO-a).

⁽⁴⁾ Ako bi stopa bila viša od 40 %, bilo bi potrebno opravdanje. Međutim, stopa viša od 40 % mogla bi se upotrijebiti samo izvan okvira članka 14. stavka 2. Uredbe o ESF-u.

PRILOG II.

Primjer usklađenosti pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova s pravilima o državnim potporama

Trgovačko društvo u okviru programa državne potpore dobije bespovratna sredstva za provedbu projekta usavršavanja za svoje osoblje. Javna potpora iznosi 387 000 EUR. Potpora je manja od praga od 2 milijuna EUR utvrđenog u članku 4. stavku 1. točki (n) Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014, ⁽¹⁾ pa se stoga primjenjuje GBER.

Korisnik i upravljačko tijelo dogovorili su se da će upotrijebiti standardne ljestvice jediničnih troškova kako bi utvrdili trošak tečaja po sudioniku.

U članku 31. GBER-a navodi se sljedeće o potpori za usavršavanje:

1. Potpore za usavršavanje spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore se ne dodjeljuju za usavršavanje koje poduzetnici provode radi osiguravanja sukladnosti s obveznim nacionalnim normama o usavršavanju.
3. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
 - (a) troškovi predavača, za sate tijekom kojih su predavači sudjelovali u usavršavanju;
 - (b) troškovi poslovanja povezani s predavačima i polaznicima koji su izravno povezani s projektom usavršavanja, primjerice putni troškovi, troškovi materijala i potrošne robe izravno povezanih s projektom, amortizacija alata i opreme ako se upotrebljavaju isključivo za projekt usavršavanja;
 - (c) troškovi savjetodavnih usluga povezanih s projektom usavršavanja;
 - (d) troškovi osoblja polaznika usavršavanja i opći neizravni troškovi (administrativni troškovi, najam, režijski troškovi) za sate koje polaznici usavršavanja provedu u usavršavanju.
4. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova. Može se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 70 % prihvatljivih troškova, kako slijedi:
 - (a) za 10 postotnih bodova ako se usavršavanje provodi za radnike s invaliditetom ili radnike u nepovoljnom položaju;
 - (b) za 10 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje srednjem poduzeću i za 20 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje malom poduzeću.
5. Ako se potpore dodjeljuju u sektoru pomorskog prometa, intenzitet potpore može se povećati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) polaznici usavršavanja nisu aktivni članovi posade, već pomoćni članovi posade; i
 - (b) usavršavanje se odvija na brodovima koji su upisani u registre Unije.

⁽¹⁾ Kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2017/1084 od 14. lipnja 2017. Prije stupanja na snagu te uredbe kojom se izmijenio GBER troškovi smještaja nisu bili prihvatljivi troškovi, osim najmanjih potrebnih troškova smještaja za polaznike koji su radnici s invaliditetom.

Upravljačko tijelo odluči uspostaviti standardne ljestvice jediničnih troškova kako bi utvrdilo prihvatljive rashode projekata. Služi se statističkim podacima (u skladu s člankom 67. stavkom 5. točkom (a) podtočkom i. UZO-a) o sličnoj vrsti usavršavanja na tom zemljopisnom području.

Nakon odgovarajuće analize statističkih podataka dobiveni su sljedeći prosječni troškovi po stavci rashoda za tu vrstu tečaja uz sličan broj polaznika:

(EUR)		(EUR)	
Izravni troškovi		Neizravni troškovi	
Predavač – naknada	100 000	Administrativni troškovi	17 500
Predavač – putni troškovi	10 000	Najam	15 000
Polaznici – naknada	140 000	Režijski troškovi	12 500
Polaznici – smještaj	55 000	Ukupni neizravni troškovi	45 000
Polaznici – putni troškovi	25 000		
Potrošna roba koja se ne amortizira	5 000		
Promidžba	2 000		
Troškovi organizacije	5 000		
Ukupni izravni troškovi	342 000		

Pri obradi podataka upravljačko tijelo izuzima sve neprihvatljive troškove.

U članku 31. revidiranog GBER-a ⁽²⁾ sljedeća se kategorija troškova svrstava u prihvatljive troškove:

— troškovi smještaja polaznika za polaznike sa ili bez invaliditeta.

Prema tome, u standardnu ljestvicu jediničnog troška sada se mogu uključiti troškovi smještaja polaznika. Izračun je sljedeći:

Ukupni prihvatljivi troškovi usavršavanja (ukupni troškovi – neprihvatljivi troškovi)	387 000 EUR – 0 = 387 000 EUR
Očekivani broj sudionika koji će završiti usavršavanje	300
Troškovi po sudioniku koji završi usavršavanje (standardna ljestvica jediničnog troška)	387 000 EUR/300 sudionika = 1 290 EUR/sudionik

Privremeno financiranje projekta usavršavanja iznosi kako slijedi:

Javno financiranje (nacionalno + ESF)	193 500 EUR
Privatno financiranje (samofinanciranje)	193 500 EUR
Intenzitet državne potpore	50 %

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014.

U članku 31. stavku 4. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 ograničava se intenzitet potpore na 50 % prihvatljivih troškova definiranih u dokumentu u kojem se utvrđuju uvjeti za potporu projektu. Privremeni proračun u skladu je s tim zahtjevom.

Nakon provedbe projekta prihvatljivi trošak temeljit će se na stvarnom broju sudionika koji su završili usavršavanje. Ako samo 200 polaznika završi usavršavanje, potpora će biti kako slijedi:

Ukupni prihvatljivi troškovi koji će se prijaviti Komisiji	1 290 EUR × 200 = 258 000 EUR
Javno financiranje (nacionalno + ESF)	129 000 EUR
Privatno financiranje (samofinanciranje)	129 000 EUR
Intenzitet državne potpore	50 %

Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova i posebne mjere u okviru EPFRR-a

Na temelju dobivenih smjernica u nastavku je predstavljen popis mjera koje bi mogle biti obuhvaćene područjem primjene pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Cilj nije bio dati iscrpan popis, nego samo pokazatelje u pogledu odgovarajućeg odabira programâ ruralnog razvoja. Isključena su plaćanja utvrđena u uredbi u okviru kojih se već upotrebljava standardna ljestvica jediničnog troška (tj. po hektaru ili po jedinici stoke).

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Podmjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova (Da/Ne)	Napomene	
Članak 14.	prenošenje znanja i aktivnosti informiranja	1	potpora za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina	Da	Nije dopušteno ako se mjera provodi postupkom javne nabave. Dopušteno ako je pružatelj unutar organizacije.
			demonstracijske aktivnosti i informativne aktivnosti	Da	
			potpora za kratke razmjene u upravljanju poljoprivrednim gospodarstvom i šumama, kao i posjete poljoprivrednim gospodarstvima i šumama	Da	
Članak 15.	savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima	2	potpora u ostvarivanju koristi od savjetodavnih službi	Ne	
			potpora za uspostavu službi za upravljanje i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima te savjetodavnih službi u šumarstvu	Ne	
			potpora za osposobljavanje savjetnika	Ne	
Članak 16.	programi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	3	potpora za prvo sudjelovanje u programima kvalitete	Da	
			potpora za aktivnosti informiranja i promicanja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Da	
Članak 17.	ulaganja u fizičku imovinu	4	potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva	Da	
			potpora za ulaganja u obradu/plasiranje na tržište i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Podmjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova (Da/Ne)	Napomene
		potpora za ulaganja u infrastrukturu povezanu s razvojem, modernizacijom ili prilagodbom poljoprivrede i šumarstva	Da	
		potpora za neproduktivna ulaganja povezana s postizanjem ciljeva koji se odnose na poljoprivredu, okoliš i klimu	Da	
Članak 18. obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti	5	potpora za ulaganja u preventivne mjere s ciljem smanjenja posljedica mogućih elementarnih nepogoda, nepovoljnih klimatskih prilika i katastrofalnih događaja	Da	
		potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima	Da	
Članak 19. razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	6	početna pomoć za pokretanje poslovanja za mlade poljoprivrednike	Ne	
		početna pomoć za pokretanje poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnom području	Ne	
		početna pomoć za pokretanje poslovanja za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava	Ne	
		potpora za ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti	Da	
		plaćanja za poljoprivrednike koji ispunjavaju uvjete za program za male poljoprivrednike i koji svoje gospodarstvo trajno prenesu na drugog poljoprivrednika	Ne	
Članak 20. temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	7	potpora za sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000. i druga područja visoke prirodne vrijednosti	Da	
		potpora za ulaganja u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora i uštedu energije	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Podmjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova (Da/Ne)	Napomene
		potpora za infrastrukturu za širokopojasnu tehnologiju, uključujući njezinu izradu, poboljšanje i širenje, pasivnu infrastrukturu za širokopojasnu tehnologiju te omogućavanje pristupa širokopojasnoj tehnologiji i javnoj e-upravi	Da	
		potpora za ulaganja u uspostavu, poboljšanje ili širenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	Da	
		potpora za ulaganja za javno korištenje u rekreativnu infrastrukturu, turističke informacije i malu turističku infrastrukturu	Da	
		potpora za studije/ulaganja povezana s održavanjem, obnovom i unapređenjem kulturne i prirodne baštine sela, ruralnih krajobraza i mjesta visoke prirodne vrijednosti, uključujući povezane socioekonomske aspekte, kao i aktivnosti za podizanje svijesti o okolišu	Da	
		potpora za ulaganja usmjerena na preseljenje aktivnosti i prenamjenu zgrada ili drugih objekata smještenih unutar ili blizu ruralnih naselja, s ciljem poboljšanja kvalitete života ili poboljšanja rezultata okolišne učinkovitosti naselja	Da	
		ostalo	Da	
Članak 21.	ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma	<p>8 potpora za pošumljavanje/stvaranje šumskih područja, uspostavljanje i održavanje</p> <p>potpora za uspostavljanje i održavanje poljoprivredno-šumarskih sustava</p> <p>potpora za sprečavanje štete u šumama uzrokovane šumskim požarima, elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima</p> <p>potpora za uklanjanje štete u šumama uzrokovane šumskim požarima, elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima</p> <p>potpora za ulaganja kojima se poboljšava otpornost i okolišna vrijednost šumskih ekosustava</p> <p>potpora za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobiliziranje i plasiranje šumarskih proizvoda na tržište</p>	<p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p> <p>Da</p>	<p>Osim održavanja</p>

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013		Oznaka	Podmjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova (Da/Ne)	Napomene
Članak 27.	uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača	9	uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača u poljoprivrednom i šumarskom sektoru	Ne	
Članak 28.	poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti	10	plaćanje povezano s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama	Ne	
			potpora za očuvanje i održivu uporabu i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi	Da	
Članak 29.	ekološki uzgoj	11	plaćanje za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja	Ne	
			plaćanje za zadržavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja	Ne	
Članak 30.	plaćanja povezana s mrežom Natura 2000. i Okvirnom direktivom o vodama	12	plaćanje naknade za poljoprivredna područja u okviru mreže Natura 2000.	Ne	
			plaćanje naknade za šumska područja u okviru mreže Natura 2000.	Ne	
			plaćanje naknade za poljoprivredna područja uključena u planove upravljanja riječnim slivovima	Ne	
Članak 31.	plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima	13	plaćanje naknade za planinska područja	Ne	
			plaćanje naknade za ostala područja sa znatnim prirodnim ograničenjima	Ne	
			plaćanje naknade za ostala područja s posebnim ograničenjima	Ne	
Članak 33.	dobrobit životinja	14	plaćanje za dobrobit životinja	Ne	
Članak 34.	šumarsko-okolišne i klimatske službe i očuvanje šuma	15	plaćanje obveza povezanih sa šumama i okolišem	Ne	
			potpora za očuvanje i promicanje šumskih genetskih resursa	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013	Oznaka	Podmjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova (Da/Ne)	Napomene
Članak 35.	suradnja	16 potpora za osnivanje operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije za poljoprivrednu produktivnost i održivost	Da	
		potpora za pilot-projekte i za razvoj novih proizvoda, praksi, procesa i tehnologija	Da	
		suradnja među malim subjektima povezana s uspostavljanjem zajedničkih radnih procesa i zajedničkim korištenjem objekata i resursa te za razvoj i plasiranje na tržište turističkih usluga	Da	
		potpora za horizontalnu i vertikalnu suradnju među subjektima u lancu opskrbe radi uspostave i razvoja kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta te za promotivne aktivnosti u lokalnom kontekstu povezane s razvojem kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta	Da	
		potpora za zajedničke aktivnosti povezane s prilagodbom klimatskim promjenama ili njihovim ublažavanjem i za zajedničke pristupe u projektima povezanim s očuvanjem okoliša i trenutačno prisutnim okolišnim praksama	Da	
		potpora za suradnju među subjektima u lancu opskrbe povezanu s održivom opskrbom biomasom kojom se koristi u pripremi hrane te proizvodnji energije i industrijskim procesima	Da	
		potpora za strategije koje nisu u okviru strategija CLLD-a	Da	
		potpora za sastavljanje planova upravljanja šumama ili istovjetnih instrumenata	Da	
		potpora za diversifikaciju poljoprivrednih djelatnosti u djelatnosti koje se odnose na zdravstvenu zaštitu, društvenu integraciju, poljoprivredu koju podržava zajednica i obrazovanje o okolišu i hrani	Da	
		ostalo	Da	

Mjera u okviru Uredbe (EU) br. 1305/2013 ili Uredbe (EU) br. 1303/2013		Oznaka	Podmjera za potrebe programiranja (prema potrebi)	Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova (Da/Ne)	Napomene
Članak 36.	upravljanje rizicima	17	premije za osiguranje usjeva, životinja i biljaka	Ne	Nema pojednostavnjivanja (samo administrativni troškovi uspostavljanja uzajamnog fonda)
			uzajamni fondovi za nepovoljne klimatske prilike, bolesti životinja i biljaka, najezdi nametnika te okolišne incidente	Ne	
			sredstvo za stabilizaciju prihoda	Ne	
Članak 40.	financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	18	financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	Ne	
Članak 35.	potpora za program lokalnog razvoja LEADER (CLLD)	19	pripremna potpora	Da	
			potpora za provedbu operacija u okviru strategije CLLD-a	Da	
			priprema i provedba aktivnosti sudjelovanja lokalne akcijske skupine	Da	
			potpora za tekuće troškove i troškove vođenja	Da	
Članci od 51. do 54.	tehnička pomoć	20	potpora za tehničku pomoć (osim za nacionalnu ruralnu mrežu (NRM))	Da	
			potpora za uspostavu i rad NRM-a	Da	

Pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova i posebne mjere u okviru EFPR-a

Popis kompenzacijskih mjera EFPR-a čija obilježja ukazuju na sličnosti i, prema tome, moguću prikladnost za pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova naveden je u nastavku. Popis nije iscrpan. Navedeni su članci iz Uredbe (EU) br. 508/2014 (kako je izmijenjena).

Članak	Sustav za kompenzaciju	Moguće vrste pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova
Čl. 33. i čl. 34. st. 3.	Privremeni i trajni prestanak ribolovnih aktivnosti	Jednokratni iznos/jedinični troškovi
Čl. 40. st. 1. t. (h)	Za štetu na ulovima koju uzrokuju zaštićeni sisavci i ptice	Jedinični troškovi
Čl. 53. st. 3.	Prijelaz na ekološku akvakulturu (kompenzacija dodatnih troškova/gubitka prihoda)	Jedinični troškovi
Čl. 54. st. 2.	Posebni zahtjevi za akvakulturu s obzirom na mrežu NATURA 2000 (kompenzacija dodatnih troškova/gubitka prihoda)	Jedinični troškovi
Čl. 55.	Zaštita javnog zdravlja – privremena suspenzija ulova uzgojenih mekušaca	Paušalna stopa (% prometa prema članku 55. stavku 2. točki (b))
Čl. 70.–72.	Kompenzacija za dodatne troškove u najudaljenijim regijama	Utvrđeno u planu kompenzacije koji je odobrila Komisija (članak 72.)

Upravljačka tijela potiče se da uz kompenzacijske mjere koje se odnose na EFPR-ovo podupiranje prikupljanja podataka (članak 77.) upotrebljavaju i pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova.